

STENOGRAFSKE BELEŠKE NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 2

BEOGRAD 1933 GODINE

KNJIGA 6

LIV REDOVNI SASTANAK

NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ODRŽAN 25 JULA 1933 GODINE U BEOGRADU.

PRETSEDAVALI:

Pretsednik

Dr. KOSTA KUMANUDI

Potpredsednik

Dr. AVĐO HASANBEGOVIĆ

Sekretar

MILAN MRAVLJE

Prisutni g.g. ministri: Predsednik Ministarskog saveta dr. Milan Srškić, Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja Ivan Pucelj, Ministar saobraćaja Lazar Radivojević, Ministar vojske i mornarice, armijski general Dragomir Ž. Stojanović, Ministar prosvete dr. Radenko Stanković i Ministar za fizičko vaspitanje naroda dr. Lavoslav Hanžek.

POČETAK U 10.30 ČASOVA.

Pre dnevnog reda: 1 — Čitanje i usvajanje zapisnika
LIII redovnog sastanka;

2 — Primedba na zapisnik Miloša Dragovića;
3 — Saopštenje o konstituisanju odbora: za proučavanje
zakonskog predloga o Društvu crvenog krsta Kraljevine Ju-
goslavije; o sporazumu o uredenju trgovinskog prometa izme-
đu Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije;

4 — Saopštenje i usvajanje: izveštaja Verifikacionog
odbora po kome na mesto poč. Lazara Kuzmanovića dolazi
Isidor M. Zivković, predsednik Opštine vitanovačke; izveštaja
Administrativnog odbora o pregledu skupštinskih računa za
vreme od 7 marta do 7 juna 1933 godine;

5 — Saopštenje o podnošenju na rešenje izveštaja: Od-
bora za proučavanje zakonskog predloga o uredenju trgovin-
skog prometa između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Ita-
lije; Odbora za proučavanje zakonskog predloga o Društvu
crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije; Odbora za proučavanje
zakonskog predloga o međunarodnim ugovorima i sporazu-
mima i to: o predlogu zakona o sporazumu o stažijerima iz-
među Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske; o pred-
logu zakona o dopunskom aktu uz međunarodnu konvenciju
o prevozu robe železnicom; o predlogu zakona o međunarod-
noj konvenciji o teretnim linijama; o predlogu zakona o

međunarodnom sporazumu o brodovima svetionicima, koji se
nalaze van određenoga mesta; o predlogu zakona o dopun-
skoj konvenciji o regulisanju putem kompenzacija trgovačkih
potraživanja između Kraljevine Jugoslavije i Belgijsko-Luksen-
burške privredne unije; o predlogu zakona o međunarodnoj
konvenciji za izjednačenje podnošenja rezultata analize ma-
terija namenjenih ljudskoj i stočnoj hrani; o predlogu zakona
o trgovinskom aranžmanu između Kraljevine Jugoslavije i
Kraljevine Madarske; o predlogu zakona o međunarodnoj kon-
venciji za uredenje lova na kitove; o predlogu zakona o spo-
razumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske
o preferencijalnom postupanju sa jugoslovenskom pšenicom; o
konvenciji za stvarnje društva za poljoprivredni hipotekarni
kredit; o sporazumu o uredenju trgovinskog prometa između
Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije.

6 — Saopštenje interpelacija narodnih poslanika: dr.
Nikole Kešeljevića na Ministra unutrašnjih poslova o postup-
cima Radojka Gavrilovića, odbornika Opštine beogradske; dr.
Nikole Nikića i drugova na Ministra finansija o protivzakoni-
tom ubiranju trošarinske pristojbe na vino od strane opštine
grada Slavenskog Broda; dr. Ivana Lončarevića i drugova na
Ministra finansija o radu komisije kod revizije predloga Po-
reskih uprava s obzirom na porez tečevine i poslovnog pro-

meta; dr. Nikole Nikića i drugova na Ministra unutrašnjih poslova o zulumima žandarmerijskih organa u selu Otočac, Sveta Klara, Remetinci, Srez zagrebački, Veliko Trgovište, Srez Klanjac, srez Bjelovar, Žuljani otok Felješac i Žeravac srez Derventa; Riste Dokića na Ministra unutrašnjih poslova o uklanjanju sa položaja Ivana Frkovića, bivšeg savetnika Ministarstva šuma i rudnika i traženje hitnosti; dr. Milana Metikoša na Pretsednika Ministarskog saveta o zloupotrebama upravnih organa kod sastava i predaje kandidatskih lista za opštinske izbore;

7 — Osustva narodnih poslanika;

8 — Pitanje narodnog poslanika Riste Dokića o izboru i odlasku naše interparlamentarne delegacije na konferenciju u Rimu i o poseti koju su naši delegati, narodni poslanici, učinili Poljskom Parlamentu i odgovor Pretsednika Narodne skupštine;

Govornici: Pretsednik dr. Kosta Kumanudi, Risto Dokić.

Dnevni red: Pretres i usvajanje u načelu, u pojedinostima i konačno izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o Društvu crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije.

Govornici: Izvestilac dr. Dragutin Kostić, Ministar vojske i mornarice armijski general Dragomir Ž. Stojanović, dr. Dura Ostojić.

Saopštenje o podnošenju predloga zakona o dopuni Zakona o verskoj nastavi u osnovnim, građanskim, srednjim i učiteljskim školama u Kraljevini Jugoslaviji od strane Ministra prosvete, traženje i usvajanje hitnosti.

Izbor Odbora za proučavanje zakonskog predloga Miloja Sokića i drugova o izmenama i dopunama Zakona o invalidima.

Izbor Odbora za proučavanje zakonskog predloga Gavre Miloševića i drugova o Jugoslovenskom nacionalnom hramu.

Izbor Odbora za proučavanje zakonskog predloga o dopuni Zakona o verskoj nastavi u osnovnim, građanskim, srednjim i učiteljskim školama u Kraljevini Jugoslaviji.

Govornici: Ministar prosvete dr. Radenko Stanković.

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Otvaram LIV redovni sastanak Narodne skupštine. Izvolite čuti zapisnik prethodne sednice.

Sekretar Milan Mravlje pročita zapisnik prethodne sednice.

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Ima li primedba na zapisnik? (*Miloš Dragović:* Molim za reč.) Ima reč g. Miloš Dragović.

Miloš Dragović: Poštovana gospodo narodni poslanici, nije prvi slučaj da se naši zapisnici čitaju jednom filmskom brzinom, a kada još imate ovako težak dijalekat, onda prosto dolazi do neverovatnosti sa kolikom se nemarnošću zapisnici u Narodnoj skupštini vode.

Pored jučerašnje konstatacije, koju je učinio g. dr. Lončarević, tako isto juče su pročitane 4 moje interpelacije koje nisam čuo, i g. Pretsednik mi nije dao reč da ih obrazložim, što sam trebao učiniti jer sam za njih tražio hitnost.

Gospodo, kada vi ovako dozvoljavate da zapisnici prolaze nezapaženo, bez pretresa i bez kritike, vi pre ličite na poklonike svetih mesta nego na narodne poslanike, koji treba da čuvaju svoja prava, jer gospodo, vi niste došli ovdje da budete poklonici nego da čuvate zakonitost i red, a pogotovu kada se radi o interpelacijama koje smo uputili Narodnoj skupštini, a koje se odnose na akta bezakonja koja čine razne organi državne vlasti. To se dešava naročito

sada pred opštinske izbore što, naravna stvar, i vi to podupirete i potpomažete. (Protesti kod većine).

Podneo sam interpelaciju na g. ministra Socijalne politike o tome da se invalidnina ne isplaćuje po 5—6 meseci kao i o tome da ima mnogo predmeta koji još čekaju na rešenje i bog zna dokle će čekati, jer nema stalnog osoblja koje taj posao obavlja, nego se za njegovo obavljanje uzimaju vojnici iz neboraćkih jedinica.

Podneo sam interpelaciju na g. Pretsednika Ministarskog saveta o dnevnicama, koje primaju gospoda ministri pored ministarskih plata. Jer, gospodo, gotovo preko svih usta odgovornih državnih funkcionera prelazi reč štednja, ali te štednje nema onde gde bi je trebalo da bude.

Nj. V. Kralj dze je prošle godine da se sa Njegovе civilne liste skine 4 miliona dinara, ali Kraljevska vlada se ne seća da ma koliko skine sa svojih poslaničkih dnevnica i da se to donije pojavi kao užteda u državnom budžetu ili da se dade nezaposlenim radnicima. Jer, dok se ljudima koji podnose najveći teret u državnoj administraciji uzima onaj minimum potreban za ekzistenciju i dok se oni ostavljaju na suvom hlebu, dotle naši ministri pored svojih ministarskih plata i beneficija koje uživaju i dalje primaju i poslaničke dnevnice.

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Gospodine poslanice, to nije primedba na zapisnik.

Miloš Dragović: Ja, gospodo poslanici, znam da kod vas svih ovi protesti nailaze na smeh, jer vi ne uvidate delikatnost položaja u kome se nalazimo i ne uvidate da smo počeli da skrnavimo najsvetija prava naših građana. I, ako tako nastavimo, budite uvereni da to neće dobru da odvede, pogotovo danas, kada treba da donesemo najvažnije zakonske odredbe o tome kako ćemo ove naše unutrašnje prilike da sredimo. (Glasovi iz većine: To nije primedba na zapisnik!).

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Prima li Narodna skupština pročitani zapisnik? (Prima) objavljujem da je pročitani zapisnik primljen bez primedbe. Izvolite čuti konstituisanje odbora.

Sekretar Milan Mravlje čita: Odbor za proučavanje zakonskog predloga o Društvu Crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije izveštava da se konstituisao 24 jula t. g. i izabrao za pretsednika g. dr. Miloslava Stojadinovića i za sekretara g. Branka Avramovića;

Odbor za proučavanje zakonskog predloga o uredenju trgovinskog prometa između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije izveštava da se konstituisao 24 jula t. g. i izabrao za pretsednika g. dr. Stjepana Kneževića, za potpretседnika g. Juraja Dubokovića i za sekretara g. Mihaila Živančevića.

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Ova se saopštenja primaju na znanje. Izvolite čuti odborske izveštaje.

Sekretar Milan Mravlje čita: Verifikacioni odbor, podnosi Skupštini na rešenje svoj izveštaj o do-lazku g. Isidora M. Živkovića, pretседnika Opštine vihanovačke za narodnog poslanika na mesto poč. Lazara Kuzmanovića.

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Izvolite čuti taj izveštaj Verifikacionog odbora.

Sekretar Milan Mravlje čita:

NARODNA SKUPŠTINA
Kraljevine Jugoslavije
Verifikacioni odbor
B.Br. 202
24. jula 1933 god.
u Beogradu.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Verifikacioni odbor primio je preko Pretsedništva Narodne skupštine vest o smrti Lazara Kuzmanovića, narodnog poslanika — izabranog za srež žički — banovine Moravske.

Po razmotrenju izbornih akata i kandidatske liste, Verifikacioni odbor je utvrdio da je na kandidatskoj listi, čiji je kandidat bio Lazar Kuzmanović, trgovac iz Kralieva, njegov zamenik Isidor M. Živković, pretседnik opštine iz Vitanovca.

Prema napred izloženom i § 66 Zakona o izboru narodnih poslanika za Narodnu skupštinu, Verifikacionom odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da izvoli oglašiti i pozvati za narodnog poslanika g. Isidora M. Živkovića, pretседnika opštine iz

NARODNA SKUPŠTINA

Kraljevine Jugoslavije
Administrativni odbor
Br. 38
24. jula 1933 god.
u Beogradu.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Administrativni odbor Narodne skupštine izvršio je preko svoja tri člana pregled računa Narodne skupštine za vreme od 7. marta 1933 god. do 7. juna 1933 godine zaključno i na osnovu § 128 Zakona o Poslovnom redu u Narodnoj skupštini ima čast podneti svoj izveštaj o nadenom stanju.

I. O stanju kase:

1 — da je po dnevniku kase za budžetsku 1932/33 g. naden ostatak u Dinara	2,171.035.12
2 — a po dnevniku za budžetsku 1933/34 god. u Dinara	2,780.477.01
Svega dinara: 4,951.512.13	
3 — i da se ostatak nalazi u kasi u sledećoj moneti:	
a) u gotovom novcu Din.:	2,551.112.13
b) u privremenim izdacima	2,440.400.—
4,951.512.13	

i da je prema ovome stanje kase ispravno.

Prilažese pod 1) izvod primanja i izdavanja iz koga se vidi stanje i po mesecima.

4 — Izvršen je pregled dokumenata primanja i izdavanja i naden je, da su dokumenta ispravna i pokazane sume u dnevnicima kase pravilno uknjižene.

II. O stanju partijalnih računa:

a — po odobrenom kreditu za 1932/33 g. primljeno je Dinara:	38,482.600.—
b — a utrošeno od 1 aprila 1932 g. do 7 juna 1933 g. zaključno:	
1 — na narodne poslanike, dodatke Pretsedniku, potpretседniku i sekretarima i putne troškove narodnih poslanika Din.	22,755.979.70
2 — na osoblje	3,724.896.55
3 — na materijalne troškove	9,730.688.53
36,311.584.88	
i da je ostalo za 8 juni 1933 godine Dinara:	2,171.035.12

Prilaže se pod 2) pregled iz koga se vide izdaci i po pozicijama:

Po odobrenom kreditu za 1933/34 g. primljeno je od 1 aprila 1933 do 7 juna 1933 g. zaključno Dinara:	8,057.473.—
a utrošeno za ovo vreme:	
a — na narodne poslanike	Dinara: 3,572.380.—
b — na osoblje	795.257.90
v — na materijalne troškove	1,011.648.—
5,379.285.90	
i da je ostalo za 7 juni 1933 g Dinara:	2,678.187.10
Prilaže se izvod pod 3) iz koga se vide izdaci i po pozicijama,	

Vitanovca.

Pretседnik

Verifikacionog odbora,
dr. Milenko Marković s. r.

Članovi:

Nikola Sokolović s. r., Mil. Đ. Perić s. r., dr. Mladen Lisavac s. r., dr. Gliša Tadić s. r., dr. Fran Gospodnetić s. r., Jov. R. Kandić s. r.

Pretседnik dr. Kosta Kumanudi: Pročitani izveštaj stavljam na glasanje. Gospoda koja su »za« sedeće, a koja su »protiv« ustaje. (Svi sede). Objavljujem da je ovaj izveštaj primljen. Prema tome za narodnog poslanika dolazi g. Isidor M. Živković, pretседnik Opštine vitanovačke na mesto poč. Lazara Kuzmanovića. Izvolite čuti dalje izveštaj Administrativnog odbora.

Sekretar Milan Mravlje čita: Administrativni odbor podnosi Skupštini na rešenje svoj izveštaj o pregledu skupštinskih računa za vreme od 7. marta do 7. juna 1933 godine.

Pretседnik dr. Kosta Kumanudi: Izvolite čuti taj izveštaj.

Sekretar Milan Mravlje čita:

meta (Vidi prilog);

g.g. dr. Nikola Nikić i drugovi, narodni poslanici, upućuju interpelaciju na g. Ministra unutrašnjih poslova o zulumima žandarmerijskih organa u selu Otočac, opštine sv. Klara, Remetinac, srez Zagrebački, Vel. Trgovište, srez Klanjec, Nova Rača, srez Bjelovar, Žuljani, otok Pelješac i Žerevac, srez Derventa (Vidi prilog);

g. Rista Đokić, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra unutrašnjih poslova o uklanjanju sa položaja Ivana Frkovića, višeg savetnika Ministarstva šuma i rudnika, i traži da joj se prizna prvenstvo (Vidi prilog).

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: G. Ministar unutrašnjih poslova nije ovde prisutan i s toga ne možemo sada rešavati o traženoj hitnosti po ovoj interpelaciji. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Milan Mravlje čita: G. dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. predsednika Ministarskog saveta o zloupotrebama upravnih organa kod sastava i predaje kandidatskih lista za opštinske izbore. (Vidi prilog).

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Sve pročitane interpelacije biće upućene nadležnim g. Ministrima. Izvolite sada čuti odsustva narodnih poslanika.

Sekretar Milan Mravlje saopštava: dr. Stjepan Bašić moli za 14 dana odsustva zbog bolesti; dr. Milenko Marković moli za 5 dana osustva zbog bolesti.

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Odobrava li Skupština tražena odsustva? (Odobrava) Objavljujem da su tražena odsustva odobrena.

Narodni poslanik g. Rista Đokić uputio mi je pitanje o izboru i odlasku naše interparlamentarne delegacije na konferenciju parlamentarno-ekonomsku u Rim i o poseti koju su naši delegati, narodni poslanici učinili Poljskome Parlamentu. Upućujući ovo pitanje g. Đokić me pita: zašto u ovim delegacijama nije bilo seljaka, tvrdeći da to ne odgovara strukturi naše zemlje i ko večitno određuje ove iste familiarne delegacije kao i da li će se u buduće delegacije određivati u sporazumu sa plenumom Narodne skupštine.

Na ovo pitanje odgovaram g. Đokiću, da u plenumu Narodne skupštine, kao i dosada tako ni u buduće neće se ove delegacije određivati. Jer to ne spada u one poslove kojima se bavi Narodna skupština. Ove delegacije određuju naši parlamentarni odbori. Kod nas postoji jedan parlamentarni odbor za interparlamentarnu uniju. Taj je odbor konstituisan i ima svoje predsedništvo i svaki narodni poslanik koji želi može da se upiše u taj odbor.

Isto tako postoji jedan naročiti odbor za održavanje veza sa Poljskim Parlamentom, koji se zove Jugoslovensko-poljski parlamentarni odbor. I taj je odbor konstituisan i svaki narodni poslanik može isto tako da se upiše za člana toga odbora.

Ove dve delegacije, o kojima je govorio g. Đokić, sastavljene su iz članova tih odbora i njih su sami ti odbori i odredili. Predsedništvo Narodne skupštine nije u tome imalo nikakvog udela. Prema tome i ovo pitanje, ukoliko je na mene upućeno, nije upućeno na nadležno lice. G. Šokić može dobiti obaveštenje od Predsedništva i jednog i drugog odbora na koji su način i zašto su ove dve delegacije bile sastavljene ovako kako su sastavljene i zašto ni jedan od narodnih poslanika seljaka nije ušao u njihov sastav.

Ima reč g. Đokić.

Risto Đokić: Gospodo narodni poslanici, mi smo čuli obaveštenje g. predsednika Narodne skupštine. Svima nama poznato je da nema ništa lakšeg nego jednom narodnom poslaniku postati članom interparlamentarnog odbora i ovog drugog odbora za održavanje veza sa Poljskim Parlamentom. Dovoljno je samo da se upiše u te odbore i kad se pođe na put, plati 30 franaka pa se dobije pasoš da se ide kud se želi. Gospodo, i ako mi ovde neprestano pričamo i deklamujemo čitavome svetu pa i samima sebi da smo mi pretežno zemljoradnička stranka, da smo zemljoradnička država (Uzvici: Zar stranka?), ... i zemljoradnička stranka. — mi smo od čaršije napravili groblje rešavajući zakon o zaštiti zemljoradnika, ipak to nismo. Nismo to ni po tome kako se predstavljamo ovde u Narodnoj skupštini, jer od 305 narodnih poslanika nema nas ni 25 seljaka, dok od svake druge branže ima nas više. Nismo to ni po tome kako biramo delegacije da nas predstavljaju na strani.

Gospodo, možda će se prigovoriti da oni koji idu na stranu, da predstavljaju Narodno predstavništvo, treba u prvom redu da znaju francuski jezik, kao diplomatski jezik, i da poznaju zemlje u koje idu. Međutim, taj prigovor otpada i to će najbolje posvedočiti naši delegati koji su bili na poslednjoj interparlamentarnoj konferenciji u Rimu, i uverili se da niko od delegata, pa čak ni Arnauti, nisu na konferenciji govorili francuski nego svojim narodnim jezikom.

Prema tome, dakle, i ono drugo otpada. Možda će neko reći da mi seljaci ne znamo da se ponašamo, ali i taj prigovor otpada. Mi idemo, jedemo i pijemo po beogradskim i velikim i boljim restoranima, pa još nas ni jedan gostioničar nije isterao radi rdavog ponašanja. Izuzeti bi se mogli samo slučajevi, gde se za neke konferencije biraju ljudi koji su vredniji. Ali ovaj zadnji slučaj je takav gde se ništa više od nas nije tražio, nego upoznavanje poljskog naroda i poljske države. Mi smo tu trebali da pošaljemo po koga seljaka. To se, gospodo, međutim, nije dogodilo, nego je ono akcionarsko društvo, koje ide vazdan po međunarodnim konferencijama, one familiarne delegacije koje su po malo odlazile i šetale se po Cirihi, Londonu i Rimu, one su se, gospodo, jednog lepog dana dogovorile, pa su jedan drugog potegli i povukli i tako su jedni i isti otišli i u Poljsku.

Žalosna je i ta činjenica, gospodo, da su pojedina gospoda delegati pred odlazak u bratsku Poljsku na vrat na nos kupovali seoska odela, pa sada ne znaju šta će sa njima! Ima još jedna nesretna stvar. U tom društvu nije pošao ni jedan čovek koji bar približno poznaje poljski jezik. I onda, gospodo, doček od strane Poljaka bio je lep i veličanstven. I mi, kao celina, treba Poljacima na tome da zahvalimo. Ali ni malo ne čini čast da je naša delegacija neku vrstu prosjačenja činila po industrijskim centrima: po Lodu, Katovicu, Gdinju itd. Događali su se malo rdavi ispadi koji ni malo ne čine ugleda Narodnom predstavništvu...

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Gospodine Đokiću, Vi možete samo jedan kratak odgovor da date.

Rista Đokić (nastavlja): Ja apelujem gospodo narodni poslanici, da nas pomognete bar u tome da kod formiranja u ovakve delegacije uđu i seljaci, jer i mi seljaci znamo lepo i piti i nazdravljati, kao što znaju i gospoda.

Ja protivu dosadanjeg načina sastavljanja delegacija protestujem i tražim da i naši seljaci u buduću budu uzimani u obzir.

Pretsednik dr. Kosta Kumanudi: Apsolutno je neistinito tvrđenje gospodina Dokića da je naša delegacija prosjačila u Poljskoj. Isto tako je apsolutno neistinito da je ma kakav ispad tamo bio.

Prelazimo na dnevni red. Kao prva tačka na dnevnom redu je: Pretres izveštaja odbora za proučavanje zakonskog predloga o Društvu crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije.

Ima reč izvestilac g. dr. Dragutin Kostić.

Izvestilac dr. Dragutin Kostić: Gospodo, pred nama je zakon o Društvu crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije. Uloga Crvenog krsta poznata je širom celoga sveta kako u miru tako osobito u ratovima. Skromni ženevski građanin Alber Dinan posmatrao je 24 juna 1859 bitku na Solferinu, bitku, gospodo, koja se tukla između Talijana i Francuza i koja je donela veliku pobedu Francuzima i mnogo pomogla ostvarenju današnje Kraljevine Italije. Gledajući tu bitku on je video sav užas u kome su se obreli ranjenici. On je posle toga poveo propagandu, pa je čak napisao i jednu knjigu „Uspomene sa Solferina“. Ta se knjiga pojavila novembra 1863 i ta je knjiga, gospodo, zatalasala, zajedno sa ličnom propagandom Dinanovom, javno mišljenje cele Evrope, tako da su se već novembra 1864 sastali delegati mnogih evropskih država da večaju o tome kako da se ublaži bol ranjenika za vreme rata. Mi vrlo dobro znamo iz istorije medicine i iz istorije ratova u kakvom su stanju bili nesrećni ranjenici. Dosta je bilo pročitati pripovetku „Tri dana“ od Vsevolda Garšina, ili knjigu „Sedam dana na Sevastopolju“ genijalnoga Lava Tolstoja, koji je u toj bitci učestvovao kao artiljerijski oficir i video sve užase rata, dosta je setiti se opisa bitke na Borodinu, opet od genijalnog Lava Tolstoja, i dosta je pitati svakog od nas koji je u ratovima učestvovao, pa da se konstatuje jedna činjenica koja ovaj zakon čini neophodno potrebnim i vrlo važnim za naše današnje društvo i državu.

Godine 1864, kako vam rekoh, novembra meseca formirana je konferencija i tada je doneta Ženevska konvencija o poboljšanju sudbine vojnika-ranjenika u ratovima. Malena Srbija to je primila 24 marta 1876. a već 8 februara, pre toga, ovde se formiralo Društvo crvenog krsta. Konvencije o Crvenom krstu i o pomoći ranjenicima i nevoljnima išle su paralelno sa razvitkom vojne veštine. Ženevska konvencija od 1864 zamenjena je konvencijom od 1906. Zašto? Zato što su se, gospodo, pokazale strahote rusko-japanskog rata i videlo se da konvencija od 1864 ne odgovara ratnim uslovima od 1906 godine. Sasvim su, gospodo, bili tada drugi uslovi i načini borbe. Pojavila se brzometna artilerija i žrtve su bile sto puta veće nego ranije.

Veliki svetski rat izazvao je perturbacije u ovome poslu i kao posledica toga dolazi do ponovnog sklapanja konvencija u Ženevi, a 1929 godine te sve konvencije formiraju se u jednu, koja je obavezna za sve države.

Naše Društvo crvenoga krsta nazivalo se prvo Društvo crvenoga krsta države Srba, Hrvata i Slovenaca, a 1931 godine nazvalo se Društvo crvenoga krsta Kraljevine Jugoslavije. To društvo imalo je i svoj podmladak, i ako podmladak koji postoji sa Crvenim krstom nije zakonom ranijim bio predviđen, nego su bila samo pravila za jedno i drugo. Sav život i potre-

be nameću nam neophodnost da moramo primiti jedan moderan i savremen zakon o Crvenom krstu, jer ako ostanemo pri starim pravilima, bićemo van onih zahteva međunarodne konvencije koju je naša vlada potpisala 1927 i 1931 godine maja i marta meseca. Sve te konvencije mi smo primili, i mi moramo da izradimo zakon o Crvenom krstu, inače ne možemo biti ravnopravni članovi Društva crvenoga krsta u celom svetu.

Koja je tendencija ovoga zakona? Na prvom mestu da se proširi organizacija Crvenoga krsta na celu državu. Organizacija Crvenoga krsta ne može ostati mesna, oblasna i raštrkana, nego mora biti tako organizovana da najbolje posluži ciljevima, srestvima i nameni. Mi moramo u tome pogledu da budemo spremni, da nas ne bi eventualni događaji iznenadili. Mi vrlo dobro znamo da smo u ratovima od 1912 godine bili dosta spremni, ali ta naša sprema nije ipak bila dovoljna. I zbog te nedovoljne spreme, na kojoj se radilo koliko su sile i snage dopuštale, pa i više nego što su sile i snage dopuštale, mi smo u ratovima mnogo što šta izgubili. Vi vrlo dobro znate šta nas je 1913 godina koštala. Vi znate šta su nas koštale epidemije i pegavi tifus 1915 godine. Mi ne možemo ostati nespremni danas, da nas, ne daj Bože, nešto tako opet dočeka, pa da dočekamo ponovo tako ogromne žrtve, koje su premašale žrtve poginulih u ratu. Zadatak društva, pravila i novog zakona moraju biti orientisani u smislu primljenih međunarodnih obaveza.

Što se tiče podmlatka Crvenog krsta, on mora biti organizovan tako, da bude jedna jaka i čvrsta grana u ovome institutu i da se u njemu formiraju mladi ljudi koje će stare generacije zameniti. Pored toga mi smo obavezni da konstatujemo i to, da ni u jednoj zemlji, u kojoj je Ženevska konvencija na snazi, ne mogu postojati dva paralelna društva nego samo jedno. Crveni krst mora biti od Kr. Vlade i od države priznat kao pomoćni organ vojnog saniteta u miru, a naročito u ratu. Naš Crveni krst mora nositi ime zemlje u kojoj postoji. I protiv svih zloupotreba sa znakom Crvenog krsta mora se boriti. Šta je znak Crvenog krsta? To je, gospodo, grb Švajcarske, primljen iz zahvalnosti prema njoj zato što je ona prva dala ideju i zato što se u njenom centru sakupljaju sve ove konferencije. Mi vrlo dobro znamo da je grb Švajcarske Republike crveno polje sa belim krstom, a ovde je uzet Crveni krst, sličan grbu te republike. I ovakav znak mora da se štiti i brani, on ne može, kada ovaj zakon primimo, biti više nikako upotrebljen za ma kakvu komercionalnu ili drugu svrhu. Po ovom zakonu, moći će svaki onaj, bez obzira na političko ubedenje, građanin ili građanka, koji nisu lišeni časnih prava, da budu članovi Društva crvenog krsta, da služe njegovim ciljevima i da budu od koristi za vreme mira i u ratu.

Vi se dobro sećate, koji ste u ratovima bili, da smo najviše stradali od nemanja srednjeg medicinskog personala. Mi smo imali sestara, ali nismo imali profesionaliste. Sada to imamo. Prema tome mi, kao država nacionalna, kao država koja je postavila jugoslovensku ideju iznad svega, moramo da budemo u tome pravcu dosledni. Naš Crveni krst mora da stvara srednji medicinski personal čisto nacionalni, a nikako ma koje religije. Čisto konfesionalne organizacije mogu biti od pomoći i koristi, ali pošto je Crveni krst jugoslovenski, neophodno je potrebno formiranje profesionalnog srednjeg medicinskog staleža,

koji će biti od kolosalne pomoći u ratu, kao što se to dokazalo u zemljama gde takav stalež već pola stoleća postoji. Potrebno je da se i u nas to učini.

Naravno, ovim je zakonom samo predviđen jedan paragraf da se u miru spremimo za rat, ali naknadno će se pravilima sve to propisati, pa ćemo imati i taj srednji medicinski personal, koji do sada nismo imali.

Naše Društvo crveni krst mora da održava stalnu vezu sa svima međunarodnim organizacijama.

Gospodo, Odbor je primio projekat Kraljevske vlade u potpunosti sa vrlo malom dopunom. Tako je u čl. 20 alineji 2 dodata reč „i“.

Zato molim Narodnu skupštinu da bude ljubazna da u interesu narodne odbrane primi ovaj zakonski predlog u celosti. (Pljeskanje).

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ima reč g. Ministar vojske i mornarice.

Ministar vojske i mornarice armijski đeneral Dragomir Ž. Stojanović: Gospodo narodni poslanici, u želji da se ublaže neizbežna zla rata i usavrše i dopune odredbe ugovorne u Ženevi 22 avgusta 1864 godine i 6 jula 1906 godine radi poboljšanja sudbine ranjenika i bolesnika u ratu;

U želji da se razviju principi koji su dali pobuda za Međunarodne Haške konvencije, naročito za Konvenciju koja se odnosi na ratne zakone i običaje t. j. o postupanju sa ratnim zarobljenicima; i najzad,

Obzirom na član 25 Pakta Društva naroda, po čijim se odredbama članovi Društva naroda obavezuju da obodravaju i pomažu ustanovljenje i saradnju dobrovoljnih nacionalnih organizacija Crvenoga krsta, koje su propisno ovlašćene i koje imaju za cilj poboljšanje zdravlja, preventivnu odbranu protiv bolesti i ublažavanje patnje u svetu prouzrokovane višom silom, naša država je zakonom od 31 marta 1931. godine primila Ženevsku konvenciju za poboljšanje sudbine ranjenika i bolesnika u ratu i Konvenciju o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 27 jula 1929 god., a zakonom od 30 maja 1932. godine primila je i Konvenciju o međunarodnoj uniji za pomoć od 12 jula 1929. godine.

Gospodo narodni poslanici, zakonom o Društvu crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije, koji vam po Najvišem ovlašćenju podnosim na odobrenje, ne predviđa se sada stvaranje novog Društva crvenog krsta. To društvo kod nas već postoji. Ono je proizašlo iz Srpskog društva crvenog krsta, koje je osnovano još 25 januara 1876. godine, a čiji je rad posle našeg oslobođenja i ujedinjenja proširen na celokupnu državnu teritoriju, prvi put pod nazivom Društvo crvenog krsta Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, a potom pod nazivom Društvo crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije.

Zadatak, organizacija i celokupno poslovanje društva i Podmlatka crvenog krsta propisani su pravilima, koja su i danas na snazi. Pa kako su Konvencije: za poboljšanje sudbine ranjenika i bolesnika u ratu, o postupanju sa ratnim zarobljenicima i o međunarodnoj uniji za pomoć, primljene zakonima od 1931. godine, to da bi se, kada potreba nastupi, moglo odgovoriti i obavezama primljenim tim konvencijama, nužno je:

1) Da se zadatak društva propiše zakonom u duhu stvorenih obaveza primljenih konvencijama, kako se i društvo ne bi našlo nespremno i iznenađeno ma kakvim događajima, i da ne moglo da odgovara svima onim dužnostima i obavezama radi kojih postoji i radi kojih nosi jedno međunarodno priznato,

poštovano i privilegovano ime;

2) Da se i organizacija društva propiše zakonom, da se ova proširi na celokupnu državnu teritoriju i saobrazi administrativnoj podeli zemlje, pošto se samo na taj način može u narodu razvijati i utvrditi saznanje i ubedenje da je Društvo crvenog krsta humana i zaista preko potrebna narodna ustanova. U ovom cilju je zakonom i predviđeno, da se pored Glavnog (Centralnog) odbora imaju da obrazuju odbori u mestima središta svih banovina, sreskih i opštinskih vlasti, kao njegovi pomoćni i potčinjeni organi;

3) Da se zakonom propiše da i Podmladak društva crvenog krsta bude sastavni deo društva, organizovan kao njegova grana, pošto će se samo na taj način školska omladina moći da vaspitava u duhu čovekoljubivih ideja Crvenog krsta i od iste stvori jedan idejno siguran veliki izvor, iz koga će društvo u buduće stvarati svoje oduševljene i pouzdane saradnike; i

4) Da se prema propisanim zadacima predvide zakonom i Društvu dadu moguće povlastice, kako bi ono iz prihoda, koji se zbog tih povlastica ostvare, moglo da obrazuje potrebne fondove radi izvršenja zadataka opredeljenih zakonom, a u isto vreme da se zbog davanja tih povlastica može da stavi i pod državnu zaštitu i kontrolu.

Gospodo narodni poslanici, elementarne nesreće i druge opšte narodne nevolje često se događaju. Ne može se i ne sme se računati da će ih nestati, niti pak da se ove mogu izbeći, niti se može unapred da zna kada će se i gde pojaviti. Treba da budemo spremni da narodu ublažimo nevolje kada ga višom silom snađu, pa da to isto učinimo i drugim narodima.

Strahote i neizbežna zla rata, kad ovaj nastupi, ne mogu se tako isto izbeći. Upotreba naisavršenijih tehničkih i ubitačnih bojnih sredstava u ratu, naprezanja i druge razne ratne tegobe, stvaraju veliki broj žrtava, osakaćenih, ranjenih, bolesnih i iznemoglih. Treba ih evakuisati sa borbene zone, prihvatiti, smestiti, ukazati lekarsku i svaku drugu pomoć, negovati ih i lečiti. Uz to treba zaštititi i stanovništvo od dejstva iz vazduha i od bojnih otrova; treba prihvatiti nevoljnike i ratno siročće. I sa te strane treba da budemo spremni da narodu ukažemo potrebnu pomoć, te da se neizbežna zla rata bar ublaže i umanje.

Naizad, čuvanje narodnog zdravlja, njegovo higijensko prosvetavanje, podizanje i negovanje zdravog podmlatka, zahtevaju isto tako da budemo spremni za borbu protivu raznih epidemija i drugih opasnih bolesti, koje nemilosrdno kose i upropašćuju.

Državna uprava sa svojim organima i najboljom organizacijom, neće biti u mogućnosti da ublaži sve narodne nevolje u miru i neizbežna zla u ratu, jer su za to potrebna ogromna novčana i materijalna sredstva i dovoljno spremno osoblje. Državna uprava mora da računa na saradnju svih svojih humanih i kulturnih ustanova, a od ovih na prvom mestu na Društvo crvenog krsta, što se i podnetim zakonom predviđa.

Gospodo narodni poslanici, prema zadacima koji su ovim zakonom Društvu stavljeni u dužnost, potrebno je, da mu se stvori i materijalna mogućnost da ove zadatke, kada nastupi potreba, može sa uspehom i da vrši. Prema današnjim ekonomsko-finansijskim prilikama u zemlji, učinjeno je sve što se moglo učiniti i društvo su date izvesne povlastice, a u koliko se za sada nije moglo više učiniti, verujem, da će predloženom organizacijom Društva u celoj zemlji,

njegovim budućim kao i dosadanjim humanim radom, dostojnim svake hvale, kao i darežljivošću dobrih sinova naše zajedničke domovine, stvoriti se postepeno i sva potrebna sretstva, da svome narodu ukaže hitnu pomoć kad nevolja dode, da ovu pomoć ukaže i drugim narodima u slučaju njihovih nevolja proizašlih od više sile, i najzad da kao pomoćni organ vojnog saniteta pripomogne poboljšanju sudbine ranjenika i bolesnika u vojskama u ratu.

Uveren, da će Društvo predloženom organizacijom i sa sredstvima koja mu se ovim Zakonom stavljaju na raspoloženje, izvršiti svoje zadatke i biti od koristi našoj jedinstvenoj i nedeljivoj otadžbini, ja Vas, gospodo narodni poslanici, molim, da predloženi Zakon o društvu crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije izvolite u celosti usvojiti i primiti. (Burno pljeskanje sa uzvicima: Prima se aklamacijom!)

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ima reč narodni poslanik g. dr. Đuro Ostojić.

Dr. Đuro Ostojić: Gospodo narodni poslanici, važna uloga i zadaća Crvenog krsta u današnjem društvu kako u miru tako i u ratu nesumnjiva je i svima nama dobro poznata. Mnogobrojne njegove zadatke pregnantno je izložio g. Ministar vojske i mornarice u svome govoru, obrazlažući i preporučujući ovaj zakonski predlog. Ja ću biti slobodan samo da ukažem na nekolike markantne karakteristike Društva crvenog krsta.

Crveni krst razvija, oplemenjuje i jača u ljudskom biću baš onu humanu liniju, ono osećanje prema bližnjem, onu ljubav prema bližnjem, koja karakteriše svakoga kulturnog čoveka. Društvo crvenog krsta tu zadaću vrši na jedan izvanredan način, jer ono svesrdno prima sve nevoljnike, približuje se i prvo stiže na svako mesto nevolje, da ukaže pomoć i da od ljudi načini ljude, da ljube svoga bližnjeg kao samoga sebe, a da ne budu neprijatelji kao što, nažalost, osobito za vreme rata i posle ratova često biva.

U toj akciji, gospodo, moram da istaknem vrlo važnu zadaću i vrlo važnu ulogu naše žene, jer Crveni krst i rad u Crvenom krstu to je blagorodno i blagotvorno polje za akciju naših žena, koju su one, mi to možemo na ovome mestu istaći, i savesno i odlično vršile kako u ratu tako i u miru.

Zadaća Društva crvenog krsta treba da bude okupljanje u ovo društvo svih žena i devojaka, kako bi se uputile na aktivnu saradnju humanosti i blagotvornosti u našoj državi. Tako isto zadaća je ovoga društva da sa svojom impozantnom organizacijom podmlatka okupi svu decu naše države i našega naroda bez razlike na veru, pleme i kraj i da tu akciju učini najplemenitijom akcijom omladine. Mi stoga možemo da zamolimo upravu Društva crvenog krsta, kao i sve nadležne da ovu njegovu akciju proširi i da poveća članstvo više nego što je ono do sada bilo. Društvo crvenog krsta treba da bude najmoćnija organizacija privatne inicijative; ono treba da broji stotine i stotine hiljada svojih članova kako odraslih tako i podmlatka, a u prvom redu Društvu crvenog krsta svojim plemenitim ciljem i blagotvornim uticajem treba da zatalasa naše žene i decu, da oni budu stožer toga društva.

Gospodo, zadatke društva crvenog krsta mnogobrojne su i obuhvataju razne elementarne nevolje: glad, poplave, potrese, požare itd., koje su nevolje, nažalost, vrlo česte i vrlo neugodne i takve prirode da traže hitnu intervenciju i brzu pomoć. I ta pomoć ukazivana je od strane Društva crvenog krsta i hitno

i blagotvorno prema mogućnosti i sredstvima kojima Društvo raspolaže. U ovom cilju, današnji zakonski nacrt daje Društvu crvenoga krsta više vrela pomoći tako da će ono od sada imati jače prihode, naročito još zavodenjem naročite nedelje Crvenga Krsta u godini dana, čime će Društvo crvenoga krsta nesumnjivo doći do jačih sredstava, a time, nadam se, moći će jače i efikasnije da vrši svoju humanu zadaću u našem društvu.

Kao što je veliki zadatak Društva crvenog krsta u miru, tako je ogroman i plemenit zadatak njegov i u ratu. Vama je poznato dobro i iz iskustva da je sanitetska sprema jednoga naroda isto tako važna kao i ratna sprema njegovih borbenih formacija. Poznato vam je isto tako da u ratu gine mnogo više ljudi od zaraznih bolesti nego od ubojnog oružja, te zato Društvo crvenog krsta sa te strane treba da ide korak u korak sa našom hrabrom vojskom, koja je uvek bila tačna, spremna i oduševljena da posluži u danom momentu odbrani našega naroda. Sa razvijanjem hemije i usavršavanjem borbenih oružja treba da se razvija i jedna međunarodna institucija Društva crvenog krsta koja gleda i ima za cilj da pokaže da smo mi ljudi koji osećamo kao čovek prema čoveku i koja prima za vreme rata ranjenike bez obzira kojoj državi oni pripadaju. Društvo crvenog krsta, to je ona međunarodna institucija koja pored svega navedenog ima za zadatak i brigu o ratnim zarobljenicima i o njihovom pomaganju u ropstvu. Zbog toga je naročito u današnjem podivljalom vremenu veoma važna ova čovečna karakteristika Društva crvenog krsta i ovu njegovu blagotvornu akciju treba pomoći kako bi Društvo crvenog krsta svoje humane ciljeve moglo izvršiti u našem društvu i narodu.

S toga mi je čast predložiti Narodnoj skupštini da ovaj zakonski predlog o Društvu crvenog krsta primi, s molbom da se posebnim pravilnicima upotpuni njegov kostur, kako bi ipak ovo društvo bilo jedna pretežna institucija privatne inicijative, koju bi sa svom toplinom prigrllili najširi slojevi našega naroda. (Burno pljeskanje).

Potpredsednik Dr. Avdo Hasanbegović: Pošto se niko više nije javio za reč, prelazimo na glasanje u načelu. Glasace se poimenično. Molim g. sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar Milan Mravlje proziva poslanike da glasaju i oni su glasali ovako:

Glasali su »za«: Avramović Branko, Aksentijević Aleksandar, Anđelinović Grgur Budislav dr., Antonijević Dušan, Antunović Josip, Babamović Jordan, Baljić Saljih, Banjac Ljubomir, Batinić Jozo, Benko Josip, Beširović Dimitrije R., Božić Milan, Bugarski Dragutin, Bunović Milan, Veličković Mladin, Veljković Veljko, Vidaković Vitomir, Vidović Bogdan dr., Vošnjak Bogumil dr., Vukićević Bogić dr., Gavrančić Oton dr., Gavrilović Oto, Gajšek Karlo, Grajić Pero, Grba Milovan dr., Grdić Vasilj, Danilović Živko, Demetrović Juraj, Dervišić Đulaga, Dimitrijević Mita, Dimitrijević Hadži Todor, Dobrovć Milan S., Dobrovoljac Milan J., Dovezenski Jovan S., Đokić Risto, Elegović Ivo dr., Živančević Mihailo, Živojinović Dušan M., Zaharić Čedomir, Zemljić Jakob, Ivandekić-Ivković Mirko dr., Ivanišević Petar, Ivančević Dušan, Isaković Milivoje Đ., Isaković Mito, Janković Velizar dr., Jevremović Dragoljub dr., Jevtić Životije, Jevtić Mihailo R., Jelić Milutin, Jovan Andrija, Jovanović Aleksandar, Jovičić Dobrosav, Kadić Husein, Kalamatijević Mihailo R., Kandić Joviša R., Katić Miloš, Kline

Anton, Knežević Stjepo dr., Kovač Ante Lj. Kojić Dragutin dr., Koman Albin, Kostić Dragutin dr., Kostić Milorad J. dr., Kraljević Dragan dr., Kramer Albert dr., Krstić Zaharije S., Krstić Mihailo V., Krstić Simo, Kujundžić Andrija K., Kujundžić Bogoljub K., Kuntarić Ante dr., Lazarević Todor dr., Lazarević Filip S. dr., Lončar Stanko, Lulić Petar, Makar Dako, Maksimović Božidar, Marković Nikola, Mastrović Ante F., Matica Pavao, Matić Đoka N., Mašić Marko, Miletić Vjekoslav dr., Milošević Gavro, Milošević Mladen P., Milutinović Milinko R., Mitrović Jovan R., Mihailović Ilija P., Mihailović Svetislav dr., Mozer Hans dr., Mravlje Milan, Mulić Mustafa Nikodijević Arandel D., Ninković Tripko, Novaković Tode J. dr., Ostojić Đuro dr., Paleček Ivan dr., Parabudski Đorđe, Pahernik Franjo, Patrnočić Ljuba, Perić Matej, Perić Ninko dr., Perko Dragutin V., Petković Milan, Petovar Lovro, Petrović Marko, Pivko Ljudevit dr., Pogačnik Viktor, Popović Dobravoje Ger. dr., Popović Jefimije, Popović Kosta dr., Popović Svetislav dr., Preka Nikola, Prekoršek Ivan, Pustošlemšek Rasto, Pucelj Ivan J., Radivojević Lazar Lj., Radić Ivan, Radović Savo, Radonjić Milan, Radonjić Milan, Rajić Toša dr., Rape Stane dr., Rorbaher Julijan dr., Ružić Viktor dr., Savić Sava, Savković Ilija, Santo Gavro dr., Sekulić Milan dr., Selić Joca M., Selmanović Alija, Simić Milorad, Sokić Miloje M., Sokolović Nikola, Spasović Vukašin, Spahić Vlada, Spindler Vjekoslav, Srškić Milan dr., Stanić Andra, Stanišić Vladimir dr., Stanojević Dragomir M., Stepanov Milivoj, Stojadinović Milosav dr., Stošić Stamenko, Strezović Krsta, Tadić Gligorić dr., Teodorović Vojislav, Tomić Jakob, Topalović Milan, Toromanović Hasan, Trbić Vasilije, Trifunović Ljubiša, Trkulja Stanko, Čirić Stevan, Hajdinjak Anton, Hanžek Lavoslav dr., Hasanbegović Avdo dr. (predsedava), Hribar Nikola, Hristić Bora, Cemović Filip, Čerer Anton, Čohadžić Hazim, Šarković Tihomir, Šega Ferdo, Šnajdar Franjo, Šumenković Ilija dr.

Ostutni: Adić Ante, Aleksić Kosta, Alilović Saćir Arandelović Jovan, Auer Ljudevit dr., Barać Branko dr., Bačić Stepan dr., Bogdanović Iso, Borisavljević Strahinja, Brkić Stepan, Brušija Radoslav, Budišin Stevan, Bukvić Aleksandar, Valjavec Stepan, Varda Sever, Vasiljević Stevan dr., Vidić Ješa dr., Vujić Dimitrije V., Glavički Božidar, Gospodnetić Franjo, Grbić Emilijan, Grubanović Milan, Gruber Franjo dr., Davidović Vitomir, Dodić Aleksandar Taka, Došen Mirko dr., Dragović Miloš P., Drljača Branko, Duboković Juraj, Đorđević Vladimir, Đurić Mihailo, Živanović Milan, Živković Negasim dr., Zeljković Boško, Ilić Srđa Milan dr., Jevtić Milutin Al., Jevtić Radovan, Jeličić Boža, Jeremić Živojin, Jovanović Đoka, Jovanović Jova, Kajmaković Omer, Kačanski Stevan, Kešeljević Nikola dr., Knežević Lovro, Kovačević Dragutin-Karlo, Kožul Marko dr., Kraft Stevan dr., Krejčič Anton, Krstanović Risto, Krstić Vladimir Krstić Milutin, Kumanudi Kosta dr., Kunjašić Joakim, Kurtović Vojko Kurtović Šukrija, Lazarević Milovan M., Lazarević Teodosije D., Leušić Đuro dr., Lisavac Mladen dr., Lončarević Ivan dr., Lončar Ivan, Lukić Živan dr., Maksimović Stjepan, Malančec Vlado dr., Marinković Vojislav dr., Marjan Đuro, Marjanac Simo, Markić Franjo, Marković Velimir Ž., Marković Milenko dr., Marković Milorad P., Maceković Matija, Metikoš Milan dr., Mijić Milan Đ., Miletić Vladislav, Milutinović Milorad Đ., Misirlić Jovan T., Mitrović Ljubomir M., Mohorić Ivan, Najdorfer Mirko, Nedeljković Mirko, Nedeljković Uroš P., Nikić Nikola dr., Nikić Fedor dr.,

Nikolić Branko dr., Nuić Petar dr., Njamcul Ranko dr., Pavlič Alojzij, Paranos Spiro dr., Perić Milivoje D., Petrak Nikola, Petričić Živko dr., Pešić Milutin, Pištešić Slavko A. dr., Popović Dimitrije On., Popović Dušan, Popović Milan V., Popović Milan dr., Praljak Nedeljko, Princip Jovo, Prša Šime dr., Rako Janko dr., Savić Arandel P., Saračević Radenko, Smiljanić Toma dr., Stažić Josip, Stajković Nikola, Stanojević Milutin, Stevanović Živojin Ar., Stevanović Milan, Stepanović Milan R., Stefanović Ignjat, Stijić Milan dr., Stojković Milan Đ. dr., Tešić Maksim, Tolić Ignjat M. dr., Tonić Todor R., Trbojević Uroš dr., Trpković Stavra K., Čirić Đorđe, Čuković Milan, Uzunović Nikola, Urek Ivan, Urošević Mirko P., Urukalo Sergije, Fidančević Toma dr., Fizić Viktor, Fotirić Arsa, Hodera Svetislav V., Cipušević Metodije, Čorbić Branko, Selmić Dragić N., Sećerov Slavko dr., Siljegović Vladimir, Šiftar Stevan, Šurmin Đuro dr.

(Posle glasanja)

Potpredsednik Dr. Avdo Hasanbegović: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 166 narodnih poslanika i svi su glasali „za“. Prema tome je ovaj zakonski predlog u načelu primljen. Prelazimo na pretes u pojedinostima. Pošto se niko nije javio za reč glasaće se ustajanjem i sedenjem. Gospoda koja su za predloženi zakonski predlog sedeće, a gospoda koja su protiv ustaće. Molim g. izvestioca da izvoli čitati član po član.

Izvestilac dr. Dragutin Kostić pročita član 1 po predlogu odbora.

Potpredsednik Dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Narodna skupština ovako pročitani član 1? (Prima). Objavljujem da je član 1 primljen. Izvolite čuti dalje.

— Za ovim je Narodna skupština, glasajući sedenjem i ustajanjem, usvojila u pojedinostima od člana 1 do člana 59 predlog zakona o Društvu crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije po predlogu Odbora.

Potpredsednik Dr. Avdo Hasanbegović: Pošto je Skupština primila i u pojedinostima ovaj predlog zakona, to prelazimo na poimenično glasanje u celini. Molim g. sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar Milan Mravlje: proziva poslanike da glasaju i oni su glasali ovako:

Glasali su »za«: Avramović Branko, Aksentijević Aleksandar, Anđelinović Grgur Budislav dr., Antonijević Dušan, Antunović Josip, Babamović Jordan, Bajić Saljih, Banjac Ljubomir, Batinić Jozo, Benko Josip, Beširović Dimitrije R., Božić Milan, Bugarski Dragutin, Bunović Milan, Veličković Miladin, Veljković Veljko, Vidaković Vitomir, Vidović Bogdan dr., Vošnjak Bogumil dr., Vukićević Bogić dr., Gavrančić Oton dr., Gavrilović Oto, Gajšek Karlo, Grajić Peró, Grba Milovan dr., Grdić Vasilj, Danilović Živko, Demetrović Juraj, Dervišić Đulaga, Dimitrijević Mića, Dimitrijević Hadži Todor, Dobrović Milan S., Dobrovoljac Milan I., Dovezenski Jovan S., Đokić Risto, Elegović Ivo dr., Živančević Mihailo, Živojinović Dušan M., Zaharić Čedomir, Zemljić Jakob, Ivandekić-Ivković Mirko dr., Ivanišević Petar, Ivančević Dušan, Isaković Milivoje Đ., Isaković Mito, Janković Velizar dr., Jevremović Dragoljub dr., Jevtić Životije, Jevtić Mihailo R., Jelić Milutin, Jovan Andrija, Jovanović Aleksandar, Jovičić Dobrosav, Kadić Husein, Kalamatijević Mihailo R., Kandić Joviša R., Katić Miloš, Klinc Anton, Knežević Stjepo dr., Kovač Ante Lj., Kojić Dragutin dr., Koman Albin, Kostić Dragutin dr., Kostić Milorad J.

dr., Kraljević Dragan dr., Kramer Albert dr., Krstić Zarije S., Krstić Mihailo V., Krstić Simo, Kujundžić Andrija K., Kujundžić Bogoljub K., Kuntarić Ante dr., Lazarević Todor dr., Lazarević Filip S. dr., Lončar Stanko, Lulić Petar, Makar Dako, Maksimović Božidar, Marković Nikola, Mastrović Ante F., Matica Pavao, Matić Doka N., Mašić Marko, Miletić Vjekoslav dr., Milošević Gavro, Milošević Mladen P., Milutinović Milinko R., Mitrović Jovan R., Mihailović Ilija P., Mihailović Svetislav dr., Mozer Hans dr., Mravlje Milan, Mulalić Mustafa, Nikodijević Arandel D., Ninković Tripko, Novaković J. Tode dr., Ostojić Đuro dr., Paleček Ivan dr., Parabučki Đorde, Pahernik Franjo, Patrnoić Ljuba, Perić Matej, Perić Ninko dr., Perko Dragutin V., Petković Milan, Petovar Lovro, Petrović Marko, Pivko Ljudevit dr., Pogačnik Viktor, Popović Dobrovoje Ger. dr., Popović Jeftimije, Popović Kosta dr., Popović Svetislav dr., Preka Nikola, Prekoršek Ivan, Pustoslemšek Rasto, Pucelj Ivan J., Radivojević Lazar Lj., Radić Ivan, Radović Savo, Radonjić Milan, Radonjić Miljan, Rajić Toša dr., Rape Stane dr., Rorbaher Julijan dr., Ružić Viktor dr., Šavić Sava, Savković Ilija, Santo Gavro dr., Sekulić Milan dr., Selić Joca M., Selmanović Alija, Simić Milorad, Sokić Miloje M., Sokolović Nikola, Spasović Vuškašin, Spahić Vlada, Spindler Vjekoslav, Srškić Milan dr., Stanić Agdra, Stanišić Vladimir dr., Stanojević Dragovir M., Stepanov Milivoj, Stojadinović Milosav dr., Stošić Stamenko, Strezović Krsta, Tadić Gligorije dr., Teodorović Vojislav, Tomić Jakob, Topalović Milan, Toromanović Hasan, Trbić Vasilije, Trifunović Ljubiša, Trkulja Stanko, Ćirić Stevan, Hajdinjak Anton, Haužek Lavoslav dr., Hasanbegović Avdo dr. (predsedava), Hribar Nikola, Hristić Bora, Cemović Filip, Cerer Anton, Cohadžić Hazim, Sarković Tihomir, Sega Ferdo, Snajdar Franjo, Šumenković Ilija dr.

Otsutni: Adić Ante, Aleksić Kosta, Alilović Šaćir, Arandelović Jovan, Auer Ljudevit dr., Barać Branko dr., Bačić Stepan dr., Bogdanović Iso, Borisavljević Strahinja, Brkić Stepan, Brušija Radoslav, Budišin Stevan, Bukvić Aleksandar, Valjavec Stepan, Varda Sever, Vasiljević Stevan dr., Vidić Ješa dr., Vujić Dimitrije V., Glavički Božidar, Gospodnetić Franjo, Grbić Emilijan, Grubanović Milan, Gruber Franjo, Davidović Vitomir, Dodić Aleksandar Taka, Došen Mirko dr., Dragović Miloš P., Drljača Branko, Duboković Juraj, Đorđević Vladimir, Đurić Mihailo, Živanović Milan, Živković Negotim dr., Zeljković Boško, Ilić Srđa, Milan dr., Jevtić Milutin Al., Jevtić Radovan, Jeličić Boža, Jeremić Živojin, Jovanović Đoka, Jovanović Jova, Kajmaković Omer, Kačanski Stevan, Kešeljević Nikola dr., Knežević Lovro, Kovačević Dragutin Karlo, Kožul Marko dr., Kraft Stevan dr., Krejčić Anton, Krstanović Risto, Krstić Vladimir, Krstić Milutin, Kumanudi Kosta dr., Kunjašić Joakim, Kurtović Vojko, Kurtović Šukrija, Lazarević Milovan M., Lazarević Teodosije D., Leušić Đuro dr., Lisavac Mladen dr., Lončarević Ivan dr., Lončar Ivan, Lukić Živan dr., Maksimović Stjepan, Malančec Vlado dr., Marinković Vojislav dr., Marjan Đuro, Marjanac Simo, Markić Franjo, Marković Velimir Ž., Marković Milenko dr., Marković Milorad P., Maceković Matija, Metikoš Milan dr., Mijić Milan Đ., Miletić Vladislav, Milutinović Milorad Đ., Misirlić Jovan T., Mitrović Ljubomir M., Mohorić Ivan, Najdorfer Mirko, Nedeljковиć Uroš P., Nikić Nikola dr., Nikić Fedor dr., Nikolić Branko dr., Nuić Petar dr., Njamcul Ranko dr., Pavlič Alojzij, Paranos Špiro dr., Perić Milivoje Đ., Petrak Nikola, Pe-

trčić Živko dr., Pešić Milutin, Pišteljić Slavko A. dr., Popović Dimitrije On., Popović Dušan, Popović Milan V., Popović Milan dr., Praljak Nedeljko, Princip Jovo, Prša Šime dr., Rako Janko dr., Savić Arandel P., Saračević Radenko, Smiljanić Toma dr., Stažić Josip, Stajković Nikola, Stanojević Milutin, Stevanović Živojin Ar., Stevanović Milan, Stepanović Milan R., Stefanović Ignjat, Stijić Milan dr., Stojković Milan D. dr., Tešić Maksim, Tolić Ignjat M. dr., Tonić Todor R., Trbojević Uroš dr., Trtković Stavra K., Ćirić Đorde, Ćuković Milan, Uzunović Nikola, Urek Ivan, Urošević Mirko P., Urukalo Sergije, Fidančević Toma dr., Fizir Viktor, Fotirić Arsa, Hođera Svetislav V., Cipušević Metodije, Ćorbić Branko, Šelmić Dragić N., Šecerov Slavko dr., Šiljegović Vladimir, Šiftar Stevan, Šurmin Đuro dr.

(Posle glasanja)

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je u svemu 166 narodnih poslanika i svi su glasali „za”. Time je, gospodo narodni poslanici, zakonski predlog o Društvu crvenog krsta Kraljevine Jugoslavije primljen i konačno i biće prema propisima Ustava upućen Senatu na dalji rad. (Pljeskanje).

Pre nego što predemo na dalju tačku dnevnoga reda izvolite čuti još jedan zakonski predlog. G. Ministar prosvete podnosi Skupštini na rešenje zakonski predlog o dopuni Zakona o verskoj nastavi u osnovnim, građanskim, srednjim i učiteljskim školama u Kraljevini Jugoslaviji i traži da se oglasi za hitan. Molim G. Ministra prosvete da izvoli objasniti hitnost.

Ministar prosvete dr. Radenko Stanković: Gospodo poslanici, ovim zakonskim predlogom imao bi se uzakoniti jedan pravilnik, koji je predložen na osnovu donesenih zakona o osnovnim, građanskim i učiteljskim školama, a koji se predlaže u sporazumu i na zahtev verskih starešinstava. Taj pravilnik predvideo je neke odredbe, koje su, i ako i dosada bile u saglasnosti sa postojećim zakonima, ipak više puta nailazile na otpor u primeni. Naime, Državni savet odbio je izvesne odluke po tom Pravilniku, i s toga sad ta verska starešinstva traže da se u tom pogledu ozakoniti taj Pravilnik. Tom prilikom je popravljen i ovaj nedostatak, usled koga je došlo do nesporazuma. Mi smo u ovaj Pravilnik uneli naročite odredbe i sad je potrebno da se on oglasi za hitan. To je potrebno s toga što sad dolazi početak nove školske godine i što se sad postavljaju novi članovi, što se čini razmeštaj, i s toga, da ne bi došli u koliziju sa raznim drugim nadležstvima, kao što je dosad bilo, ja vas molim da ovaj Pravilnik hitno ozakonite. (Živo i burno odobravanje).

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Narodna skupština hitnost ovoga zakonskog predloga? (Prima) Objavljujem da je Narodna skupština primila hitnost ovoga predloga, i zato ćemo na kraju sednice izabrati naročiti odbor, koji će proučiti ovaj predlog zakona.

Sad je na redu druga tačka dnevnoga reda: Izbor Odbora za proučavanje zakonskog predloga g. g. Miloja Sokića i drugova o izmenama i dopunama Zakona o invalidima. Pošto je postignut sporazum podneta je svega jedna kandidatska lista i o njoj ćemo glasati. Molim g. sekretara da pročita kandidatsku listu.

Sekretar Milan Mravlje čita:

Kandidatska lista za izbor odbora za proučavanje zakonskog predloga g. g. Miloja Sokića i drugova o izmenama i dopunama u invalidskom zakonu od 4 jula 1929 god. glasi:

Dr. Ninko Perić, Dušan Ivančević, Milovan Lazarević, Bogoljub Kujundžić, Miloje Sokić, Vasilije Trbić, dr. Dragan Kraljević, Nikola Sokolović, dr. Stane Rape, Franjo Markić, Aleksandar Jovanović, Dušan Živojinović, Oto Gavrilović, Milan Stepanović, Čeda Zaharić, Jovan Dovezenski, Ivan Prekoršek, Stjepan Šiftar, Mita Dimitrijević, Dobro Jovičić, dr. Slavko Pištelić, Živko Danilović, dr. Marko Kožul, Stjepan Valjavec, Mihailo Jevtić, dr. Ivo Elegović, Vojko Kurtović, Filip Cemović, Rad. Brušija, Andra Kujundžić, Milutin Pešić, Branko Corbić, Vitomir Vidaković, Dušan Antonijević, dr. Dragoljub Jevremović, Milinko Milutinović, Nikola Hribar, Đuro Leušić, Risto Đokić, Petar Lulić, Mihailo Krstić, Teodosije Lazarević, Stanko Lončar, Milan Dobrović, Josip Antunović, Milorad Simić, dr. Milovan Grba, Joviša Kandić, Životije Jevtić, Milan Radonjić, Mihailo Živančević, Sergije Urukalo, Milutin Jevtić Dušan Popović, Đorđe Parabučski, Mirko Ivandekić dr., dr. Sava Radović, Miladin Veličković, Radenko Saračević, Ljubiša Trifunović, dr., Fedor Nikić, dr. Branko Nikolić.

Predlagači: Andra K. Kujundžić s. r., Milan Božić s. r., Čed. I. Zaharić s. r., Jovan Rad. Mitrović s. r., Zarija Krstić s. r., Hadži Todor Dimitrijević s. r., dr. Bogić Vukićević s. r., Ljubomir Banjac s. r. Miloje Sokić s. r.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Skupština predloženu kandidatsku listu? (Prima.) Objavljujem da je predložena lista primljena.

Sad prelazimo, gospodo, na treću tačku dnevnog reda: izbor odbora za proučavanje zakonskog predloga g. g. Gavre Miloševića i drugova o Jugoslovenskom nacionalnom hramu. I za ovaj predlog zakona postoji svega jedna lista: Izvolite čuti listu.

Sekretar Milan Mravlje čita: Kandidatska lista Odbora za proučavanje zakonskog predloga g. g. Gavre Miloševića i drugova o Jugoslovenskom nacionalnom hramu glasi:

Gavro Milošević, Lovro Petovar, Stjepo Knežević dr., dr. Toša Rajić, Ante Mastrović, Hadži-Todor Dimitrijević, Todor R. Tonić, Jovan Dovezenski, Ivan Radić, Milan Mravlje, Dušan Ivančević, dr. Vlado Stanišić, Iso Bogdanović, Husein Kadić, dr. M. Lisavec, Božidar Glavički, Ante Kovač, Rade Brušija, Dušan M. Živojinović, dr. Savo Radović, Kosta Aleksić.

Predlagači: Todor Tonić s. r., dr. Bogić Vukićević s. r., Mustafa A. Mulalić s. r., Maksim Tešić s. r., Milan Čuković s. r., Hasan Toromanović s. r., Jov. S. Dovezenski s. r., Stanko Lončar s. r., Uroš Trbojević s. r.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Skupština predloženu listu? (Prima.) Objavljujem da predložena lista primljena.

Sada prelazimo, gospodo, na izbor odbora za proučavanje zakonskog predloga o dopuni Zakona o verskoj nastavi, za koju je maločas Skupština izglasala hitnost. I za ovaj odbor ima samo jedna lista. Izvolite čuti listu članova odbora.

Sekretar Milan Mravlje čita: Kandidatska lista Jugoslovenske nacionalne stranke za izbor Odbora po dopuni Zakona o verskoj nastavi u osnovnim, građanskim i učiteljskim školama u Kraljevini Jugoslaviji glasi:

Andra Kujundžić, Vasilj Grdić, Milan Čuković, Čeda Zaharić, Viktor Pogačnik, Milutin Jelić, Petar Ivanišević, Dimitrije On. Popović, Milan Stepanović, Milan Radonjić, Dušan Popović, Vitomir Vidaković, Husein Kadić, Salih Baljić, dr. Ljudevit Pivko, dr. Bogumil Vošnjak, Risto Pustoslemšek, Milivoje Isaković, Mihailo Đurić, dr. Milan Stijić, dr. Milovan Grba, Milan Dobrovoljac, Dušan Ivančević, dr. Mirko Došen, Jordan Babamović, Alojz Pavlič, Branko Avramović, Milan Božić, Strahinja Borisavljević, Sever Varda, Veljko Veljković, dr. Ješa Vidić, Emilijan Grbić, Milan Grubanović, Živko Danilović, Boško Zeljković, Alojz Drmelj, Rista Đokić, Živojin Jeftić, Jovan Andrija, dr. Toma Smiljanić, Ante Kovač, Vojko Kurtović, Sukrija Kurtović, dr. Branko Nikolić.

Predlagači: Miloje Sokić s. r., dr. Jevremović s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Dušan Antonijević s. r., Filip Cemović s. r., Husein Kadić s. r., M. Radonjić s. r., dr. Stojadinović s. r., Salih Baljić s. r.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Skupština predloženu listu? (Prima.) Objavljujem da je pročitana lista primljena.

Pošto je ovaj zakonski predlog oglašen za hitan, to pozivam izabrani odbor da se još danas sastane, konstituise i podnese pretsedništvu izveštaj o ovom zakonskom predlogu danas do 5 časova posle podne.

Ovim je iscrpljen današnji dnevni red. Za iduću sednicu predlažem ovaj dnevni red:

1 — Pretres izveštaja odbora za proučavanje zakonskih predloga:

a — o Ugovoru o radu i pomoći između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske;

b — o sporazumu o stažijerima između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske;

v — o dopunskom aktu uz međunarodnu konvenciju o prevozu robe željeznicom;

g — o međunarodnoj konvenciji o teretnim linijama;

d — o međunarodnom sporazumu o brodovima svetionicima koji se nalaze van određenog mesta;

d — o dopunskoj konvenciji o regulisanju trgovačkih potraživanja sa Belgijsko-Luksenburškom privrednom unijom;

e — o međunarodnoj konvenciji za izjednačenje podnošenja rezultata analize materija namenjenih ljudskoj i stočnoj hrani;

ž — o trgovinskom aranžmanu između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Madarske;

z — o međunarodnoj konvenciji za uredenje lova na kitove;

i — o sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske o preferencijalnom postupanju sa jugoslovenskom pšenicom;

j — o konvenciji za stvaranje međunarodnog društva za poljoprivredni hipotekarni kredit;

k — o sporazumu o uredenju trgovinskog prometa sa Italijom.

2 — Pretres izveštaja odbora za proučavanje zakonskog predloga o dopuni Zakona o verskoj nastavi u osnovnim, građanskim, srednjim i učiteljskim školama u Kraljevini Jugoslaviji.

Prima li Narodna skupština predloženi dnevni red? (Prima.) Objavljujem da je predloženi dnevni red primljen.

Iduća sednica biće sutra u 9 časova pre podne sa utvrđenim dnevnim redom. Današnja sednica je zaključena.

Sednica je zaključena u 12 časova.

PRILOZI

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskog predloga o sporazumu o uredenju trgovinskog prometa između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije završio je povereni mu posao na svojoj sednici od 24 jula t. g., usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima, te prema tome Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da ovaj zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredao g. Mihaila Zivančevića, narodnog poslanika.

24 jula 1933 g.

Beograd.

Pretsednik odbora,

dr. Stjepo Knežević, s. r.

Sekretar,

Mihailo Zivančević, s. r.

Članovi:

dr. Filip Lazarević s. r., Karlo Gajšek s. r., Juraj Duboković s. r., dr. Sava Radović s. r., Tihomir Šarković s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o ugovoru o radu i pomoći između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio povereni mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.

Beograd.

Za predsednika odbora

Ing. Ferdo Šega s. r.

Sekretar u z.

Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preka s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o sporazumu o stazijerima između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio povereni mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.

Beograd.

Za predsednika odbora,

Ing. Ferdo Šega s. r.

Sekretar u z.

Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preka s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o dopunskom aktu uz međunarodnu konvenciju o prevozu robe željeznicom, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio povereni mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.

Beograd.

Za predsednika odbora,

Ing. Ferdo Šega s. r.

Sekretar u z.

Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preka s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o međunarodnoj konvenciji o teretnim linijama, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio povereni mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.

Beograd.

Za predsednika odbora,

Ing. Ferdo Šega s. r.

Sekretar u z.

Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preka s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o međunarodnom sporazumu o brodovima svetionicima koji se nalaze van određenog mesta, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio poveren mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.
Beograd.

Za predsednika odbora,
Ing. Ferdo Šega s. r.

Sekretar u z.
Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preko s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o dopunskoj konvenciji o regulisanju putem kompenzacija trgovačkih potraživanja između Kraljevine Jugoslavije i Belgijsko-Luksemburške privredne Unije, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio povereni mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.
Beograd.

Za predsednika odbora,
Ing. Ferdo Šega s. r.

Sekretar u z.
Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preka s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o međunarodnoj konvenciji za izjednačenje podnošenja rezultata analize materija namenjenih ljudskoj i stočnoj hrani, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio povereni mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.
Beograd.

Za predsednika odbora,
Ing. Ferdo Šega s. r.

Sekretar u z.
Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preko s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o trgovinskom aranžmanu između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Madarske, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio povereni mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.
Beograd.

Za predsednika odbora,
Ing. Fero Šega s. r.

Sekretar u z.
Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preka s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog Zakona o međunarodnoj konvenciji za uređenje lova na kitove, pa je na svojoj sednici od 24 jula o. g. završio povereni mu posao usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio potpredsednika Stevana Ćirića.

24 jula 1933 g.
Beograd.

Za predsednika odbora,
Ing. Ferdo Šega s. r.

Sekretar u z.
Stevan Ćirić s. r.

Članovi:

Ignjat B. Stefanović s. r., Tripko Ninković s. r., dr. Ljudevit Pivko s. r., Dobra Jovičić s. r., Mih. M. Zivančević s. r., dr. Bogdan Vidović s. r., Anton Cerer s. r., Miloje Sokić s. r., Voj. Kurtović s. r., Salih Baljić s. r., Nikola Preka s. r., dr. Đuro Leušić s. r.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Ogbor za proučavanje zakonskog predloga o sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Francuske Republike o preferencijalnom postupanju sa jugoslovenskom pšenicom, završio je poveren mu posao na svojoj sednici od 24 jula 1933 godine, usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i pojedinostima, te prema tome Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini, da ovaj zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio g. dr. Glišu Ta-

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA
MINISTARSTVO INOSTRANIH DELA

Pov. Br. 7810

Beograd 28 aprila 1932 god.

Gospodine Pretsedniče,

U prilogu pod /1 čast nam je dostaviti Vam originalni Ukaz Njegovog Veličanstva Kralja od 28 aprila 1932. godine, kojim smo ovlašćeni u smislu člana 63 Ustava Kraljevine Jugoslavije da možemo podneti na rešavanje Narodnom Pretstvaništvu Predlog zakona o sporazumu između Vlade Kraljevine Jugoslavije i Vlade Francuske Republike o preferencijalnom postupanju sa jugoslovenskom pšenicom, zaključenom i potpisanom u Beogradu, 7 novembra

MI

A L E K S A N D A R I

PO MILOSTI BOŽJOJ I VOLJI NARODNOJ

KRALJ JUGOSLAVIJE

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra inostranih poslova i Zastupnika Našeg Ministra trgovine i industrije Naš Ministar poljoprivrede, a po saslušanju Našeg Ministarskog Saveta rešili smo i rešavamo:

Ovlašćuje se Naš Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova i zastupnik Našeg Ministra trgovine i industrije Naš Ministar poljoprivrede, da mogu na osnovu člana 63 Ustava Kraljevine Jugoslavije podneti Narodnom Pretstavništvu na re-

28 aprila 1932 godine
u Beogradu.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar inostranih dela,
Dr. Vojislav Marinković s. r.

Zastupnik

Ministra trgovine i industrije,
Ministar poljoprivrede
Juraj Demetrović s. r.

OBRAZLOŽENJE

Posle dobivenog preferencijala od Austrije, koji je 15. I. o. g. stupio na snagu, naša je država zaključila 7 novembra prošle godine poseban preferencijalni sporazum sa Francuskom. Kako su se i druge podunavske zemlje (Rumunija i Mađarska) takođe

dića, narodnog poslanika.

24 jula 1933.

Beograd.

Za pretsednika odbora,
Salih Baljić s. r.

Sekretar

dr. Gliša Tadić s. r.

Članovi:

Rad. P. Brušija s. r., Mladen Milošević s. r., Selmanagić Alija s. r., Hasan Toromanović s. r., Anton Klinc s. r., Milutin A. Jevtić s. r.

1931 godine.

U prilogu pod /2 čast nam je dostaviti Vam obrazloženje sa Predlogom zakona o gore pomenu-
tom sporazumu s molbom da isti izvolite izneti na rešavanje pred Narodnu skupštinu.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovim prilikom uverenje o našem osobitom poštovanju.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar inostranih poslova,
Dr. Vojislav Marinković s. r.

Zastupnik

Ministra trgovine i industrije,
Ministar poljoprivrede,
Juraj Demetrović s. r.

ALEKSANDAR s. r.

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje predlog zakona o dopunskoj konvenciji o rešenju putem kompenzacija trgovinskih potrebitarja između Kraljevine Jugoslavije i Belgije, sklo-Luksenburške ptične Unije, pa je 24 jula o. g. xavrio i usvojivši tekstuelno zakonski predlog u pojedinostima.

Odbor je čast predložiti Narodnoj skupštini, da ovaj zakonski predlog izvoli usvojiti.

Smatrajući da prema ovoj politici Srednjo-ev-

ropskih (Nemačke i Austrije) i dunavskih zemalja (Jugoslavija, Mađarska, Rumunija, eventualno Bugarska) ne može ostati po strani, Francuska je i sama pristala da dađe preferencijalni tretman dunavskoj pšenici, zaključivši prvo preferencijalni sporazum sa Mađarskom, zatim sa nama.

Svi su ovi sporazumi sa Francuskom jednoobrazni, t. j. odnose se na iste količine pšenice i istu veličinu preferencijala (Carinskog sniženja).

Glavne odredbe našeg preferencijalnog sporazuma sa Francuskom su sledeće:

Francuska odobrava preferencijalni uvoz jugoslovenske pšenice u količini, koja bi odgovarala jednoj desetini (10%) celokupnog njenog uvoza. Ta se količina ima da utvrdi u septembru mesecu svake godine, a za svaku godinu iznosi 10-15.000 vagona.

Što se tiče veličine samog preferencijala, ona će biti utvrđena za svaku godinu posebno, no ne sme nikada preći 30% od svagdašnje carine. Preferencijal u stvari ima da odgovara razlici između svetske cene i jedne, po naše izvoznike unosnije cene. Kako sadašnja carina na pšenicu iznosi 84 fr. fr. to bi preferencijal iznosio 25 fr. fr. odnosno 55.— din.

U koliko bi se, dakle, u potpunosti iskoristilo, njegova bi vrednost iznela 80 miliona dinara.

Izvršenje ovog sporazuma se poverava Jugoslovenskom privilegovanom društvu za izvoz poljoprivrednih proizvoda.

Pri izvozu u Francusku naša će se pšenica plaćati prema svetskim cenama, a za nju će važiti minimalna carinska tarifa. Po realizovanom uvozu Francuska će Vlada uplatiti našem Privilegovanom društvu odgovarajuću razliku u ime preferencijala. Što se tiče naših ustupaka, datih Francuzima kao protuvrednost za preferencijal, oni su dvojaki.

Jedni su ustupci farmaceutske, a odnose se na neke izmene naših propisa za uvoz francuskih farmaceutskih specijaliteta. Tako rok za registrovanje tih specijaliteta se utvrđuje od 6 meseci do 1 godine, mesto 6 meseci, predviđa se način određivanja novih cena, reguliše se jezik etiketa na tim specijalitetima, i izdavanje sertifikata sanitarnih vlasti i naposljetku kontrole medikamena.

Drugi su ustupci carinsko-tarifne prirode, a odnose se na neke specijalne francuske artikle, na koje smo snizili našu carinsku tarifu. Tako, spustili smo carinu na fr. šampanjac (na 115 zl. din. od 100 kgr. mesto današnjih 150); na razne esencije i parfeme (na 450 mesto 500); na paste za zube (na 210 mesto 260); na pudere i pomade (na 420 mesto 600); na čipke od prirodne svile (na 2.500 mesto 3.000); na marame od veštačke svile t. zv. mantilje (na 1.800 mesto 2.000); višebojne tapete (na 270 mesto 300); na vinaradarske prskalice i prašnjače (na 90 mesto 100).

Sporazum je zaključen na 3 godine i može se ponova obnavljati. Stupa na snagu odmah posle ratifikacije.

Svi razlozi govore u prilog francuskog sporazuma, koji, ako se samo do kraja sprovede, može da donese koristi od nekih 50 do 80 miliona dinara, bez da uslovljava sa naše strane, u ime protuvrednosti kakvu osetniju žrtvu.

PREDLOG ZAKONA

Sporazumu između Vlade Kraljevine Jugoslavije i Vlade Francuske Republike o preferencijalnom postupanju sa jugoslovenskom pšenicom, zaključenom

i potpisanom u Beogradu, 7 novembra 1931 godine.

koji glasi:

§ 1

Odobrava se i dobija Zakonsku snagu Sporazum između Vlade Kraljevine Jugoslavije i Vlade Francuske Republike o preferencijalnom postupanju sa Jugoslovenskom pšenicom, zaključen i potpisan u Beogradu, 7 novembra 1931 godine, koji u originalu i prevodu glasi:

S P O R A Z U M

između

VLADE KRALJEVINE JUGOSLAVIJE I VLADE REPUBLIKE FRANCUSKE O PREFERENCIJALNOM POSTUPANJU SA JUGOSLOVENSKOM PŠENICOM

Vlada Francuske u želji da doprinese što lakšoj prodi žitarica iz Srednje i Istočne Evrope po unosnim cenama, voljna je da preduzme, kao strogo privremene i izuzetne, potrebne mere da se izvestan kontingent jugoslovenske pšenice može uvesti u Francusku po sledećim uslovima:

1) U mesecu septembru ili oktobru, čim francuski Ministar Poljoprivrede bude obavešten o veličini francuske žetve utvrdiće se godišnji kontingent uvoza.

2) Ovaj kontingent iznosiće 10% od ukupne procenjene količine, koja se ima uvesti radi podmirjenja potrebne potrošnje.

3) Kupovine će se obaviti pod običajnim uslovima i trgovačkim formama posredstvom jedne jugoslovenske organizacije ovlašćene za tu svrhu na ime Privilegovanog Akcionarskog Društva za izvoz zemaljskih proizvoda.

Isporučena pšenica mora biti dobre kakvoće i ispravna i odgovarati potrebama francuskog tržišta.

4) Za isporučenu pšenicu platiće se svetska cena, a pri uvozu u Francusku na nju će se primeniti minimalna carina bez ikakvog sniženja.

5) Uvoz godišnjeg kontingenta obavlja će se po izvesnom ritmu, koji će se utvrditi u saglasnosti sa Ministarstvom poljoprivrede.

6) Francuska vlada položiće Jugoslovenskoj vladi radi isplate i to po uvezenom kvintalu gore naznačenom Privilegovanom Društvu sumu koja odgovara razlici između svetske cene i cene, koju jugoslovenski izvoznici smatraju unosnom. Ova suma, pošto je promenljivog karaktera, utvrđivaće se za svaku godinu sporazumno između dveju vlada. Ona ne može biti viša od 30% od iznosa carine.

II

Jugoslovenska vlada se, u naknadu za gornje povlastice, obavezuje da dađe francuskoj trgovini sledeće olakšice:

1) Postupak sa farmaceutskim specijalitetima u Jugoslaviji onako kako je utvrđeno pravilnikom od jula 1930 godine izmeniće se na sledeći način:

A) Rok za registraciju specijaliteta produžiće se od 6 meseci na jednu godinu.

B) Cene farmaceutskih specijaliteta utvrdiće se shodno cenama, koje označe zainteresovani fabrikanti. Što se tiče medikamena sa zaštitnim imenom, njihova cena može preći za 20% tarifu jugoslovenske farmakopeje.

C) Etikete specijaliteta mogu biti sastavljene na francuskom jeziku.

D) Uverenja predviđena u § 5 člana 14 rečenog pravilnika mogu izdavati lokalne francuske sanitetske vlasti a njihovo overenje od strane diplomatskog pretstavnika Jugoslavije u Francuskoj neće se zahtevati.

2) Kontrola medikamenata biološkog porekla, onako kako je predviđeno u čl. 7 Zakona od 11 februara 1930, obezbeđuje se putem uverenja, sličnim onim predviđenim za kontrolu farmaceutskih specijaliteta.

3) Uvozna carina Jugoslovenske tarife na niže označene artikle, smanjiće se kako sleduje:

Broj tarife	Zlatnih dinara za 100 kg.
ex 116	Šampanjac 115
259/1	Esencije, ekstrakti, Tinkture i mirisave vode 450
261 ex 1	Pasta za zube 210
ex 2	Puder, pomada, rumenilo i belilo 420
ex 336	Čipke od prirodne svile 2.550
ex 336	Marame od veštačke svile zvane »Spaniš«, »Andaluz«, ili »Mantilje« 1.800
458 ex 2	višebojne pozidnice (tapete) 270
635	vinogradske prskalice i prašnjače pa i u vezi sa prostim ili finim materijalom 90

III

Ovaj sporazum je zaključen na 3 godine. On se može obnoviti sporazumno između dveju vlada, ako to okolnosti zahtevaju. Po potpisu, sporazum će se podneti agrarnom Komitetu komisije za evropsku Uniju.

MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA
Kraljevine Jugoslavije

OBRASLOŽENJE

Konvencije za stvaranje međunarodnog društva za poljoprivredni hipotekarni kredit, zaključene u Ženevi, 21 maja 1931 godine.

Ovom Konvencijom koja je zaključena u cilju organizovanja Međunarodne saradnje u okviru ekonomskih delanja Društva Naroda, predviđa se:

Stvaranje Međunarodnog društva za poljoprivredni kredit sa svrhom da alakša terete koji pritiškuju poljoprivredu, smanji troškove eksploatacije i pojača kupovnu snagu poljoprivrednika. Savet Društva naroda, svojom rezolucijom od 21 maja ove godine, prihvatio je odredbe ove Konvencije koje se njega tiču.

Sedište Društva ima da bude u Švajcarskoj, a Vlada Švajcarske federacije izdaće Društvu povelju čiji je tekst priložen Konvenciji.

Društvo će emitovati akcije i obligacije. Dok tim načinom ne dođe do potrebnih sredstava, ono će se poslužiti avansima pojedinih Vlada. Visina ovih avansa je određena srazmerno jedinicama sa kojima Države učestvuju u budžetu Društva naroda. Ovi su avansi predviđeni u ukupnoj sumi od 25 miliona zl. švajc. franaka. Vraćanje njih će se vršiti načinom predvi-

Ovaj sporazum će stupiti na snagu odmah po ratifikaciji od strane obe ugovornice.

Učinjeno u Beogradu (7 novembra 1931) sedmog novembra hiljadudevetstotridest i prve.

Za vladu Kraljevine Jugoslavije
Dr. Kumanudi, s. r.

Za vladu Francuske Republike
E. Dard, s. r.

§ 2

Ovaj zakon stupa u život danom obnarodovanja u Službenim Novinama, a obaznu silu dobija pošto se ispuni uslov iz člana III pomenutog Sporazuma.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskog predloga o konvenciji za stvaranje međunarodnog društva za poljoprivredni hipotekarni kredit završio je povereni mu posao na svojoj sednici od 24 jula 1933 g., usvojivši tekstuelno zakonski predlog u načelu i u pojedinostima, te prema tome odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini, da ovaj zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio g. dr. Glišu Tadića, narodnog poslanika.

24 jula 1933 g.
Beograd.

Za predsednika Odbora,
Salih Baljić, s. r.

Sekretar,
dr. Gliša Tadić s. r.

Članovi:

Rad. P. Brušija s. r., Mladen Milošević s. r., Selemanagić Alija s. r., Hasan Toromanović s. r., Anton Klinc s. r., Milutin A. Jevtić s. r.

denim u statufima Društva sadržanim u drugom prilogu Konvencije.

Konvencija predviđa potrebne povlastice i oslobođenja naročito fiskalna. U njoj su izloženi glavni uslovi za davanje pozajmica nacionalnim društvima. Predviđen je način rešavanja eventualnih sporova oko tumačenja i primene Konvencije. Potpisivanje ima da se izvrši do kraja septembra ove godine. Države koje dotle ne budu potpisale, mogu pristupiti tek po isteku roka od pet godina. Naizad se predviđa slučaj revidovanja i eventualnog ukidanja Konvencije.

Kao što je napred rečeno, Konvencija ima dva priloga: 1) Konstitutivnu Povelju koju izdaje Švajcarska vlada. Tom se Poveljom sankcionišu Statuti Društva i ovi se mogu menjati samo na način predviđen u Povelji. U nju su unesena prava i povlastice koje će Društvo uživati. 2) Statut. U orvoj glavi Statuta se utvrđuje naziv, sedište, trajanje i predmet Društva. Druga glava govori o glavnici i specijalnoj

rezervi. Treća sadrži propise o upravi (sastavu Upravnog odbora, biranju i naimenovanju njegovih članova, zamenjivanju njih itd.). Četvrta glava govori o glavnoj Skupštini, redovnoj i vanrednoj. U glavi petoj su sadržane odredbe o obveznicama, njihovom emitovanju, otkupu itd. Glava šesta donosi propis o

MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA Kraljevine Jugoslavije

PREDLOG ZAKONA

o

Konvenciji za stvaranje međunarodnog društva za poljoprivredni hipotekarni kredit

Zaključenoj i potpisanoj u Ženevi, 21 maja 1931 god.

Sa priložima: Konstitutivnom Poveljom međunarodnog društva za poljoprivredni hipotekarni kredit i Statutima međunarodnog društva za poljoprivredni hipotekarni kredit

koji glasi:

§ 1

Odobrava se i dobija zakonsku snagu Konvencija za stvaranje međunarodnog Društva za poljoprivredni hipotekarni kredit, zaključena i potpisana u Ženevi, 21 maja 1931 godine, sa priložima: Konstitu-

tivnom Poveljom međunarodnog Društva za poljoprivredni hipotekarni kredit i Statutima međunarodnog Društva za poljoprivredni hipotekarni kredit, koji u originalu i prevodu glasi:

KONVENCIJA ZA STVARANJE MEĐUNARODNOG DRUŠTVA ZA POLJOPRIVREDNI HIPOTEKARNI KREDIT

CONVENTION POUR LA CREATION D'UNE SOCIÉTÉ INTERNATIONALE DE CREDIT HYPOTHECAIRE AGRICOLE

U V O D

PRÉAMBULE

Vlade: Nemačka, Belgijska, Velike Britanije i Severne Irske, Bugarska, Estonska, Francuska, Grčka, Mađarska, Italijanska, Latvijska, Luksemburška, Holandska, Poljska, Portugalska, Rumunska, Švajcarska, Čehoslovačka i Jugoslovenska,

u želji da ukažu svoju pomoć poljoprivredi sredstvom međunarodnog organizovanja poljoprivrednog hipotekarnog kredita;

Smatrajući da bi takva organizacija predstavljala dragoceno sretstvo međunarodne saradnje, u okviru ekonomskog delanja Društva naroda:

Rešenje da pomognu stvaranje jednog međunarodnog Društva za poljoprivredni hipotekarni kredit kome je svrha da olakša finansijske terete koji pritiskuju poljoprivrednu proizvodnju u raznim zemljama, da smanji troškove eksploatacije koji sada apsorbuju suviše veliki deo dobiti i da pojača kupovnu moć poljoprivrednika;

Rešene da tome međunarodnome Društvu pruže svaku pomoć koja je u njihovoj moći da bi ono uspešno vršilo svoj zadatak,

Saglasile su se, preko svojih potpisanih predstavnika, propisno ovlašćenih, da zaključe ovu Konvenciju, čije je odredbe koje se tiču Saveta Društva Naroda isti prihvatilo, svojom rezolucijom od 21 maja 1931 god.

Les Gouvernements: d'Allemagne, de Belgique, de la Grande-Bretagne et l'Irlande du Nord, de Bulgarie, d'Estonie, de France, de Grèce, de Hongrie, d'Italie, de Lettonie, de Luxembourg, des Pays-Bas, de Pologne, de Portugal, de Roumanie, de Suisse, de Tchécoslovaquie et de Yougoslavie,

désireux de prêter leur aide à l'agriculture par le moyen d'une organisation internationale de crédit hypothécaire agricole;

Considérant qu'une telle organisation constituerait un instrument précieux de coopération internationale, dans le cadre de l'oeuvre économique de la Société des Nations;

Résolus à favoriser la création d'une Société internationale de Crédit hypothécaire agricole ayant pour objet d'alléger les charges financières qui grevent la production agricole dans divers pays, de diminuer les frais d'exploitation qui absorbent actuellement une trop grande part des profits et d'augmenter le pouvoir d'achat des agriculteurs;

Décidés à donner à cette Société internationale toute l'assistance qui est en leur pouvoir pour qu'elle remplisse avec succès sa mission.

Sont convenus, par l'intermédiaire de leurs représentants soussignés, dûment autorisés, de conclure la Convention suivante, dont les dispositions concernant le Conseil de la Société des Nations ont été acceptées par lui, dans sa résolution du 21 mai 1931.

Član prvi.**Princip.**

1. Vlade ugovornice saglasne su da se stvori jedno međunarodno Društvo za poljoprivredni hipotekarni Kredit, saobrazno odredbama ove Konvencije, konstitutivne Povelje i priključenih joj Statuta.

2. Vlade ugovornice priznaju prvanu ličnost međunarodnog Društva čim se ono konstituiše.

3. Odbor za organizaciju naimenovan od Saveta Društva Naroda preduže sve potrebne mere u cilju prve emisije akcija međunarodnog Društva, organizovanja i pripreme za funkcionisanje istog Društva.

Odbor za organizaciju pretaće sa svojim funkcijama čim bude obrazovan Upravni odbor. Sume koje bi avansovao Savet Društva Naroda ili drugi radi pokrića rashoda tog Odbora, biće vraćene od međunarodnog Društva iz prinosa od emitovanja akcija.

Član 2

Obaveze vlade zemlje u kojoj će međunarodno Društvo imati svoje sedište.

1. Švajcarska Vlada obavezuje se da će međunarodnom Društvu, što skorije, dati konstitutivnu Povelju koja će imati silu zakona i čiji je tekst sadržan u prilogu ove Konvencije. Ta Povelja sadržavaće sankciju Statuta koji su joj priključeni.

2. Švajcarska Vlada obavezuje se da neće ukinuti tu Povelju, niti u nju unositi izmene ni dopune drukčije nego po odluci donesenoj pod uslovima predviđenim u članu 17 za ukidanje ili reviziju Konvencije.

Medutim, ako bi se radilo o nekoj izmeni koja bi se imala uneti u Povelju inače, a ne na kraju perioda predviđenih za trajanje ove Konvencije, primenio bi se paragraf b) člana 17 pod tom rezervom, da bi se pristanak Vlada ugovornica mogao pravovaljano dati, s tim, da ne bude potrebno sazvati konferenciju radi njegovog dobijanja.

3. Švajcarska Vlada obavezuje se da će izmene članova Statuta međunarodnog Društva o kojima govori paragraf 3 Povelje sankcionirati samo sa pristankom Vlada ugovornica, datim pod uslovima predviđenim u članu 17, i sa pristankom organa međunarodnog Društva, datim pod uslovima predviđenim u paragrafu 3 Povelje.

4. Obaveze Švajcarske Vlade u izvršivanju ovog člana ne bi se primenjivale u slučaju ako bi se Povelja ukinula usled prenosa sedišta međunarodnog Društva u neku drugu zemlju, saobrazno članu 3, paragrafu 2.

Article premier.**Principe.**

1. Les Gouvernements contractants conviennent qu'une Société internationale de Crédit hypothécaire agricole sera créée, conformément aux dispositions de la présente Convention, de la Charte constitutive et des Statuts y annexés.

2. Les Gouvernements contractants reconnaissent la personnalité juridique de la Société internationale dès sa constitution.

3. Un Comité d'organisation nommé par le Conseil de la Société des Nations prendra toutes les mesures nécessaires en vue de la première émission des actions de la Société internationale, de l'organisation et de la préparation du fonctionnement de cette société.

Le Comité d'organisation cessera ses fonctions dès que le Conseil d'administration aura été constitué. Les sommes qui auraient été avancées par le Conseil de la Société des Nations ou par d'autres pour couvrir les dépenses de ce Comité, seront remboursées par la Société internationale sur le produit de l'émission des actions.

Article 2.

Engagements du pays où la Société internationale aura son siège.

1. Le Gouvernement suisse s'engage à accorder à la Société internationale, aussitôt que possible, une Charte constitutive qui aura force de loi, et dont le texte figure dans l'annexe à la présente Convention. Cette Charte comportera la sanction des Statuts qui y sont annexés.

2. Le Gouvernement suisse s'engage à ne pas abroger cette Charte, à n'y apporter ni modifications ni additions autrement qu'après une décision prise dans les conditions prévues à l'article 17 pour l'abrogation ou la révision de la Convention.

Toutefois, s'il s'agissait d'un changement à apporter à la Charte autrement qu'à la fin des périodes prévues pour la durée de la présente Convention, le paragraphe b) de l'article 17 s'appliquerait sous cette réserve que le consentement des Gouvernements contractants pourrait être valablement donné sans qu'il fût besoin de réunir une conférence pour l'obtenir.

3. Le Gouvernement suisse s'engage à ne pas sanctionner de modifications aux articles des Statuts de la Société internationale visés au paragraphe 3 de la Charte si ce n'est avec le consentement des Gouvernements contractants, donné dans les conditions prévues à l'article 17, et le consentement des organes de la Société internationale, donné dans les conditions prévues au paragraphe 3 de la Charte.

4. Les engagements du Gouvernement suisse en exécution du présent article ne s'appliqueraient pas au cas où la Charte serait abrogée en conséquence du transfert du siège de la Société internationale dans un autre pays, conformément à l'article 3, paragraphe 2.

Član 3

Prenos sedišta međunarodnog Društva.

1. U slučaju ako ovu Konvenciju ne bi ratifikovala Vlada pomenuta u članu 2, imaće Savet Društva Naroda, rešavajući većinom glasova, nastati da postigne primanje obaveza ovog člana od strane neke druge Vlade učesnice u Konvenciji koja će darovati međunarodnom Društvu svoju konstitutivnu Povelju.

2. Savet Društva Naroda, rešavajući većinom glasova, moći će u svako doba, sa pristankom vanredne glavne Skupštine međunarodnog Društva koja odlučuje pod uslovima predviđenim u članu 44 Statuta i sa odobrenjem većine Vlada ugovornica obuhvatajući glasove Vlada koje su dale ukupno 75% suma uplaćenih u primeni člana 5, ne vodeći računa o ma kom povraćaju izvršenom po ma kom osnovu, preduzeti potrebne mere radi premeštanja sedišta međunarodnog Društva u neku drugu zemlju.

Član 4

Ograničenje davanja pozajmica nacionalnim Društvima zemalja ugovornica.

Pozajmice o kojima govore Statuti međunarodnog Društva mogu se odobraviti samo društvima ili ustanovama za hipotekarni ili poljoprivedni kredit (koja se niže nazivaju „nacionalna Društva“) koja imaju svoja sedišta na teritoriji Vlada ugovornica.

Član 5
Avansi Vlada radi obrazovanja specijalne rezerve.

Da bi se omogućilo međunarodnom Društvu obrazovanje specijalne rezerve, onako kako je predviđena u članu 21 Statuta, Vlade ugovornice obvezuju se da će odobriti pomenutom Društvu, pod sledećim uslovima avanse — koje će isto vratiti saobrazno svojim Statutima — do iznosa od dvadeset pet miliona švajcarskih franaka u zlatu u vrednosti od 7.258.064.516 grama finog zlata.

- 1) Vlade koje učestvuju u budžetu Društva Naroda:
- a) sa najmanje 34 jedinice, daće svaka udeo od 3.000.000 fr.
 - b) „ od 17 do 33 „ 1.875.000 „
 - c) „ od 8 „ 16 „ 1.000.000 „
 - d) „ od 5 „ 7 „ 500.000 „
 - e) „ manje od 5 „ 125.000 „

2) Udeli će se uplatiti u roku od jednoga meseca računajući od upisa akcija A, saobrazno članu 12 Statuta, ili od ratifikacija ili pristupa koji bi naknadno došli, ili

Article 3.

Transfert du siège de la Société internationale.

1. Au cas où la présente Convention ne serait pas ratifiée par le Gouvernement mentionné à l'article 2, il appartiendra au Conseil de la Société des Nations, décidant à la majorité des voix, d'obtenir l'acceptation des obligations de cet article par un autre Gouvernement partie à la Convention qui octroiera à la Société internationale sa Charte constitutive.

2. Le Conseil de la Société des Nations, décidant à la majorité des voix, pourra à tout moment prendre, avec le consentement de l'Assemblée générale extraordinaire de la Société internationale statuant dans les conditions prévues à l'article 44 des Statuts et avec l'agrément de la majorité des Gouvernements contractants comprenant les voix de Gouvernements ayant fourni un total de 75% des sommes versées en application de l'article 5 ci-après sans tenir compte de tout remboursement effectué à quelque titre que ce soit, les mesures nécessaires pour transférer le siège de la Société internationale dans un autre pays.

Article 4.

Limitation de l'octroi des prêts aux Sociétés nationales des pays contractants.

Les prêts visés aux Statuts de la Société internationale ne peuvent être consentis qu'aux sociétés ou instituts de crédit hypothécaire ou agricole (ci-après dénommés « Sociétés nationales ») ayant leur siège sur le territoire des Gouvernements contractants.

Article 5.

Avances des Gouvernements pour la constitution d'une réserve spéciale.

Afin de permettre à la Société internationale de constituer une réserve spéciale, telle qu'elle est prévue à l'article 21 des Statuts, les Gouvernements contractants s'engagent à consentir à ladite Société, dans les conditions suivantes, des avances — qu'elle remboursera conformément à ces statuts — l'élevant à vingt-cinq millions de francs suisses or équivalant à 7.258.064.516 grammes d'or fin.

1° Les Gouvernements participant au budget de la Société des Nations:

- a) pour au moins 34 unités, apporteront chacun une contribution de 3.000.000 francs
- b) pour de 17 à 33 unités, apporteront chacun une contribution de 1.875.000 „
- c) pour de 8 à 16 unités, apporteront chacun une contribution de 1.000.000 „
- d) pour de 5 à 7 unités, apporteront chacun une contribution de 500.000 „
- e) pour moins de 5 unités, apporteront chacun une contribution de 125.000 „

2° Les contributions seront versées dans le délai d'un mois à partir de la suscription des actions A, conformément à l'article 12 des Statuts, ou des ratifications ou adhésions qui interviendraient ultérieu-

3) Ako, prilikom stupanja na snagu Konvencije, ukupna suma udela vlada koje su ratifikovale Konvenciju prede sumu od dvadeset pet miliona franaka, iznos udela svake vlade biće smanjen srazmerno njezovoj veličini tako da ukupna suma udela ne prede dvadeset pet miliona franaka.

Ako, usled novih ratifikacija ili pristupa, ukupna suma specijalnog rezervnog fonda A, obrazovanog avansima vlada, i specijalnog rezervnog fonda B, obrazovanog od međunarodnog Društva (fondova predvidenih u članu 21 Statuta), prede sumu od dvadeset pet miliona franaka, iznos fonda A biće smanjen putem povraćaja srazmernih iznosa avansa svake vlade, tako da ukupna suma fondova A i B bude ravno dvadeset pet miliona franaka. Međutim, vlada koja bude pristupila Konvenciji saobrazno članu 15, paragrafu a) neće se koristiti povraćajima izvršenim sa iznosom njenog udela.

4) U protivnom, ako ne bi bila postignuta suma od dvadeset pet miliona franaka, svaka Vlada moći će dragovoljno dati dopunski ulog.

Article 4.

Limitation de l'octroi des prêts aux Sociétés nationales.
Član 6.

Oslobodenje od svake eksproprijacione mere, itd.

Medunarodno Društvo, njegova dobra i imovina na teritoriji Vlada ugovornica i sve novčane pošiljke, bilo da dolaze iz teritorije, bilo da su namenjene teritoriji neke Vlade ugovornice, bilo da idu preko te teritorije, izvršene od strane ili u korist međunarodnog Društva i koje potiču iz operacija koje je ono izvršilo u normalnom obavljanju svoje delatnosti, neće moći, ni u doba mira ni u doba rata, biti predmet nikakve mere kao što je rekvizicija, konfiskacija, zabrana ili ograničenje mogućnosti da se vrše plaćanja u inostranstvu ili da se primaju plaćanja koja dolaze iz inostranstva, ili ma koje druge slične mere. Sem toga, pomenute novčane pošiljke neće moći biti predmet nikakve mere kojoj je svrha da se spreči plaćanje dugovanja zaključenih u stranim valutama ili u zlatu, u valuti ili u valutama stipuliranim u ugovoru, ili, prema slučaju, u zlatu, i to tako, da plaćena suma bude, za svaku valutarnu jedinicu dugovanja, ravna legalnom ekvivalentu u zlatu te ili tih valuta, na dan zaključenog ugovora.

U slučaju ako, usled primene člana 16 Pakta Društva Naroda međunarodno Društvo ne bi imalo prava da vrši plaćanja izvesnim kategorijama svojih poverilaca ili ne bi moglo primati plaćanja od izvesnih kategorija svojih dužnika, Vlade ugovornice obvezuju se da će ukloniti svaku smetnju za izvršenje rečenih plaćanja čim prestane napred pomenuta primena člana 16.

Član 7.

Fiskalna oslobodenja.

Vlade ugovornice koje primaju ovaj član, u želji da dadu međunarodnom Društvu specijalne olak-

rement.

3° Si lors de l'entrée en vigueur de la Convention, le total des contributions des gouvernements avant ratifié la Convention excède la somme de vingt-cinq millions de francs, le montant de la contribution de chaque gouvernement sera réduit proportionnellement à son importance, de façon que le total des contributions n'excède par vingt-cinq millions de francs.

Si, par suite de ratifications nouvelles ou d'adhésions, le total du fonds de réserve spéciale A, constitué au moyen des avances des gouvernements, et du fonds de réserve spéciale B, constitué par la Société internationale (fonds visés à l'article 21 des Statuts), excède la somme de vingt-cinq millions de francs, le montant du fonds A sera réduit au moyen de remboursements proportionnels au montant des avances de chaque gouvernement, de façon que le total des fonds A et B soit égal à vingt-cinq millions de francs. Toutefois, le gouvernement qui aura adhéré à la Convention conformément à l'article 15, paragraphe a) ne bénéficiera pas des remboursements effectués avec le produit de sa contribution.

4° Dans le cas, au contraire, où la somme de vingt-cinq millions de francs ne serait pas atteinte, tout Gouvernement pourra volontairement fournir une contribution supplémentaire.

Article 6.

Exemption de toute mesure d'expropriation, etc.

La Société internationale, ses biens et avoirs situés sur le territoire des Gouvernements contractants et toutes les remises, soit en provenance, soit à destination du territoire d'un Gouvernement contractant, soit empruntant ce territoire, effectuées par ou au profit de la Société internationale et résultant des opérations faites par elle dans l'exercice normal de son activité, ne pourront faire, ni en temps de paix ni en temps de guerre, l'objet d'aucune mesure telle que réquisition, confiscation, défense ou restriction de la faculté d'effectuer des paiements à l'étranger ou de recevoir des paiements provenant de l'étranger, ou de toute autre mesure analogue. En outre, lesdites remises ne pourront faire l'objet d'aucune mesure avant pour effet d'empêcher que le paiement de dettes qui ont été libellées en monnaies étrangères ou en or, soit fait dans la ou les monnaies stipulées au contrat, ou, le cas échéant, en or, et de telle façon que la somme payée soit égale, pour chaque unité monétaire de la dette, à l'équivalent légal en or de cette ou de ces monnaies, à la date du contrat.

Au cas où, par suite de l'application de l'article 16 du Pacte de la Société des Nations, la Société internationale ne serait pas en droit de faire des paiements à certaines catégories de ses créanciers ou ne pourrait recevoir des paiements de certaines catégories de ses débiteurs, les Gouvernements contractants s'engagent à lever tout obstacle à l'exécution desdits paiements dès que l'application susvisée de l'article 16 cessera.

Article 7.

Exemptions fiscales.

Les Gouvernements contractants qui acceptent le présent article, désireux d'accorder à la Société inter-

šice radi emitovanja njegovog kapitala i plasiranja njegovih obveznica, obvezuju se da će u celini ili delimično primenivati sledeće odredbe:

a) Nikakav porez na prihod ili na dobit, na obrt ili na glavnice neće se naplaćivati od međunarodnog Društva;

b) Imaoci akcija i obveznica emitovanih od međunarodnog Društva neće plaćati nikakav porez, bilo pod vidom poreza na glavnice, bilo pod vidom poreza na prihod, po osnovu posedovanja tih hartija, akcija ili obveznica, naplate dividende ili kamate ili povraćaja glavnice ako nemaju svoje boravište na teritoriji Države koja naplaćuje ove poreze.

Član 8

Fiskalna oslobođenja.

Vlade ugovornice koje primaju ovaj član, u želji da dadu specijalne olakšice za odobravanja pozajmica od strane međunarodnog Društva nacionalnim Društvima koja obavljaju svoju delatnost na svojoj teritoriji, obvezuju se da će, u celini ili delimično, primenivati sledeće odredbe:

a) Nikakva dažbina taksena, za registrovanje ili druga dažbina neće se naplaćivati prilikom ma kakvog akta ili isprave koji se tiču: 1) odobravanja pozajmica od strane međunarodnog Društva nacionalnim Društvima, 2) pozajmice poljoprivrednicima novca na taj način dobivenog od tih nacionalnih društava, i 3) svega što se odnosi na stvaranje i očuvanje hipoteka kojima se garantuju pozajmice tako odobrene poljoprivrednicima i izvršenja zaloge;

b) Nikakav porez neće se naplaćivati na kamate i glavnice isplaćene od strane poljoprivrednika nacionalnim Društvima po osnovu pozajmica koje im budu ta nacionalna Društva odobrila iz iznosa zajmova odobrenih od strane međunarodnog Društva.

Član 9

Način primanja članova 7 i 8.

a) Totalno ili delimično primanje odredaba članova 7 i 8 vršiće se bilo deklaracijom učinjenom prilikom potpisivanja, ratifikovanja ili pristupanja ovoj Konvenciji, bilo deklaracijom upućenom naknadno generalnom Sekretaru Društva Naroda. Ovaj poslednji notifikovaće tu deklaraciju Vladama članova Društva Naroda.

b) Vlade koje budu dale pristanak predviđen u prethodnom stavu imaće mogućnost da otkazu obaveze na taj način primljene na kraju jednog perioda od petnaest godina i na kraju docnijih perioda istoga trajanja, upućujući notifikaciju generalnom Sekretaru Društva naroda u toku šest meseci koji prethode završetku tih perioda.

Taj otkaz biće bez dejstva u pogledu fiskalnog oslobođenja akcija i obveznica ranije emitovanih i pozajmica ranije odobrenih.

nationale des facilités spéciales pour l'émission de son capital et le placement de ses obligations, s'engagent à appliquer en tout ou en partie les dispositions suivantes:

a) Aucun impôt sur le revenu ou les bénéfices, le chiffre d'affaires ou le capital ne sera perçu sur la Société internationale;

b) Les porteurs d'actions et obligations émises par la Société internationale ne paieront aucun impôt, soit sous forme d'impôt sur le capital, soit sous forme d'impôt sur le revenu, en raison de leur possession de ces titres, actions ou obligations, de l'encaissement de dividendes, ou d'intérêts ou d'un remboursement de capital, lorsqu'ils n'ont pas, leur résidence sur le territoire de l'Etat qui perçoit ces impôts.

Article 8.

Exemptions fiscales.

Les Gouvernements contractants qui acceptent le présent article, désireux de fournir des facilités spéciales pour l'octroi de prêts par la Société internationale aux Sociétés nationales exerçant leur activité sur leur territoire, s'engagent à appliquer, en tout ou en partie, les dispositions suivantes:

a) Aucun droit de timbre, d'enregistrement ou autre droit ne sera perçu à l'occasion d'un acte ou document quelconque concernant: 1° l'octroi de prêts par la Société internationale aux Sociétés nationales, 2° le prêt aux agriculteurs de l'argent ainsi obtenu par ces Sociétés nationales, et 3° tout ce qui se rapporte à la création et à la conservation d'hypothèques garantissant les prêts ainsi consentis aux agriculteurs et à l'exécution du gage;

b) Aucun impôt ne sera perçu sur les intérêts et capitaux versés par les agriculteurs aux Sociétés nationales en raison des prêts que ces Sociétés nationales leur auront consentis sur le produit des emprunts accordés par la Société internationale.

Article 9.

Mode d'acceptation des articles 7 et 8.

a) L'acceptation totale ou partielle des dispositions des articles 7 et 8 s'effectuera soit par une déclaration faite lors de la signature, de la ratification ou de l'adhésion donnée à la présente Convention, soit par une déclaration adressée ultérieurement au Secrétaire général de la Société des Nations. Ce dernier notifiera cette déclaration aux Gouvernements des Membres de la Société des Nations.

b) Les Gouvernements qui auront donné l'acceptation prévue à l'alinéa précédent auront la faculté de dénoncer les engagements ainsi acceptés à la fin d'une période de quinze ans et à la fin de périodes ultérieures de même durée, en adressant une notification au Secrétaire général de la Société des Nations au cours de six mois précédant le terme de ces périodes.

Cette dénonciation sera sans effet en ce qui concerne l'exemption fiscale des actions et obligations antérieurement émises et des prêts antérieurement consentis.

Član 10
Eventualni uslovi za davanje pozajmica nacionalnim Društvima.

Vlade ugovornice pristaju da međunarodno Društvo:

- 1) Može zahtevati da Vlada onih zemalja čija nacionalna Društva žele dobiti pozajmice preko njega, preduzmu izvesne zakonodavne mere u svrhu da se učine efikasnijim hipotekarne garancije koje služe kao zaloga odobrenih pozajmica;
- 2) Može zahtevati, kao uslov za pozajmicu nekom nacionalnom Društvu, — ako nalazi, iz makakvog razloga, da hipotekarni poverioci nemaju dovoljno garancije u zemlji u kojoj to nacionalno Društvo obavlja svoju delatnost; — da Vlada te zemlje garantuje službu oko tih obveznica koje će dostaviti međunarodnom Društvu na ime priznavanja pozajmice;
- 3) Može takođe zahtevati, po svome nahodjenju, kao uslov za pozajmicu, da Vlada one zemlje u kojoj obavlja svoju delatnost nacionalno Društvo koje traži pozajmicu primi u celini ili delimično odredbe članova 7 i 8, ili da se obveže da neće povisiti tarifu niti otežati postojeće uslove za naplaćivanje poreza pomenutih u članu 8 i da neće stvarati nove poreze te vrste.

Član 11
Olakšice koje se odnose na emisije međunarodnog Društva.

Vlade ugovornice obvezuju se da će u meri koju ocene kao mogućno olakšati emitovanje akcija i obveznica međunarodnog Društva u svojim respektivnim zemljama i docnije trgovanje tim hartijama.

Član 12

Sporovi:

Između Vlada ugovornica.

Sporovi koji bi se pojavili između Vlada ugovornica po predmetu tumačenja ili primene ove Konvencije moći će se od strane jedne od parničnih strana podneti Savetu Društva naroda koji će se potruditi da postigne priljateljski sporazum. Ako se spor ne podnese Savetu ili ako Savet izjavi da ne može izmiriti stranke, spor će se podneti radi odluke stalnom međunarodnom Sudu.

Između Vlada ugovornica i međunarodnog Društva.

Sporovi koji bi se pojavili između Vlada ugovornica i međunarodnog Društva po predmetu tumačenja ili primene ove Konvencije ili naročiti obaveza primljenih od Vlada naspram međunarodnog Društva u pogledu operacija oko pozajmica, moći će se od strane Vlada ili od strane međunarodnog Društva

Article 10.
Conditions éventuelles de l'octroi de prêts aux Sociétés nationales.

Les Gouvernements contractants reconnaissent que la Société internationale:

- 1° Peut exiger que les Gouvernements des pays dont les Sociétés nationales désirent obtenir des prêts par son entremise prennent certaines mesures législatives destinées à rendre plus efficaces les garanties hypothécaires servant de gage aux prêts consentis;
- 2° Peut exiger, comme condition d'un prêt à une Société nationale, — lorsqu'elle juge, pour une raison quelconque, que les créanciers hypothécaires n'ont pas de garantie suffisante dans le pays où cette Société nationale exerce son activité, — que le Gouvernement de ce pays garantisse le service des obligations qu'elle remettra à la Société internationale en reconnaissance du prêt;
- 3° Peut aussi exiger à son gré comme condition d'un prêt que le Gouvernement du pays où la Société nationale qui demande le prêt exerce son activité accepte tout ou partie des dispositions des articles 7 et 8 ci-dessus, ou s'engage à ne pas majorer le tarif ni rendre plus onéreuses les conditions de perception existantes des impôts visés à l'article 8 ci-dessus et à ne pas créer de nouveaux impôts de ce genre.

Article 11.
Facilités concernant les émissions de la Société internationale.

Les Gouvernements contractants s'engagent à faciliter dans la mesure où ils le jugeront possible l'émission des actions et des obligations de la Société internationale dans leurs pays respectifs et les négociation ultérieures de ces titres.

Article 12.

Différends:

1) *Entre les Gouvernements contractants.*
 Les différends qui naîtraient entre les Gouvernements contractants concernant l'interprétation ou l'application de la présente Convention pourront être soumis par une des parties en cause au Conseil de la Société des Nations, qui s'efforcera de provoquer un arrangement amiable. Si le différend n'est pas soumis au Conseil ou si le Conseil déclare qu'il ne peut concilier les parties, le différend sera soumis pour décision à la Cour permanente de Justice internationale.

2) *Entre les Gouvernements contractants et la Société internationale.*

Les différends qui naîtraient entre les Gouvernements contractants et la Société internationale concernant l'interprétation ou l'application de la présente Convention ou des engagements particuliers pris par les Gouvernements vis-à-vis de la Société internationale relativement à des opérations de prêt,

štva podnositi Savetu Društva Naroda, koji će se potruditi da postigne prijateljski sporazum. Ako se spor ne podnese Savetu ili ako Savet izjavi da ne može izmiriti stranke, jedna od ovih moći će izneti spor pred izborni sud koji će doneti odluku. Sud će biti sastavljen od tri člana: jednog člana imenovaće Savet po saslušanju Upravnog Odbora međunarodnog Društva; drugog člana imenovaće Savet po saslušanju Vlade ili Vlada koje su u sporu; trećega člana, koji će predsestavati sudu, imenovaće pretsednik Stalnog međunarodnog Suda, ako pristaje da pristupi tom imenovanju, a u protivnom slučaju, Savet Društva Naroda. Stranke će redigovati jedan kompromis. Ako se ne zaključi kompromis u roku od dva meseca računajući od obrazovanja suda, moći će se kod njega pokrenuti stvar molbom jedne od stranaka. Sud će moći zamoliti Savet da zatraži savetodavno mišljenje od stalnog međunarodnog Suda. Izborni sud biće dužan da postupi po mišljenju međunarodnog Suda.

Član 13

Jezik, datum.

Ova Konvencija, koja će nositi datum današnjeg dana redigovana je na francuskom i na engleskom jeziku; u slučaju neslaganja između ta dva teksta merodavan će biti francuski tekst.

Član 14

Potpisi, ratifikacije.

Ova Konvencija biće otvorena za potpis svake Vlade kod evropskog člana Društva Naroda sve do 30 septembra 1931. Ona će biti ratifikovana i instrumenti ratifikacije biće deponovani što pre kod generalnog Sekretara Društva Naroda koji će njihov prijem notifikovati svima članovima Društva.

Član 15

Pristupanja.

a) Po isteku roka od pet godina računajući od dana pomenutog u prethodnom članu, svaka Vlada evropskog člana Društva Naroda koja ne bude potpisala Konvenciju moći će zahtevati da joj pristupi. Zahtev će biti upućen generalnom Sekretaru Društva Naroda koji će ga saopštiti svima Vladama koje budu bile ratifikovale Konvenciju ili istoj pristupile. Ako većina tih Vlada, obuhvatajući glasove Vlada koje su dale ukupno 75% od suma uplaćenih u primeni člana 5, ne vodeći računa o ma kakvom povraćaju izvršenom po ma kom osnovu, na to pristane, dotična Vlada moći će pristupiti Konvenciji putem notifikacije upućene generalnom Sekretaru. Generalni Sekretar notifikovaće taj pristup svima članovima Društva Naroda.

pourront être soumis par les Gouvernements ou par la Société internationale au Conseil de la Société des Nations, qui s'efforcera de provoquer un arrangement amiable. Si le différend n'est pas soumis au Conseil ou si le Conseil déclare qu'il ne peut concilier les parties, l'une d'elles-ci pourra porter le différend devant un tribunal arbitral, qui décidera. Le tribunal comprendra trois membres: un membre sera nommé par le Conseil après consultation du Conseil d'administration de la Société internationale; un autre membre sera nommé par le Conseil après consultation du Gouvernement ou des Gouvernements en cause; le troisième membre, qui présidera le tribunal, sera nommé par le président de la Cour permanente de Justice internationale, s'il consent à procéder à cette nomination, et dans le cas contraire, par le Conseil de la Société des Nations. Les parties rédigeront un compromis. Faute de conclusion d'un compromis dans un délai de deux mois à partir de la constitution du tribunal, celui-ci pourra être saisi par la requête de l'une des parties. Le tribunal pourra prier le Conseil de solliciter de la Cour permanente de Justice internationale un avis consultatif. Le tribunal devra se conformer à l'avis de la Cour.

Article 13

Langue, date.

La présente Convention, qui portera la date de ce jour, est rédigée en français et en anglais; dans le cas de divergence entre les deux textes, le texte français fera foi.

Article 14

Signatures, ratifications.

La présente Convention sera ouverte à la signature de tout Gouvernement d'un Membre européen de la Société des Nations jusqu'au 30 septembre 1931. Elle sera ratifiée, et les instruments de ratification seront déposés aussitôt que possible auprès du Secrétaire général de la Société des Nations, qui notifiera leur réception à tous les Membres de la Société.

Article 15

Adhésions.

a) Après l'expiration d'un délai de cinq années à partir de la date mentionnée à l'article précédent, tout Gouvernement d'un Membre européen de la Société des Nations qui n'aura pas signé la Convention pourra demander à y adhérer. La demande sera adressée au Secrétaire général de la Société des Nations qui la communiquera à tous les Gouvernements qui auront ratifié la Convention ou y auront adhéré. Si la majorité de ces Gouvernements, comprenant les voix de Gouvernements ayant fourni un total de 75% des sommes versées en application de l'article 5, sans tenir compte de tout remboursement effectué à quelque titre que ce soit, y consent, le Gouvernement en question pourra adhérer à la Convention au moyen d'une notification adressée au Secrétaire général. Le Secrétaire général notifiera cette adhésion à tous les Membres de la Société des Nations.

b) Po isteku istog roka od pet godina, Savet Društva Naroda, odlučujući većinom glasova, moći će, na osnovu povoljnog mišljenja Upravnog Odbora međunarodnog Društva, i sa odobrenjem većine Vlada ugovornica koja obuhvata glasove Vlada koje su dale ukupno 75% suma uplaćenih u primeni člana 5, ne vodeći računa o ma kom povraćaju izvršenom po ma kom osnovu, utvrditi u svakom slučaju uslove pod kojima će se Vladi nekog ne evropskog člana Društva naroda, dopustiti pristupanje ovoj Konvenciji.

Član 16

Stupanje Konvencije na snagu.

Ova Konvencija stupiće na snagu čim iznos obaveznih ili dragovoljnih priloga specijalnoj rezervi koje su dužne dati Vlade koje su ratifikovale Konvenciju dostigne sumu od dvadeset pet miliona franka. Ako se to ne bi ostvarilo pre 31. decembra 1931. god., imao bi Savet Društva Naroda sazvati konferenciju Vlada koje su ratifikovale Konvenciju. Ta konferencija utvrdila bi nove uslove za stupanje Konvencija na snagu.

Član 17

Revizija ili ukidanje Konvencije.

a) Po isteku trideset godina računajući od stavljanja na snagu ove Konvencije i po isteku narednih perioda od deset godina, Savet Društva Naroda moći će, po svom sopstvenom nahodjenju, a moraće, na zahtev neke Vlade ugovornice, sazvati konferenciju na koju će biti pozvate sve Vlade ugovornice radi donošenja odluke da li ovu Konvenciju treba ili ne treba revidovati ili ukinuti. Ta konferencija moraće se sastati u toku od šest meseci koji dolaze po isteku narednih naznačenih perioda. Odluke te konferencije donosiće se većinom glasova zastupljenih Vlada, pod uslovom da ta većina obuhvata glasove Vlada koje su dale ukupno 75% suma uplaćenih primenom člana 5, ne vodeći računa o makakvom povraćaju izvršenom po kom bilo osnovu. Te odluke biće obavezne za sve Vlade ugovornice. Međutim, ako bi se radilo o tome da se prošire ili povećaju obveze Vlada u pogledu povlastica i imuniteta međunarodnog Društva, konferencija bi mogla odlučivati samo sa pristankom svih zainteresovanih Vlada.

U slučaju ako bi, u roku od šest meseci računajući od notifikovanja odluka konferencije međunarodnom Društvu, vanredna glavna Skupština tog Društva, donošenjem odluke pod uslovima predviđenim u članu 44 Statuta, izjavila da nalazi da se ne može primiti revizija odlučena od strane konferencije, Vlade će imati mogućnost da ukinu Konvenciju šest meseci posle odluke glavne Skupštine.

b) Après l'expiration du même délai de cinq années, le Conseil de la Société des Nations, décidant à la majorité des voix, pourra, sur l'avis favorable du Conseil d'administration de la Société internationale, et avec l'agrément de la majorité des Gouvernements contractants, comprenant les voix de Gouvernements ayant fourni un total de 75% des sommes versées en application de l'article 5, sans tenir compte de tout remboursement effectué à quelque titre que ce soit, fixer dans chaque cas les conditions dans lesquelles le Gouvernement d'un Membre non européen de la Société des Nations sera admis à adhérer à la présente Convention.

Article 16

Entrée en vigueur de la Convention.

La présente Convention entrera en vigueur dès que le montant des contributions à la réserve spéciale obligatoires ou volontaires dues par les Gouvernements ayant ratifié la Convention aura atteint la somme de vingt-cinq millions de francs. Si cette éventualité ne se réalisait pas avant le 31 décembre 1931, une conférence des Gouvernements ayant ratifié la Convention devrait être convoquée par le Conseil de la Société des Nations. Cette conférence fixerait de nouvelles conditions pour la mise en vigueur de la Convention.

Article 17

Revision ou abrogation de la Convention.

a) A l'expiration de trente années à partir de la mise en vigueur de la présente Convention, et à l'expiration des périodes subséquentes de dix années, le Conseil de la Société des Nations pourra, de son propre mouvement, et devra, à la demande d'un Gouvernement contractant, convoquer une conférence à laquelle seront invités tous les Gouvernements contractants afin de décider si la présente Convention doit ou ne doit pas être révisée ou abrogée. Cette conférence devra se réunir dans les six mois qui suivront l'expiration des périodes susindiquées. Les décisions de cette conférence seront prises à la majorité des Gouvernements représentés, à condition que cette majorité comprenne les voix de Gouvernements ayant fourni un total de 75% des sommes versées en application de l'article 5, sans tenir compte de tout remboursement effectué à quelque titre que ce soit. Ces décisions seront obligatoires pour tous les Gouvernements contractants. Toutefois, s'il s'agissait d'étendre ou d'aggraver les obligations des Gouvernements concernant les privilèges et immunités de la Société internationale, la conférence ne pourrait décider qu'avec le consentement de tous les Gouvernements intéressés.

Au cas où, dans un délai de six mois à partir de la notification des décisions de la conférence à la Société internationale, l'Assemblée générale extraordinaire de cette Société, statuant dans les conditions prévues à l'article 44 des Statuts, déclarerait qu'elle juge inacceptable la révision décidée par la conférence, les Gouvernements auront la faculté d'abroger la Convention six mois après la décision de l'Assemblée générale.

b) U svako doba, Savet Društva naroda moći će, a na zahtev jedne polovine Vlada ugovornica moraće, sazvati konferenciju na koju će biti pozvate sve Vlade ugovornice u cilju revidovanja Konvencije. Ta revizija moći će se ostvariti samo jednoglasnom odlukom Vlada ugovornica i sa pristankom vanredne glavne Skupštine međunarodnog Društva koja donosi odluku pod

Član 18.

Slučaj revizije Konvencije.

U slučaju ako bi se ova Konvencija revidirala primenom člana 17, međunarodno Društvo, u svemu što se tiče operacija iz vremena pre revizije Konvencije, i imaoća akcija i obveznica, za sve hartije emitovane pre te revizije, uživaće i nadalje, bez obzira na reviziju Konvencije, režim fiskalnih i drugih oslobođenja koji je bio na snazi po primeni Konvencije i Povelje pre revizije.

Član 19

Slučaj ukidanja Konvencije.

U slučaju ako bi se, primenom člana 17, ova Konvencija ukinula, imala bi se sazvati vanredna glavna Skupština međunarodnog Društva radi donošenja odluke da li Društvo treba da se stavi pod likvidaciju ili da li treba da produži svoj rad pod nekom drugom formom.

U slučaju likvidacije međunarodnog Društva, za celo vreme trajanja likvidacije, Društvo, akcionari i imaoći obveznica uživaće i nadalje režim predviđen ovom Konvencijom, naročito fiskalna i ostala oslobođenja.

U slučaju ako bi međunarodno Društvo nastavilo svoj rad pod drugom formom, međunarodno Društvo, u svemu što se tiče ranijih transakcija i imaoći akcija i obveznica, za sve hartije ranije emitovane, uživaće i nadalje režim fiskalnih i drugih oslobođenja koji je bio na snazi, kao i specijalne garantije predviđene u članovima 21 i 50 Statuta. Neće se moći, s druge strane, niukoliko dirati u prava Vlada što se tiče avansa koje one budu odobrile primenom člana 5.

U potvrdu čega su punomoćnici potpisali ovu Konvenciju.

Radeno u Ženevi, dvadeset prvog maja hiljadu devetstotina trideset prve, u jednom primerku koji će se deponovati u arhivi Sekretarijata Društva Naroda. Overeni prepisi dostaviće se svima članovima Društva Naroda.

Nemačka

CURTIUS

Belgija

Paul HYMANS

b) A tout moment, le Conseil de la Société des Nations pourra, et, à la demande de la moitié des Gouvernements contractants, devra convoquer une conférence à laquelle seront invités tous les Gouvernements contractants en vue de la revision de la Convention. Cette revision ne pourra être réalisée qu'avec l'unanimité des Gouvernements contractants et avec le consentement de l'Assemblée générale extraordinaire de la Société internationale statuant dans les conditions prévues à l'article 44 des Statuts.

Article 18

Cas de revision de la Convention.

Au cas où la présente Convention serait révisée en application de l'article 17, la Société internationale, pour tout ce qui concerne les opérations antérieures à la revision de la Convention, et les porteurs d'actions et d'obligations, pour tous les titres émis antérieurement à cette revision, continueront à jouir, nonobstant la revision de la Convention, du régime d'immunités fiscales et autres qui était en vigueur par application de la Convention et de la Charte avant la revision.

Article 19

Cas d'abrogation de la Convention.

Au cas où la présente Convention serait abrogée en application de l'article 17, l'Assemblée générale extraordinaire de la Société internationale serait convoquée pour décider si la Société doit être mise en liquidation ou si elle doit continuer son activité sous une autre forme.

Dans le cas d'une liquidation de la Société internationale, durant toute la période de liquidation, la Société, les actionnaires et les porteurs d'obligations continueront à jouir du régime prévu par la présente Convention, notamment des immunités fiscales et autres.

Dans le cas où la Société internationale continuerait son activité sous une autre forme, la Société internationale, pour tout ce qui concerne les transactions antérieures et les porteurs d'actions et d'obligations, pour tous les titres émis antérieurement, continueront à jouir du régime d'immunités fiscales et autres qui était en vigueur, ainsi que des garanties spéciales prévues aux articles 21 et 50 des Statuts. Il ne pourra, d'autre part, être porté aucune atteinte aux droits des Gouvernements en ce qui concerne les avances qu'ils auront consenties en application de l'article 5 ci-dessus.

En foi de quoi les plénipotentiaires ont signé la présente Convention.

Fait à Genève, le vingt et un mai mil neuf cent trente et un, en simple expédition qui sera déposée dans les archives du secrétariat de la Société des Nations; copie conforme en sera transmise à tous les Membres de la Société des Nations.

Allemagne

CURTIUS

Belgique

Paul HYMANS

Velika Britanija i Severna Irska
 H. W. KENNARD
 Bugarska
 B. MORFOFF
 Estonija
 A. SCHMIDT
 Francuska
 A. BRIAND
 Grčka
 A. MICHALAKOPOULOS
 R. RAPHAEL
 Madarska
 KAROLYI
 Italija
 Dino GRANDI
 Latvija
 J. FELDMANS
 Luksenburg
 BECK
 Holandija
 Dr. W. J. Doude v. TROOSTVIJK
 Poljska
 Auguste ZALESKI
 Portugalija
 Augusto de VASCONCELLOS
 Rumunija
 N. TUTULESCO
 Švajcarska
 MOTTA
 Čehoslovačka
 Dr. Eduard BENES
 Jugoslavija
 Dr. V. MARINKOVITCH

P R I L O G

**KONSTITUTIVNA POVELJA MEĐUNARODNOG
 DRUŠTVA ZA POLJOPRIVREDNI HIPOTEKARNI
 KREDIT**

Obzirom na to što su Vlade: Nemačka, Belgijska, Velike Britanije i Severne Irske, Bugarska, Estonija, Francuska, Grčka, Madarska, Italijanska, Latvijska, Luksemburgska, Holandska, Poljska, Portugalska Rumunska Švajcarska, Čehoslovačka i Jugoslovenska, zaključile jednu Konvenciju radi obrazovanja međunarodnog Društva za poljoprivredni hipotekarni kredit;

II Imajući u vidu da se Švajcarska Vlada, saobrazno odredbama rečene Konvencije, obavezala da će: 1) podariti ovu konstitutivnu Povelju rečenom međunarodnom Društvu, da neće ukidati ovu Povelju, da neće u nju unositi izmene ili dopune, sem pod uslovima predviđenim u paragrafu 2 člana 2 Konvencije; 2) da neće sankcionirati amandmane članovima Statuta međunarodnog Društva o kojima je reč u paragrafu 3 ove povelje, sem pod uslovima predviđenim u paragrafu 3 člana 2 rečene Konvencije i u paragrafu 3 ove Povelje:

1. Ovom Poveljom priznaje se međunarodnom Društvu za poljoprivredni hipotekarni kredit (niže nazvanom međunarodno Društvo) pravna ličnost.
2. Organizacija međunarodnog Društva, njegovo

Grande-Bretagne et Irlande du Nord
 H. W. KENNARD
 Bulgarie
 B. MORFOFF
 Estonie
 A. SCHMIDT
 France
 A. BRIAND
 Grèce
 A. MICHALAKOPOULOS
 R. RAPHAEL
 Hongrie
 KAROLYI
 Italie
 Dino GRANDI
 Lettonie
 J. FELDMANS
 Luxembourg
 BECK
 Pays-Bas
 Dr. W. J. Doude van TROOSTVIJK
 Pologne
 Auguste ZALESKI
 Portugal
 Augusto de VASCONCELLOS
 Roumanie
 N. TUTULESCO
 Suisse
 MOTTA
 Tchecoslovaquie
 Dr. Eduard BENES
 Yougoslavie
 Dr. V. MARINKOVITCH

ANNEXE

CHARTRE CONSTITUTIVE DE LA SOCIÉTÉ INTERNATIONALE DE CRÉDIT HYPOTHÉCAIRE AGRICOLE

Considérant que les Gouvernements: d'Allemagne, de Belgique, de la Grande-Bretagne et l'Irlande du Nord, de Bulgarie, d'Estonie, de France, de Grèce, de Hongrie, d'Italie, de Lettonie, de Luxembourg, des Pays-Bas, de Pologne, de Portugal, de Roumanie, de Suisse, de Tchecoslovaquie et de Yougoslavie, ont conclu une Convention pour l'établissement d'une Société internationale de Crédit hypothécaire agricole;

Et considérant que, conformément aux dispositions de ladite Convention, le Gouvernement suisse s'est engagé; 1° à accorder la présente Charte constitutive à ladite Société internationale, à ne pas abroger cette Charte, à ne pas y apporter de modifications ou d'additions, si ce n'est dans les conditions prévues au paragraphe 2 de l'article 2 de la Convention; 2° à ne pas sanctionner d'amendements aux articles des Statuts de la Société internationale visés au paragraphe 3 de la présente Charte, si ce n'est dans les conditions prévues au paragraphe 3 de l'article 2 de ladite Convention et au paragraphe 3 de la présente Charte:

1. La personnalité juridique est conférée par la présente Charte à la Société internationale de Crédit hypothécaire agricole (ci-après dénommée Société internationale).
2. L'organisation de la Société internationale,

funkcionisanje i njegovo polje rada definisani su priloženim Statutima koji su sankcionisani ovom Poveljom.

3. Članovi 2, 3, 4, 7 (prvi stav), 21, 22, 23 (samo br. 1, 2 i 3), 24, 37 (poslednji stav), 44, 59, 66 (prvi stav), 67, 69, 70 i 71 rečenih statuta moći će se menjati samo pod sledećim uslovima:

Izmene moraću biti primljene većinom od dve trećine glasova Upravnog Odbora i odobrene od vanredne glavne Skupštine pod uslovima predviđenim u članu 44 Statuta. Zatim će morati biti odobrene od Vlada ugovornica pod uslovima predviđenim u članu 2 Konvencije i sankcionisane zakonom kojim se dopunjuje ova Povelja.

4. Druge izmene članova rečenih Statuta sem onih koje su pobrojane u prethodnom paragrafu 3, moći će izvršiti međunarodno Društvo saobrazno tim Statutima.

5. Rečeni Statuti i izmene koje će se moći unositi u njih, saobrazno odredbama prethodnih paragrafa 3 i 4, važiće i imaće dejstvo bez obzira na makakvu protivrečnost sa sadanjim ili budućim odredbama Švajcarskog prava.

6. Odredbe švajcarskog prava primenjivaće se u dopunskom osnovu ako nisu u protivnosti sa rečenim Statutima.

7. Međunarodno Društvo biće oslobođeno svih dažbina, taksa i poreza koji ulaze u sledeće kategorije:

a) Dažbine, takse i porezi na sve akte i druge isprave koji imaju veze sa obrazovanjem ili sa likvidacijom međunarodnog društva;

b) Dažbine, takse i porezi koji se naplaćuju prilikom emitovanja i prenosa akcija ili obveznica međunarodnog Društva. Ovom odredbom ne dira se u pravo švajcarske Vlade da može naplaćivati, na drugi način sem preko međunarodnog Društva, dažbine, takse i poreze predviđene njenim zakonodavstvom, prilikom emitovanja i prenosa, na njenoj pijaci, rečenih akcija i obveznica;

c) Dažbine, takse i porezi na glavnice međunarodnog Društva, njegove prihode, njegove rezerve, primanja, depozite i potraživanja kao i na pripadajuće kamate i na njegov podeljeni ili nepodeljeni dobitak, pa ma koji bio način ili trenutak naplate.

d) Dažbine, takse i porezi na poslovni promet i uopšte svi nameti naplaćivani prilikom operacija međunarodnog Društva.

e) Svaki patent, profesionalna taksa i drugi porezi iste vrste.

f) Dažbine, takse i porezi naplaćivani prilikom makakvih akta ili isprava o odobravanju zajmova od strane međunarodnog Društva nacionalnim Društvima za hipotekarni kredit koja imaju svoje sedišta van Švajcarske, naročito prilikom predaje obveznica od strane tih nacionalnih Društava međunarodnom Društvu.

g) Odredbama ovog paragrafa ne dira se u pravo švajcarske Vlade da oporeže lica koja reziduju u Švajcarskoj, sem međunarodnog Društva.

8. Povraćaji Vladama, od strane međunarodnog Društva, avansa odobrenih primenom člana 5 Konvencije biće oslobođeni poreza, pa makojim bilo na-

son fonctionnement et son champ d'activité sont définis et régis par les Statuts annexés qui sont sanctionnés par la présente Charte.

3. Les articles 2, 3, 4, 7 (premier alinéa), 21, 22, 23 (nos 1°, 2° et 3° seulement), 24, 37 (dernier alinéa), 44, 59, 66 (premier alinéa), 67, 69, 70 et 71 desdits statuts ne pourront être modifiés que dans les conditions suivantes:

Les modifications devront être adoptées par une majorité des deux tiers du Conseil d'administration et approuvées par l'Assemblée générale extraordinaire dans les conditions prévues à l'article 44 des Statuts. Elles devront ensuite être approuvées par les Gouvernements contractants dans les conditions prévues à l'article 2 de la Convention et sanctionnées par une loi complémentaire de la présente Charte.

4. Les modifications aux articles desdits Statuts autres que celles énumérées au paragraphe 3 ci-dessus pourront être effectuées par le Société internationale conformément à ces Statuts.

5. Lesdits Statuts et les modifications qui pourront y être apportées, conformément aux dispositions des paragraphes 3 et 4 ci-dessus, seront valables et auront effet nonobstant toute contradiction avec les dispositions présentes ou futures du droit suisse.

6. Les dispositions du droit suisse s'appliqueront à titre supplétif si elles ne sont pas en opposition avec lesdits Statuts.

7. La Société internationale sera exempte de tous droits, taxes et impôts rentrant dans les catégories suivantes:

a) Droits, taxes et impôts sur tous actes et autres documents ayant trait à la constitution ou à la liquidation de la Société internationale;

b) Droits, taxes et impôts perçus à l'occasion de l'émission et de la transmission des actions ou obligations de la Société internationale. Cette disposition ne porte pas atteinte au droit du Gouvernement suisse de prélever, autrement que par l'intermédiaire de la Société internationale, les droits, taxes et impôts prévus par sa législation, à l'occasion de l'émission et de la transmission, sur son marché, desdites actions et obligations;

c) Droits, taxes et impôts sur le capital de la Société internationale, ses revenus, ses réserves, avoirs, dépôts et créances ainsi que les intérêts y afférents et ses bénéfices distribués ou non, quelque soit le mode ou le moment de la perception;

d) Droits, taxes et impôts sur le chiffre d'affaires et, d'une manière générale, toutes impositions perçues à l'occasion des opérations de la Société internationale.

e) Toute patente, taxe professionnelle et autres impôts de même genre;

f) Droits, taxes et impôts perçus à l'occasion d'actes ou documents quelconques concernant l'octroi de prêts par la Société internationale aux Sociétés nationales de crédit hypothécaire ayant leur siège ailleurs qu'en Suisse, notamment à l'occasion de la remise d'obligations par ces Sociétés nationales à la Société internationale.

Les stipulations du présent paragraphe ne portent pas atteinte au droit du Gouvernement suisse, d'imposer les personnes résidant en Suisse, autres que la Société internationale.

8. Les remboursements aux Gouvernements, par la Société internationale, des avances consenties en application de l'article 5 de la Convention seront

činom se naplaćivao porez.

8 Napred pomenuta oslobođenja i imuniteti primenjivaće se na sadašnje i buduće poreze, ma kako se isti nazivali i ma koja bila vlast koja ih naplaćuje.

9. Sem toga, bez prejudiciranja napred naznačenih oslobođenja, neće se moći naplaćivati od međunarodnog Društva, njegovih operacija ili njegovog osoblja, nikakav porez koji ne bude imao opšti značaj i kome ne bi po zakonu i stvarno bile podvignute ostale finansijske ustanove koje imaju svoje sedište u Ženevi ili u Švajcarskoj, njihove operacije i njihovo osoblje.

10. Međunarodno Društvo, njegova dobra i primanja kao i svi prenosivi izvršeni od strane međunarodnog Društva ili u njegovu korist, a koji potiču iz operacija koje je ono vršilo u normalnom vršenju svoje delatnosti, neće moći, ni u doba mira ni u doba rata pa čak ni onda ako bise Švajcarska nalazila u ratu s drugim Državama, biti predmet nikakve mere, i kao što je rekvizicija, konfiskacija, zabrana ili ograničenje mogućnosti da se vrše plaćanja u inostranstvu ili da se primaju plaćanja koja dolaze iz inostranstva, ili makakva druga slična mera. Sem toga, rečeni prenosivi neće moći biti predmet nikakve mere kojoj je svrha da se spreči plaćanje dugovanja koja su zaključena u stranoj valuti ili u zlatu, u valuti ili valutama predviđenim u ugovoru ili, prema slučaju, u zlatu, i to na takav način da plaćena suma bude ravna, za svaku valutu jedinicu dugovanja, zakonskom ekvivalentu u zlatu te ili tih valuta na dan ugovora.

U slučaju ako, usled primene člana 16 Pakta Društva Naroda, međunarodno Društvo ne bi imalo prava da vrši plaćanja izvesnim kategorijama svojih poverilaca ili ako ne bi moglo primiti plaćanja od izvesnih kategorija svojih dužnika, švajcarska Vlada moraće ukloniti svaku smetnju za vršenje tih plaćanja čim prestane napred pomenuta primena člana 16.

11 Sporovi koji bi se pojavili između švajcarske Vlade i međunarodnog Društva po predmetu tumačenja ili primene ove Povelje moći će jedna od strana podneti Savetu Društva Naroda, koji će se truditi da postigne prijateljski sporazum. Ako se spor ne podnese Savetu ili ako Savet izjavi da ne može izmiriti stranke, spor će se podneti na odluku jednom izborom sudu, pod uslovima predviđenim u članu 12 Konvencije za stvaranje međunarodnog Društva.

STATUTI MEĐUNARODNOG DRUŠTVA ZA POLJOPRIVREDNI HIPOTEKARNI KREDIT

GLAVA I

Naziv, sedište, trajanje, predmet

Član prvi

Osniva se pod zaštitom Društva Naroda, akcionarsko društvo pod firmom „Međunarodno Društvo za poljoprivredni hipotekarni kredit“ (dalje niže nazvano „Međunarodno Društvo“).

exempts d'impôt, quelque soit le mode selon lequel l'impôt aurait été perçu.

8. Les susdites exemptions et immunités s'appliqueront aux impôts présents et futurs, de quelque nom qu'on les désigne et quelle que soit l'autorité publique qui les lève.

9. En outre, sans préjudice des exemptions indiquées plus haut, il ne pourra être perçu sur la Société internationale, ses opérations ou son personnel, aucun impôt qui n'aura pas un caractère général et auquel les autres établissements financiers ayant leur siège à Genève ou en Suisse, leurs opérations et leur personnel ne seraient pas assujettis en droit et en fait.

10. La Société internationale, ses biens et avoirs, ainsi que toutes remises effectuées par ou au profit de la Société internationale résultant d'opérations faites par elle dans l'exercice normal de son activité, ne pourront faire, ni en temps de paix ni en temps de guerre, et alors même que la Suisse serait en guerre avec d'autres Etats, l'objet d'aucune mesure, telle que réquisition, confiscation, défense ou restriction de la faculté d'effectuer des paiements à l'étranger ou de recevoir des paiements provenant de l'étranger, ou de toute autre mesure analogue. En outre, lesdites remises ne pourront faire l'objet d'aucune mesure ayant pour effet d'empêcher que le paiement de dettes qui ont été libellées en monnaies étrangères ou en or soit fait dans la ou les monnaies stipulées au contrat ou, le cas échéant, en or, et de telle façon que la somme payée soit égale, pour chaque unité monétaire de la dette, à l'équivalent légal en or de cette ou de ces monnaies à la date du contrat.

Au cas où, par suite de l'application de l'article 16 du Pacte de la Société des Nations, la Société internationale ne serait pas en droit de faire des paiements à certaines catégories de ses créanciers ou ne pourrait recevoir des paiements de certaines catégories de ses débiteurs, le Gouvernement suisse devra lever tout obstacle à l'exécution desdits paiements dès que l'application susvisée de l'article 16 cessera.

11. Les différends qui naîtraient entre le Gouvernement suisse et la Société internationale concernant l'interprétation ou l'application de la présente Charte pourront être soumis par l'une des parties au Conseil de la Société des Nations, qui s'efforcera de provoquer un arrangement amiable. Si le différend n'est pas soumis au Conseil ou si le Conseil déclare qu'il ne peut concilier les parties, le différend sera soumis à la décision d'un Tribunal arbitral, dans les conditions prévues à l'article 12 de la Convention pour la création de la Société internationale.

STATUTS DE LA SOCIÉTÉ INTERNATIONALE DE CRÉDIT HYPOTHÉCAIRE AGRICOLE

Chapitre I.

Nom, siège, durée, objet.

Article premier.

Il est constitué, sous les auspices de la Société des Nations, une société anonyme dont la raison sociale est «Société internationale de crédit hypothécaire agricole» (ci-après dénommée «la Société internationale»).

Član 2

Društveno sedište međunarodnog Društva (ustanovljeno je u Ženevi.

Njegovo trajanje nije ograničeno.

Član 3

Međunarodnom Društvu je zadatak:

1) Da pozajmljuje sume sa dugim rokom vraćanja putem amortizovanja ili sa srednjim rokom vraćanja sa amortizovanjem ili bez njega, društvima ili ustanovama za hipotekarni ili poljoprivredni kredit koji daju, bilo oni sami bilo preko drugih društava ili ustanova koje imaju svoje sedište u istoj zemlji, pozajmice na prvu hipoteku na nepokretnosti koje su predmet neke poljoprivredne eksploatacije ili koje služe nekoj eksploataciji te vrste (niže nazvana „Nacionalna Društva”).

2) Da izdaje i da pušta u promet obveznice čija vrednost isplate ne sme prelaziti, sem slučaja predviđenog u članu 51, iznos njegovih potraživanja od nacionalnih Društava garantovanih hipotekama na prvom mestu upisanim na ime ih Društava, koje njima pripadaju ili koje ta Društva drže na ime zaloge.

Član 4

Pozajmice o kojima je reč u ovim Statutima mogu dobiti samo nacionalna društva koja imaju svoje sedište na teritoriji Vlada koje su učesnice u Konvenciji za stvaranje međunarodnog Društva (niže nazvanoj „Konvencija”).

Član 5

Međunarodno Društvo ne može vršiti nikakvu operaciju kupovanja svojih sopstvenih akcija ili prenosu ili avansa na te akcije.

Međunarodno Društvo ne može sticati druge nepokretnosti sem onih za koje se nada da su potrebne za njegovo funkcionisanje, ili onih čijim sopstvenikom bi ono bilo prinudeno da postane radi naplate nekog potraživanja.

Član 6

Upis glavnice međunarodnog Društva moći će biti otvoren kad Konvencija bude stupila na snagu i kad bude izdata Povelja.

Međunarodno društvo moći će otpočeti sa svojim operacijama računajući od izjave upravnog Odbora (nie nazvatog Odbor) kojim se konstatuje da je upisano deset hiljada akcija. A o kojima je reč u članu 12.

GLAVA II

Članica i specijalna rezerva.

Član 7

Glavnica međunarodnog Društva izražena je u švajcarskim zlatnim francima, zlatni franak ravan 0,290.322.580.640 grama finog zlata.

Pod rezervom odredaba člana 14, odobrena glavnica je utvrđena na dvesta pedeset miliona švajcarskih zlatnih franaka i podeljena na akcije od po dve hiljade i pet stotina franaka, od kojih deset hiljada akcija A i devedeset hiljada akcija B.

Article 2.

Le siège social de la Société internationale est établi à Genève.

Sa durée n'est pas limitée.

Article 3.

La Société internationale a pour objet:

1° De prêter des sommes remboursables à long terme avec amortissement, ou remboursables à moyen terme avec ou sans amortissement, à des sociétés ou instituts de crédit hypothécaire ou agricole qui font, soit par eux-mêmes, soit par l'intermédiaire d'autres sociétés ou instituts ayant leur siège dans le même pays, des prêts en première hypothèque sur des immeubles faisant l'objet d'une exploitation rurale ou servant à une exploitation de cette nature (ci-après dénommés «Sociétés nationales»).

2° De créer et de négocier des obligations dont la valeur de remboursement ne doit pas dépasser, sauf le cas prévu à l'article 51, le montant de ses créances sur les Sociétés nationales garanties par de premières hypothèques inscrites au nom de ces sociétés, leur appartenant ou détenues par elles à titre de gage.

Article 4:

Ne pourront recevoir les prêts visés aux présents Statuts que des Sociétés nationales ayant leur siège sur le territoire des Gouvernements parties à la Convention pour la création de la Société internationale (ci-après dénommée «la Convention»).

Article 5.

La Société internationale ne peut faire aucune opération d'achat de ses propres actions ou de réport ou d'avance sur ces actions.

La Société internationale ne peut acquérir d'autres immeubles que ceux jugés nécessaires à son fonctionnement, ou ceux dont elle serait obligée de se rendre propriétaire pour recouvrer une créance.

Article 6.

La souscription du capital de la Société internationale pourra être ouverte lorsque la Convention sera entrée en vigueur et que la Charte aura été concédée.

La Société internationale pourra commencer ses opérations à compter de la déclaration du Conseil d'administration (ci-après dénommé le Conseil), constatant que les dix mille actions A visées à l'article 12 ont été souscrites.

CHAPITRE II.

Capital et réserve spéciale.

Article 7.

Le capital de la Société internationale est exprimé en francs suisses or, le franc-or équivalant à 0,290 322 580 640 grammes d'or fin.

Sous réserve des dispositions de l'article 14, le capital autorisé est fixé à deux cent cinquante millions de francs suisses or et divisé en actions de deux mille cinq cents francs, dont dix mille actions A et quatre-vingt-dix mille actions B.

Član 8 A

U glavnim Skupštinama, sopstvenici akcija A imaju po jedan glas od akcije, a sopstvenici akcija B po jedan glas od petnaest akcija.

Akcije A i B uživaju jednaka prava u podeli dobiti i svakoj podeli aktive međunarodnog Društva.

Član 9

Sve akcije biće potpuno oslobodene najkasnije na mesec dana po njihovoj podeli između upisnika.

Akcionari stoje u obavezni samo do iznosa glavnice svake akcije; preko toga, zabranjeno je svako zahtevanje daljih uplata.

Član 10.

Akcije A glase na ime. Svaki prenos akcija A podleži odobrenju Odbora.

Akcije B mogu glasiti na ime ili na donosioca.

Član 11 A

Svaka akcija je nedeljiva. U slučaju ako jedna akcija pripada nekolicini lica, ova se moraju sporazumeti radi naznačenja onoga između njih koji će vršiti pravo glasanja.

Dividenda svake akcije pravovaljano se isplacuje donosiocu kupona.

Član 12

Na odobrenu glavnice emitovaće se odmah jedna prva tranša od dvadeset pet miliona franaka. Tu prvu tranšu sačinjavaće deset hiljada akcija A.

Upis istih otvoriće se u svakoj od zemalja čije Vlade budu učesnice u Konvenciji.

Deonté prve tranše čiji će se upis otvoriti u svakoj zemlji biće srazmeran delu za koji se Vlada te zemlje bude obvezala da će učestvovati u avansima predvidenim u članu 5 Konvencije. U slučaju ako deo Šoiji pripada nekoj zemlji ne bi bio potpuno upisan, podelio bi se razlomak dela koji je na taj način postao raspoloživ, ukoliko bude moguće, između ostalih zemalja srazmerno onom delu na koji imaju prava.

Organizacioni Odbor predviden Konvencijom preduzeće potrebne mere u cilju ovoga emitovanja akcija A.

U svakoj zemlji, prvenstvo će se dati upisima koji potiču od društava ili ustanova za hipotekarni ili poljoprivredni kredit. Ako u zemlji postoje organski zakoni opšteg karaktera o rečenim društvima i ustanovama, prvenstveno pravo pripada onima između njih koja su ovlašćena i obrazovana saobrazno jednom od tih organskih zakona.

Article 7.

Le capital de la Société internationale est exprimé en francs suisses et le franc-or équivalant à 0,290 322 580 640 grammes d'or fin.

Član 13

Odbor će preduzeti, kad nađe za potrebno, potrebne mere za otvaranje upisa za svaku neemitovanu frakciju odbrane glavnice (akcije B).

Article 8.

Dans les Assemblées générales, les propriétaires d'actions A ont une voix par action et les propriétaires d'actions B une voix par quinze actions.

Les actions A et B jouissent de droits égaux dans la répartition des bénéfices et toute distribution d'actif de la Société internationale.

Article 9.

Toutes les actions seront entièrement libérées au plus tard un mois après leur répartition entre les souscripteurs.

Les actionnaires ne sont engagés que jusqu'à concurrence du capital de chaque action; au delà, tout appel de fonds est interdit.

Article 10.

Les actions A sont nominatives. Toute cession d'action A est soumise à l'agrément du Conseil.

Les actions B peuvent être nominatives ou au porteur.

Article 11.

Toute action est indivisible. Dans le cas où une action appartient à plusieurs personnes, celles-ci doivent s'entendre pour désigner celle d'entre elles qui exercera le droit de vote.

Le dividende de toute action est valablement payé au porteur du coupon.

Article 12.

Sur le capital autorisé, une première tranche de vingt-cinq millions de francs sera immédiatement émise. Cette première tranche sera composée des dix mille actions A.

Elles seront mises en souscription dans chacun des pays dont les Gouvernements seront parties à la Convention.

La part de cette première tranche qui sera mise en souscription dans chaque pays sera proportionnelle à la part pour laquelle le Gouvernement de ce pays se sera engagé à contribuer aux avances prévues à l'article 5 de la Convention. Au cas où la part revenant à un pays ne serait pas entièrement souscrite, la fraction de part ainsi devenue disponible serait répartie, autant qu'il sera possible, entre les autres pays au prorata de la part à laquelle ils ont droit.

Le Comité d'organisation prévu par la Convention prendra les mesures nécessaires en vue de cette émission d'actions A.

Dans chaque pays, une préférence sera donnée aux souscriptions provenant de sociétés ou instituts de crédit hypothécaire ou agricole. Lorsqu'il existe dans le pays des lois organiques de caractère général desdites sociétés ou instituts, le droit de préférence appartient à celles d'entre elles qui sont autorisées et constituées conformément à l'une de ces lois organiques.

Article 13.

Le Conseil prendra, lorsqu'il le jugera opportun, les mesures nécessaires pour la mise en souscription de toute fraction non émise du capital autorisé (actions B).

Član 14

Odobrena glavica međunarodnog Društva može se povećati. Emitovana glavica može se smanjiti redukcijom nominalne vrednosti svake akcije. O tim merama rešava, na predlog Odbora donesen većinom od dve trećine njegovih članova, vanredna glavna Skupština, pod uslovima predvidenim u članu 44.

Article 14.

Le capital autorisé de la Société internationale peut être augmenté. Le capital émis peut être diminué par la réduction de la valeur nominale de chaque action. Ces mesures sont décidées, sur la proposition du Conseil faite à la majorité des deux tiers de ses membres, par l'Assemblée générale extraordinaire dans les conditions prévues à l'article 44.

Član 15

Sopstvenici ranije emitovanih akcija A imaju prvenstveno pravo na upisivanje akcija B prve emisije.

Sopstvenici ranije emitovanih akcija A i B imaju podjednako prvenstveno pravo na upisivanje novih akcija B.

Akcionari koji nemaju dovoljan broj starih akcija da bi dobili bar jednu akciju nove emisije mogu se složiti radi vršenja svoga prava.

Odbor utvrđuje uslove i rokove za vršenje prvenstvenog prava.

U slučaju povećanja odobrene glavice, sopstvenici starih akcija imaju prvenstveno pravo na upisivanje novih akcija. Vršenje tog prvenstvenog prava reguliše glavna Skupština koja rešava o povećanju glavice, pod uslovima predvidenim u članu 44.

Član 16

Odbor utvrđuje sve uslove emisije i naročito, ako tome ima mesta, iznos premije koja se ima uplatiti preko nominalne vrednosti svake akcije. Iznos te premije unosi se u račun rezerve.

Član 17

Ne mogu se emitovati akcije iznad alparija.

Član 18

Sopstvenost akcija koja glasi na ime i njihov prenos ustanovljuje se upisivanjem akcionarskog imena u registar međunarodnog Društva.

Akcije koje glase na donosioca prenose se prostom predajom.

Sopstvenost akcija međunarodnog Društva polači usvajanje njegovih Statuta. O ovom stavu učiniće se napomena na samim akcijama.

Član 19

Naslednici ili poverioci nekog akcionara ne mogu, po kakvom bilo pretekstu, zahtevati stavljanje pečata na dobra i vrednosti međunarodnog Društva, vršiti egzekuciju ili zabranu nad tim dobrima i vrednostima, niti zahtevati njihovu podelu ili licitaciju. Oni se ne mogu ni na koji način umešati u administraciju međunarodnog Društva, i oni su dužni, radi vršenja svojih prava, osloniti se na društvene inventare i na odluke glavne Skupštine.

Član 20

Društvena glavica može se investirati:
1° Do najviše jedne desetine, u pokretnosti i, prema slučaju, u nepokretnosti namenjene etablira-

Article 16.

Le Conseil fixe toutes les conditions de l'émission et spécialement, s'il y a lieu, le montant de la prime à verser en sus de la valeur nominale de chaque action. Le produit de cette prime est porté à un compte de réserve.

Article 17.

Il ne peut pas être émis d'actions au-dessous du pair.

Article 18.

La propriété des actions nominatives et leur transfert s'établissent par l'inscription du nom de l'actionnaire sur les registres de la Société internationale.

Les actions au porteur se transmettent par simple tradition.

La propriété d'actions de la Société internationale emporte adhésion à ses Statuts. Il sera fait mention de cet alinéa sur les titres d'actions.

Article 19.

Les héritiers ou créanciers d'un actionnaire ne peuvent, sous quelque prétexte que ce soit, provoquer l'aposition des scellés sur les biens et valeurs de la Société internationale, pratiquer une saisie ou une opposition sur ces biens et valeurs, ni en demander le partage ou la licitation. Ils ne peuvent s'immiscer en aucune manière dans l'administration de ladite Société internationale, et ils sont tenus, pour l'exercice de leurs droits, de s'en rapporter aux inventaires sociaux et aux délibérations de l'Assemblée générale.

Article 20.

Le capital social peut être investi:
1° Pour un dixième au plus, dans les meubles et, le cas échéant, les immeubles destinés à l'établisse-

nju društvenog sedišta ili potrebne za funkcionisanje servisa;

2° Do najviše jedne trećine, u otvaranje kredita ili pozajmice garantovane jedne i druge hipotekama na prvom mestu i ostvarene pod uslovima predvidenim u ovim Statutima.

Član 21.

Sem društvene glavnice, specijalna rezerva predviđena u članu 5 Konvencije obrazuje se sada odmah, sredstvom avansa odobrenih od Vlada, kao garantija za obaveze međunarodnog Društva. Ta rezerva obrazuje se na ovaj način:

Avans Vlada, u iznosu od dvadeset pet miliona švajcarskih zlatnih fr., što je ravno 7.258.064,516 gr. finog zlata, unose se u knjigama međunarodnog Društva u račun nazvat »Specijalni rezervni Fond A, obrazovan sredstvom avansa Vlada«.

Ti avansi vraćaju se Vladama srazmerno njihovim respektivnim udelima, pod uslovima predvidenim u članovima 67 i 69 koji sledeju.

U koliko se budu vršili povraćaji predviđeni u članu 67, odgovarajuće sume prenosiće se sa napred pomenutog računa na drugi račun nazvat: »Specijalni rezervni Fond B, obrazovan od međunarodnog Društva«.

Član 22.

Pod rezervom odredaba koje sledeju, međunarodno Društvo održavaće u svako doba u depozitu kod Banke za međunarodne obračune ili kod drugih banaka prvog reda označenih od Odbora, sumu ravnu avansima odobrenim od Vlada primenom člana 5 Konvencije, a koji još nisu vraćeni.

Međutim, u slučaju potrebe, ceo taj depozit ili njegov deo može se izuzeti da bi se omogućilo međunarodnom Društvu da odgovori svojim obavezama, pod uslovom da se rečeni depozit vaspostavi čim to bude moguće i da se sve dotle ne može pristupiti nikakvoj podeli dobiti na osnovu člana 67.

Kamate od tog depozita isplaćivaće se Vladama srazmerno respektivnom iznosu njihovih nevraćenih avansa. Međunarodno Društvo neće imati da daje Vladama nikakav dug i interes na te avanse, sem što je rečeno u članu 67, stavu 3°.

Član 23.

Uprava međunarodnog Društva pripada Odboru.

Odbor je sastavljen od najviše osamnaest članova određenih na ovaj način:

1° Predsednika i potpredsednika imenuje Savet Društva Naroda.

2° Dva administratora imenuju, jednoga stalni Odbor, međunarodnog Instituta za Poljoprivredu, drugoga, koji se bira zbog specijalne kompetencije

ment du siège social ou nécessaires au fonctionnement des services;

2° Pour un tiers au plus, en ouvertures de crédit ou prêts garantis les uns et les autres par des hypothèques de premier rang et réalisés dans les conditions prévues aux présents Statuts.

Article 21.

En sus du capital social, la réserve spéciale prévue à l'article 5 de la Convention est dès maintenant constituée, au moyen des avances consenties par les Gouvernements, comme garantie des engagements de la Société internationale. Cette réserve est formée de la manière suivante:

Les avances des Gouvernements, s'élevant à vingt-cinq millions de francs suisses or, équivalent à 7.258.064,516 grammes d'or fin, sont portées dans les écritures de la Société internationale à un compte nommé »Fonds de réserve spéciale A, constitué au moyen des avances des Gouvernements«.

Ces avances sont remboursées aux Gouvernements proportionnellement à leurs contributions respectives, dans les conditions prévues aux articles 67 et 69 ci-après.

Au fur et à mesure des remboursements prévus à l'article 67, des sommes équivalentes sont transférées du compte ci-dessus mentionné à un autre compte nommé »Fonds de réserve spéciale B, constitué par la Société internationale«.

Article 22.

Sous réserve des dispositions qui suivent, la Société internationale maintiendra à tout moment en dépôt auprès de la Banque des Règlements internationaux ou d'autres banques de premier ordre désignées par le Conseil, une somme équivalant aux avances consenties par les Gouvernements et application de l'article 5 de la Convention et non encore remboursées.

Toutefois, en cas de besoin, tout ou partie de ce dépôt peut être prélevé afin de permettre à la Société internationale de faire face à ses engagements, à condition que ledit dépôt soit reconstitué aussitôt que possible et que jusque là il ne puisse être procédé à aucune répartition de bénéfices en vertu de l'article 67.

Les intérêts produits par ce dépôt sont versés aux Gouvernements proportionnellement au montant respectif de leurs avances non remboursées. La Société internationale n'aura aucun autre intérêt à servir aux Gouvernements sur ces avances, sauf ce qui est dit à l'article 67, alinéa 3°.

CHAPITRE III.

Administration.

Article 23.

L'administration de la Société internationale appartient au Conseil.

Le Conseil est composé de dix-huit membres, au plus, désignés de la façon suivante:

1° Le président et le vice-président du Conseil sont nommés par le Conseil de la Société des Nations.

2° Deux administrateurs sont nommés, l'un par le Comité permanent de l'Institut international d'Agriculture, l'autre, choisi pour sa compétence

u finansijskim stvarima, Banka za međunarodne obračune. Ako se te ustanove odreknu naimenovanja, isto će izvršiti Savet Društva Naroda.

3° Devet administratora naimenuju se pod ovim uslovima:

Pryo naimenovanje vrši organizacioni Odbor predviđen u članu prvom Konvencijom. Administratori na taj način naimenovani ostaće u funkciji sve do redovne glavne Skupštine 1934 godine.

Naknadna naimenovanja vrši glavna Skupština izborom u jednom jedinom glasanju, s tim da glasač koji raspoložuje jednim glasom na osnovu prednjeg člana 8 taj glas može dati samo za jedno jedino ime; devet lica koja dobiju najveći broj glasova oglašuju se kao izabrani; u slučaju jednakog broja glasova izabran je stariji po godinama.

4° Pet administratora najviše naimenuju većinom glasova na način predviđen u članu 31 koji sleduje, administratori o kojima je reč u prethodnim paragrafima 1°—3° obzirom na opšte interese međunarodnog Društva i, naročito, obzirom na to da se favorizuje učešće glavnih finansijskih pijaca u plasiranju obveznica.

Savet Društva Naroda utvrđuje trajanje mandata predsednika i potpredsednika kao i, prema slučaju, administratora koje je on naimenovao. On ih može otpustiti.

Administratori o kojima je reč u paragrafima 3° i 4° ovog člana imenuju se za tri godine; njihov mandat može se obnoviti. Isto pravilo se primenjuje na administratore o kojima je reč u paragrafu 2° ovoga člana, u slučaju, ako ih nije naimenovao Savet Društva Naroda.

Upravni Odbor konstituisan je pravovaljano i može stupiti u funkciju čim je naimenovano deset od njegovih članova, podrazumevajući tu predsednika i potpredsednika.

Član 24

Ako ni jedan državljanin neke zemlje koja je učestvovala u avansma predviđenim u članu 5 Konvencije nije član Odbora, može se jedan državljanin te zemlje naimenovati za asesora.

Taj asesor, bez nagrade, ima pravo da učestvuje u sastancima Odbora sa savetodavnim glasom.

Njega imenuje, u svakoj zemlji, bilo nacionalno Društvo ili Društva priznata od Odbora, bilo centralna Banka, u odsustvu priznatog nacionalnog Društva.

On oštaje u funkciji sve do obnavljanja administratora o kojima je reč u paragrafu 3 člana 23. Njegov mandat se može obnoviti.

Član 25

Administratori o kojima je reč u paragrafu 3° člana 23 i asesori o kojima je reč u članu 24 biraju se između guvernera, viceguvernera, predsednika, potpredsednika ili pretsatvinka društava ili ustanova za zemljišni, hapotekarni ili poljoprivredni kredit, ili između ličnosti koje imaju naročitu kompetenciju u bankarskim i kreditnim stvarima.

U zemljama gde postoje organski zakoni opšte značaja o društvima ili ustanovama o kojima je napred reč, rečena društva ili ustanove su one koje su

spéciale en matière financière, par la Banque des Règlements internationaux. Si ces institutions renoncent à la nomination, elle est faite par le Conseil de la Société des Nations.

3° Neuf administrateurs sont nommés dans les conditions suivantes:

La première nomination est faite par le Comité d'organisation prévu à l'article premier de la Convention. Les administrateurs ainsi nommés resteront en fonctions jusqu'à l'Assemblée générale ordinaire de 1934.

Les nominations ultérieures sont faites par l'Assemblée générale par élection à un seul tour de scrutin, le titulaire d'une voix en vertu de l'article 8 ci-dessus ne pouvant porter cette voix que sur un seul nom; les neufs personnes qui obtiennent le plus grand nombre de voix sont proclamées élus; en cas d'égalité des voix, l'élection a lieu au bénéfice de l'âge.

4° Cinq administrateurs au plus sont nommés à la majorité de la manière prévue à l'article 31 ci-dessous, par les administrateurs visés aux paragraphes 1° à 3° qui précèdent, en vue des intérêts généraux de la Société internationale, et, notamment, en vue de favoriser la participation des principaux marchés financiers au placement des obligations.

Le Conseil de la Société des Nations fixe la durée du mandat du président et du vice-président, ainsi que, le cas échéant, des administrateurs qui sont nommés par lui. Il peut les révoquer.

Les administrateurs visés aux paragraphes 3° et 4° du présent article sont nommés pour trois ans; leur mandat peut être renouvelé. La même règle s'applique aux administrateurs visés au paragraphe 2° du présent article au cas où ils ne sont pas nommés par le Conseil de la Société des Nations.

Le Conseil d'administration est valablement constitué et peut entrer en fonctions dès que dix de ses membres, y compris le président et le vice-président, ont été nommés.

Article 24.

Lorsqu'aucun ressortissant d'un pays ayant contribué aux avances prévues à l'article 5 de la Convention ne fait partie du Conseil, un ressortissant de ce pays peut être nommé assesseur.

Cet assesseur, non rémunéré, a le droit de prendre part aux réunions du Conseil avec voix consultative.

Il est nommé, dans chaque pays, soit par la ou les Sociétés nationales agréées par le Conseil, soit par la Banque centrale, en l'absence de Société nationale agréée. Il demeure en fonctions jusqu'au renouvellement des administrateurs visés au paragraphe 3 de l'article 23. Son mandat peut être renouvelé.

Article 25.

Les administrateurs visés au paragraphe 3° de l'article 23 et les assesseurs visés à l'article 24 sont choisis parmi les gouverneurs, vice-gouverneurs, présidents, vice-présidents ou représentants de sociétés ou instituts de crédit foncier, hypothécaire ou agricole, ou parmi les personnalités ayant une compétence spéciale en matière de banque et de crédit.

Dans les pays où il existe des lois organiques de caractère général, des sociétés ou instituts vicés-ci-dessus, lesdites sociétés ou instituts sont ceux qui sont

ovlašćene i obrazovane saobrazno jednome od tih organskih zakona.

Član 26

Ako se uprazne mesta u Odboru povodom ma čega drugog sem istekom roka funkcija utvrdenog u člana 23, popunjavanje se vrši pod ovim uslovima:

a) Ako se radi o članu Odbora imenovanom pod uslovima predvidenim u paragrafima 1°, 2° i 4° člana 23 popunjavanje se vrši istim načinom kao i naimenovanje člana koga treba zameniti.

b) Ako se radi o administratoru imenovanom pod uslovima predvidenim u paragrafu 3° člana 23, Odbor imenuje jednog novog administratora iste narodnosti, koje je bio i administrator kog treba zameniti.

Tako naimenovani administratori ostaju u funkcijama do isteka mandata njihovog prethodnika; njihov mandat se može obnoviti.

Uražnjena mesta koja se dese u Odboru ne čine smetnju vršenju njegovih funkcija.

Član 27

Administratori moraju imati svoje običajno mesto stanovanja u Evropi.

Član 28

Ne može biti naimenovan niti može ostati kao pretsednik, potpretsednik ili administrator ni jedan član zakonodavnog tela, koji ne bi bio postavljen doživotno u te funkcije.

Član 29

Sednice Odbora drže se u društvenom sedištu, sem ako Odbor ne donese protivu odluku, u kom slučaju on određuje mesto sastanka.

Član 30

Svaki član Odbora koji ne prisustvuje lično sednici Odbora može, običnim pismom, dati svakom drugom članu punomoćije kojim ga ovlašćuje da može u njegovo ime glasati na toj sednici. Ni jedan član Odbora ne može zastupati više od jednog odsutnog člana.

Član 31

Izuzev protivne odredbe Statuta ili člana 3 Povelje, odluke Odbora donose se prostom većinom glasova prisutnih ili po punomoćiju zastupanih članova. U slučaju jednake podele glasova odlučuje glas pretsednika.

Za punovažnost odluka odbora potrebno je prisustvo naimanje šestorice od članova koji ga sačinjavaju. Članovi zastupljeni po punomoćiju smatraju se kao prisutni.

Član 32

Pretsednik, potpretsednik i administratori mogu primati, sem svojih putnih troškova, žetone za prisustvovanje i nagradu (ili pak samo jedno ili drugo) čiji visinu određuje Odbor, pod rezervom odobrenja glavne Skupštine.

Član 33

Odbor određuje svake godine petoricu ili sed-

autorisés ou constitués conformément à l'une de ces lois organiques.

Article 26.

Lorsque des vacances se produisent dans le Conseil pour toute autre raison que l'échéance du terme des fonctions fixé à l'article 23, il y est pourvu dans les conditions suivantes:

a) Lorsqu'il s'agit d'un membre du Conseil nommé dans les conditions prévues aux paragraphes 1°, 2° et 4° de l'article 23, il est pourvu à la vacance de la même manière qu'à la nomination du membre qu'il s'agit de remplacer.

b) Lorsqu'il s'agit d'un administrateur nommé dans les conditions prévues au paragraphe 3° de l'article 23, le Conseil nomme un nouvel administrateur de la même nationalité que l'administrateur qu'il s'agit de remplacer.

Les administrateurs ainsi nommés restent en fonctions jusqu'à l'expiration du mandat de leur prédécesseur; leur mandat peut être renouvelé.

Les vacances qui surviennent dans le Conseil ne font pas obstacle à l'exercice de ses fonctions.

Article 27.

Les administrateurs doivent avoir leur résidence habituelle en Europe.

Article 28.

Ne peut être nommé ni demeurer président, vice-président ou administrateur aucun membre d'un gouvernement, ni aucun membre d'un corps législatif, qui ne serait pas investi de ces fonctions pour la vie.

Article 29.

Les séances du Conseil sont tenues au siège social, sauf décision contraire du Conseil, qui fixe dans ce cas le lieu de la réunion.

Article 30.

Tout membre du Conseil qui n'est pas présent en personne à une séance du Conseil peut, par simple lettre, donner à tout autre membre une procuration l'autorisant à voter en son nom à cette séance. Aucun membre du Conseil ne peut représenter plus d'un membre absent.

Article 31.

Sauf dispositions contraires des Statuts ou de l'article 3 de la Charte, les décisions du Conseil sont prises à la majorité simple des membres présents ou représentés par procuration. En cas d'égalité des voix, la voix du président est prépondérante.

Pour la validité des décisions du Conseil, la présence de six au moins des membres le composant est nécessaire. Les membres représentés par procuration sont considérés comme présents.

Article 32.

Le président, le vice-président et les administrateurs peuvent recevoir, outre leurs frais de déplacement, un jeton de présence et une rémunération (ou bien l'un ou l'autre seulement) dont le montant est fixé par le Conseil sous réserve de l'approbation de l'Assemblée générale.

Article 33.

Le Conseil désigne chaque année cinq ou sept de

morici svojih članova, među njima predsednika, radi obrazovanja jednog izvršnog Odbora.

Pretsedništvo u tom Odboru pripada predsedniku, čiji glas odlučuje. Predsednik može obustaviti svaku odluku izvršnog Odbora i o tome referisati Odboru.

Najviše dva državljanina zemlje čija nacionalna Društva je priznalo međunarodno Društvo mogu biti članovi izvršnog Odbora ako je isti sastavljen od pet članova; njihov broj može se povisiti na tri ako je Odbor sastavljen od sedam članova.

Član 34.

Pretsednik Odbora je predsednik međunarodnog Društva; on upravlja administracijom, pod rezervom autoriteta Odbora.

On ne može primati druge funkcije koje bi ga, po nahodanju Odbora, mogle ometati u vršenju predsedničkih funkcija.

Potpredsednik vrši funkcije predsednika u odsustvu ovoga ili u slučaju upražnjena tog mesta. U slučaju sprečenosti potpredsednika, funkcije predsednika obavlja jedan administrator koga imenuje Odbor.

Član 35.

Odboru je data sva vlast potrebna za vođenje društvenih poslova i on odlučuje po svim pitanjima koja nisu rezervisana glavnoj Skupštini.

Odbor predstavlja međunarodno Društvo naspram trećih i pred sudom, i kao tužilačku i kao tuženu stranu. Jedino on ima pravo da zaključuje obaveze u njegovo ime.

On može preneti svoja prava na predsednika, na izvršni Odbor, na jednoga ili nekolicinu od članova Odbora ili od stalnog osoblja međunarodnog Društva, ali pod uslovom da u pojedinostima izloži, posebnom odlukom, ovlašćenje svakog od lica na koja je preneo ta prava.

U granicama te vlasti, međunarodno Društvo je punovažno obavezno naspram trećih, bilo potpisom predsednika, bilo sa dva potpisa članova Odbora ili članova osoblja propisno ovlašćenih od strane Odbora za potpisivanje u njegovo ime.

Član 36.

Odbor na predlog predsednika, imenuje jednog generalnog direktora. Ovaj je odgovoran predsedniku za operacije međunarodnog Društva; on je šef osoblja.

Odbor ustanovljuje podelu međunarodnog Društva na servise.

Šefove servisa kao i ostale činovnike istoga ranga, imenuje Odbor na predlog predsednika, po saslušanju generalnog direktora.

Ostale članove osoblja imenuje generalni direktor sa odobrenjem predsednika.

Član 37.

Odluke Odbora rezimiraju se u izveštajima koje potpisuje predsednik.

Prepise ili izvode iz tih izveštaja mora, u cilju

ses membres, dont le président, pour constituer un Comité exécutif.

La présidence de ce Comité appartient au président, qui a voix prépondérante. Le Président peut suspendre toute décision du Comité exécutif et en référer au Conseil.

Deux ressortissants au plus des pays dont les Sociétés nationales ont été agréées par la Société internationale peuvent faire partie du Comité exécutif quand le comité comporte cinq membres; leur nombre peut être porté à trois, quand le Comité comprend sept membres.

Article 34.

Le président du Conseil est président de la Société internationale; il en dirige l'administration, sous réserve de l'autorité du Conseil.

Il ne peut accepter d'autres fonctions qui, de l'avis du Conseil, pourraient le gêner dans l'exercice de celles de président.

Le vice-président remplit les fonctions de président en cas d'absence de celui-ci, ou en cas de vacance de l'emploi. En cas d'empêchement du vice-président, un administrateur nommé par le Conseil remplit les fonctions de président.

Article 35.

Le Conseil est investi de tous les pouvoirs nécessaires pour la gestion des affaires sociales et il statue sur toutes les questions qui ne sont pas réservées à l'Assemblée générale.

Le Conseil représente la Société internationale vis-à-vis des tiers et en justice, tant en demande qu'en défense. Il a seul le droit de contracter des engagements en son nom.

Il peut déléguer ses droits au président, au Comité exécutif, à un ou plusieurs des membres du Conseil ou du personnel permanent de la Société internationale, mais à condition de spécifier, par une délibération particulière, les pouvoirs de chacune des personnes à qui il délègue ces droits.

Dans la limite de ces pouvoirs, la Société internationale est valablement engagée envers les tiers, soit par la signature du président, soit par deux signatures de membres du Conseil ou de membres du personnel dûment autorisés par le Conseil à signer en son nom.

Article 36.

Le Conseil, sur la proposition du président, nomme un directeur général. Celui-ci est responsable, envers le président, des opérations de la Société internationale; il est le chef du personnel.

Le Conseil établit la division de la Société internationale en services.

Les chefs de service, ainsi que les autres fonctionnaires occupant un rang analogue, sont nommés par le Conseil sur la proposition du président, après avis du directeur général.

Les autres membres du personnel sont nommés par le directeur général avec l'approbation du président.

Article 37.

Les délibérations du Conseil sont résumées dans des comptes rendus signés par le président.

Les copies ou les extraits de ces comptes rendus

podnošenja istih sudu, overiti pretsednik ili generalni direktor.

Zapisnik o odlukama donesenim na svakom sastanku mora se poslati, u toku osam dana po sastanku, svakom od članova Odbora.

Odluke Odbora mogu se samo onda izvršiti ako ih je pretsednik odobrio i na njih stavio svoj potpis.

GLAVA IV

Glavna Skupština

Član 38

Glavna Skupština propisno konstituisana, predstavlja zajednicu akcionara. Nju sačinjavaju svi akcionari. Sopstvenici akcija koje glase na ime moraju biti upisani u registre prenosa na tri meseca pre sastanka. Sopstvenici akcija koje glase na donosioca moraju deponovati svoje akcije na pet dana pre sastanka kod banaka naznačenih od strane Odbora.

Zastupati može nekoga u glavnoj Skupštini samo mandator koji je član te Skupštine.

Član 39

Redovna glavna Skupština mora se sastati u toku šest meseci koji dolaze po završetku računске godine međunarodnog Društva, na dan koji odredi Odbor.

Glavna Skupština saziva se u vanrednu glavnu Skupštinu, bilo specijalnom odlukom Odbora, svaki put kad ovaj nade da je to potrebno, bilo na zahtev akcionara koji raspolažu sa najmanje jednom trećinom glasova.

Član 40

Sazivanje se vrši staranjem pretsednika na najmanje trideset dana pre dana sastanka, pismima upućenim svakom sopstveniku akcija koje glase na ime na adresu koja se nalazi u registru međunarodnog Društva i putem oglasa u novinama koje naznači pretsednik.

Redovna glavna Skupština odlučuje punovažno ako prisutni ili zastupljeni članovi imaju prava na najmanje jednu četvrtinu glasova. Vanredna glavna Skupština odlučuje punovažno ako prisutni ili zastupljeni članovi imaju prava na najmanje jednu polovinu glasova.

Odbor određuje dnevni red i dostavlja ga akcionom odboru do znanja u pozivu za sastanak.

Odbor je dužan da prvobitnom dnevnim redu doda svako pitanje čije su unošenje zahtevali, na dvadeset dana pre sastanka, akcionari koji zajedno raspolažu sa najmanje 20% glasova. To dodavanje dnevnom redu odmah se dostavlja akcionarima sredstvima predviđenim u prvom stavu ovoga člana.

Glavna Skupština ne može odlučivati ni po kom drugom predmetu sem onih koji su uneseni u dnevni red, sem ako na to ne pristanu Odbor i svi članovi prisutni u glavnoj Skupštini.

Glavna Skupština određuje sama, ako tome ima mesta, ostale uslove svoga funkcionisanja.

Član 41

Ako kvorum predviđen članom 40 nije postig-

doivent, aux fins de production en justice, être certifiés par le président ou par le directeur général.

Un procès-verbal des décisions prises à chaque réunion doit être envoyé, dans les huit jours qui suivent la réunion, à chacun des membres du Conseil.

Les décisions du Conseil ne peuvent être exécutées que si elles sont approuvées par le président et revêtues de sa signature.

CHAPITRE IV

Assemblée générale.

Article 38.

L'Assemblée générale, régulièrement constituée, représente l'universalité des actionnaires. Elle se compose de tous les actionnaires. Les propriétaires d'actions nominatives doivent être inscrits dans les registres de transfert trois mois avant la réunion. Les propriétaires d'actions au porteur doivent avoir déposé leurs actions cinq jours avant la réunion auprès des banques désignées par le Conseil.

On ne peut se faire représenter à l'Assemblée que par un mandataire membre de cette Assemblée.

Article 39.

L'Assemblée générale ordinaire doit se réunir au cours des six mois qui suivent la fin de l'exercice social de la Société internationale, à la date fixée par le Conseil.

L'Assemblée générale est convoquée en Assemblée générale extraordinaire, soit par délibération spéciale du Conseil, chaque fois que celui-ci en reconnaît l'utilité, soit à la demande d'actionnaires possédant au moins un tiers des voix.

Article 40.

Les convocations sont faites à la diligence du président trente jours au moins avant la date de la réunion par lettres adressées à chaque propriétaire d'actions nominatives à l'adresse figurant au registre de la Société internationale et par voie d'insertion dans les journaux désignés par le président.

L'Assemblée générale ordinaire délibère valablement lorsque les membres présents ou représentés ont droit au moins au quart des voix. L'Assemblée générale extraordinaire délibère valablement lorsque les membres présents ou représentés ont droit au moins à la moitié des voix.

L'ordre du jour est arrêté par le Conseil et porté à la connaissance des actionnaires par la convocation.

Le Conseil est tenu d'ajouter à l'ordre du jour primitif toute question dont l'insertion est requise, vingt jours avant la réunion, par des actionnaires réunissant au moins 20% des voix. Cette addition à l'ordre du jour est immédiatement portée à la connaissance des actionnaires par les moyens prévus à l'alinéa premier du présent article.

L'Assemblée générale ne peut délibérer sur aucun objet autre que ceux portés à l'ordre du jour, à moins que le Conseil et tous les membres présents à l'Assemblée générale n'y consentent.

L'Assemblée générale détermine elle-même, s'il y a lieu, les autres conditions de son fonctionnement.

Article 41.

Si le quorum prévu par l'article 40 n'est pas at-

nut, Skupština se saziva ponovo u roku koji ne prelazi osam dana. Ona se sastaje u roku od najmanje petnaest dana i najviše dvadeset pet dana računajući od ovog poslednjeg saziva.

Ona odlučuje punovažno po svima premetima koji su na dnevnom redu, pa ma koliko bio broj glasova kojima raspoložu prisutni ili zastupljeni članovi.

Redovne i vanredne Skupštine mogu se održavati u istoj sednici. Ako se dnevni red ne može iscrpeti, sednica se odmlaže za sutradan i za iduće dane sve dok se ne iscrpi dnevni red.

Član 42

Pretsednik Odbora pretsedava glavnim Skupštinama.

Sastanak je u društvenom sedištu međunarodnog Društva.

Član 43

Redovna glavna Skupština nadležna je da:

1° Odobrava godišnji izveštaj i, po izveštaju komesara overača, godišnji bilans i račun dobitka i gubitka.

2° Odobrava određivanje nagrada, žetone prisustvovanja ili troškove članova Odbora i predložene izmene u tim nagradama, žetonima i troškovima.

3° Imenuje administratore koje ona ima da naznači.

4° Odlučuje o nameni čistog dobitka i izjasni se o deklariranju dividende i njenom iznosu.

5° Razrešava članove Odbora svake individualne odgovornosti što se tiče protekle računске godine.

6° Najzad odlučuje o svakom pitanju pokrenutom pred njom pod uslovima predviđenim u članu 40.

Redovna glavna Skupština odlučuje većinom datih glasova.

Član 44

Vanredna glavna Skupština mora se sazivati radi odlučivanja po svakom predlogu Odbora koji se odnosi na:

1° Povećanje ili smanjivanje glavnice;

2° Svaku izmenu Statuta;

3° Sva pitanja koja se, po propisima Konvencije ili Povelje, moraju podnositi vanrednoj glavnoj Skupštini;

4° Likvidaciju međunarodnog Društva.

Po tim pitanjima, vanredna glavna Skupština odlučuje većinom od tri četvrtine glasova kojima raspoložu prisutni ili zastupljeni akcionari. Po svakom drugom pitanju, ona odlučuje većinom glasova.

GLAVA V

Obveznice

Član 45

Međunarodno Društvo može emitovati obveznice do iznosa otkupne vrednosti koja neće ni u kom slučaju smeti premašiti desetogubu sumu nominalnog iznosa uplaćene društvene glavnice i specijalne re-

feint, l'Assemblée est convoquée à nouveau dans un délai qui n'excède pas huit jours. Elle se réunit dans un délai de quinze jours au moins et de vingt-cinq jours au plus à dater de cette dernière convocation.

Elle délibère valablement sur tout les objets figurant à l'ordre du jour, quel que soit le nombre des voix dont disposent les membres présents ou représentés.

Les Assemblées ordinaires et extraordinaires peuvent avoir lieu dans la même séance. Si l'ordre du jour ne peut pas être épuisé, la séance est prorogée au lendemain et jours suivants jusqu'à ce que l'ordre du jour soit épuisé.

Article 42.

Le président du Conseil préside les Assemblées générales.

La réunion a lieu au siège social de la Société internationale.

Article 43.

L'Assemblée générale ordinaire a compétence pour:

1° Approuver le rapport annuel, et, sur le rapport des commissaires vérificateurs, le bilan annuel et le compte de profits et pertes;

2° Approuver la fixation des rémunérations, jetons de présence ou frais des membres du Conseil et les changements proposés à ces rémunérations, jetons et frais;

3° Nommer les administrateurs qui sont à sa désignation;

4° Décider les affectations des bénéfices nets et se prononcer sur la déclaration d'un dividende et son montant;

5° Décharger les membres du Conseil de toute responsabilité individuelle en ce qui concerne l'exercice social écoulé;

6° Enfin, délibérer sur toute question dont elle est saisie dans les conditions prévues à l'article 40.

L'Assemblée générale ordinaire décide à la majorité des suffrages exprimés.

Article 44.

L'Assemblée générale extraordinaire doit être réunie pour statuer sur toute proposition du Conseil concernant:

1° L'augmentation ou la réduction du capital;

2° Toute modification aux Statuts;

3° Toutes questions qui, aux termes de la Convention ou de la Charte, doivent être soumises à l'Assemblée générale extraordinaire;

4° La liquidation de la Société internationale.

Sur ces questions, l'Assemblée générale extraordinaire décide à la majorité des trois quarts des voix dont disposent les actionnaires présents ou représentés. Sur toute autre question, elle décide à la majorité des suffrages exprimés.

CHAPITRE V.

Obligations.

Article 45.

La Société internationale peut émettre des obligations jusqu'à concurrence d'une valeur de remboursement qui ne devra en aucun cas dépasser dix fois le total du montant nominal du capital social versé

zerve obrazovane fondovima A i B o kojima je reč u članu 21.

Član 46

Otkupna vrednost obveznica emitovanih od međunarodnog Društva ne može premašiti ukupni iznos otkupne vrednosti obveznica koje su nacionalna Društva predala međunarodnom Društvu kao reprezentaciju pozajmica koje im ono bude odobrilo.

Član 47

Obveznice emitovane od međunarodnog Društva glase na ime ili na donosioca.

Obveznice koje glase na ime mogu se prenositi putem upisivanja u registar prenosa voden od međunarodnog Društva.

Obveznice koje glase na donosioca prenose se prostom predajom.

Član 48

Obveznice emitovane od međunarodnog Društva isplaćuju se bilo putem otkupa, bilo vučenjem, u jednom najvećem roku koji Odbor određuje.

Svako otkupljivanje obuhvata potreban broj obveznica da bi se izvršilo takvo amortizovanje da otkupna vrednost obveznica koje ostaju u cirkulaciji ne bude nikada veća od otkupne vrednosti obveznica predatih od nacionalnih Društava, kao što je rečeno u članu 46.

Vučenje obveznica koje se imaju otkupiti putem vučenja vrši se u prisustvu predsednika ili potpredsednika i dvaju članova Odbora.

Brojevi izvučenih obveznica afitiraju se u sedištu međunarodnog Društva i objavljuje se u novinama koje izabere Odbor.

Isplata izvučenih obveznica vrši se počev od dana naznačenog u tim objavama.

Počev od tog dana, obveznice koje se imaju isplatiti prestaju punovažno da donose kamatu.

Isplaćene obveznice i isplaćeni kuponi odmah se poništavaju udaranjem žiga.

Član 49

Obveznice donose kamatu čiju stopu, vreme i način plaćanja određuje Odbor.

Pod rezervom izvršenja formalnosti propisanih zakonom zemlje emitovanja, mogu se obveznicama dodati premije plative u trenutku otkupa. Odbor određuje njihovu visinu i način isplate.

Član 50

Kamate i glavnica obveznica emitovanih od međunarodnog Društva garantovane su isključivom povlasticom na kamate i glavnici obveznica emitovanih od nacionalnih Društava, saobrazno odredbama članova 57 i 58 koji sledeju, i predatih međunarodnom Društvu kao reprezentacija pozajmica koje je ono odobrilo tim Društvima.

Kamate i glavnica obveznica predatih međunarodnom Društvu od svakog nacionalnog Društva moraju sa svoje strane biti garantovane:

a) Bilo povlasticom prvog reda na određena potraživanja garantovana hipotekama na prvom mestu

et de la réserve spéciale constituée par les fonds A et B visés à l'article 21.

Article 46.

La valeur de remboursement des obligations émises par la Société internationale ne peut dépasser le montant total de la valeur de remboursement des obligations remises par les Sociétés nationales à la Société internationale en représentation des prêts qu'elle leur aura consentis.

Article 47.

Les obligations émises par la Société internationale sont nominatives ou au porteur.

Les obligations nominatives sont transmissibles par voie d'inscription dans un registre de transfert tenu par la Société internationale.

Les obligations au porteur se transmettent par simple tradition.

Article 48.

Les obligations émises par la Société internationale sont appelés au remboursement par voie soit de rachat, soit de tirage au sort, dans un délai maximum que le Conseil détermine.

Chaque remboursement comprend le nombre d'obligations nécessaire pour opérer un amortissement tel que la valeur de remboursement des obligations restant en circulation n'excede jamais la valeur de remboursement des obligations remises par les Sociétés nationales, comme il est dit à l'article 46.

Le tirage des obligations qui doivent être appelées au remboursement par la voie du sort est effectué en présence du président ou du vice-président et de deux membres du Conseil.

Les numéros d'obligations sortis au tirage sont affichés au siège de la Société internationale et insérés dans les journaux choisis par le Conseil.

Les obligations désignées par le sort sont remboursées à partir du jour indiqué par ces publications.

A compter de ce jour, les obligations remboursables cessent de plein droit de porter intérêt.

Les obligations remboursées et les coupons payés sont immédiatement frappés d'un timbre d'annulation.

Article 49.

Les obligations portent un intérêt dont le taux, les époques et le mode de paiement sont fixés par le Conseil.

Sous réserve de l'exécution des formalités prescrites par la loi du pays d'émission, il peut être attribué aux obligations des primes payables au moment du remboursement. Le Conseil en fixe l'importance et les modalités de paiement.

Article 50.

Les intérêts et le capital des obligations émises par la Société internationale sont garantis par un privilège exclusif sur les intérêts et le capital des obligations émises par les Sociétés nationales, conformément aux dispositions des articles 57 et 58 ci-après, et remises à la Société internationale en représentation des prêts qu'elle a consentis à ces Sociétés.

Les intérêts et le capital des obligations remises à la Société internationale par chaque Société nationale doivent à leur tour être garantis:

a) Soit par un privilège de premier rang sur des créances déterminées garanties par des hypothèques

obrazovanim u korist rečenog nacionalnog Društva.

b) Bilo, uporedo sa ukupnom količinom hipotekarnih obveznica nacionalnog Društva, povlasticom na ukupnu količinu hipotekarnih potraživanja obrazovanih u korist tog Društva i koja formiraju kontrapartiju rečenih hipotekarnih obveznica.

Član 51

Sve do njene definitivne upotrebe, glavnica koja potiče od emitovanja obveznica međunarodnog Društva ostaje u depozitu kod banaka prvoga reda označenih od Odbora, ili je privremeno predmet investiranja u vrednosti sa kratkim rokom koje pružaju punu sigurnost. Vodi se računa o tim privremenim plasmanima radi primene pravila ravnoteže postavljenog gornjim članom 46.

Član 52

Rok zastarelosti za dividende i kamate jeste pet godina; on je trideset godina za glavnicu. Sume na taj način zastarele pripadaju međunarodnom Društvu.

Član 53

Zakon sedišta međunarodnog Društva ima se primeniti na postupak po kome sopstvenik izgubljenih ili ukradenih hartija od vrednosti dolazi ponovo do poseda istih i na naplaćivanje dividende i kamata koje pripadaju tim hartijama.

GLAVA VI

Uslovi za pozajmice.

Član 54

Međunarodno Društvo daje nacionalnim Društvima priznatim od Odbora pozajmice koje se imaju vratiti, sredstvom godišnjeg amortizovanja, u roku od najviše trideset godina.

Nacionalna Društva moraju primiti na sebe formalnu obavezu da će fondove koji im budu pozajmljeni upotrebiti isključivo na pozajmice garantovane hipotekama na prvo mesto na nekretninama, sa zgradama ili bez njih, koje leže u zemlji gde ona imaju svoje sedište i koje čine deo neke poljoprivredne eksploatacije ili koje služe nekoj eksploataciji te vrste. Te pozajmice, koje neće moći premašiti 50% od procenjene vrednosti nekretnina datih u zalogu, moraju biti ostvarene saobrazno statutima rečenih Društava, prethodno primljenih od Odbora.

Član 55

Odbor određuje uslove po kojima nacionalna Društva mogu biti primana u smislu propisa prethodnog člana; on može svagda povući to odobrenje.

Član 56

Odbor imenuje pretstavnike kojima je stavljeno u dužnost ispitivanje operacija nacionalnih Društava i ova moraju na sebe primiti obavezu da će olakšavati tim pretstavnicima vršenje njihovog zadatka.

Član 57

Odbor utvrđuje sve uslove za pozajmice koje međunarodno Društvo daje nacionalnim Društvima, pod

de premier rang constituées au profit de ladite Société nationale.

b) Soit, concurremment avec l'ensemble des obligations hypothécaires de la Société nationale, par un privilège sur l'ensemble des créances hypothécaires constituées au profit de cette Société et formant la contre-partie desdites obligations hypothécaires.

Article 51.

Jusqu'à leur emploi définitif, les fonds provenant de l'émission des obligations de la Société internationale restent en dépôt auprès de banque de premier ordre désignées par le Conseil, ou font provisoirement l'objet d'un investissement en valeurs à court terme offrant toute sécurité. Il est tenu compte de ces placements temporaires pour l'application de la règle d'équilibre établie par l'article 46 ci-dessus.

Article 52.

Le délai de prescription des dividendes et intérêts est de cinq années; il est de trente années pour les capitaux. Les sommes ainsi prescrites sont acquises à la Société internationale.

Article 53.

La loi du siège de la Société internationale est applicable à la procédure relative à la rentrée en possession par leur propriétaire des titres perdus ou volés et à l'encaissement des dividendes et intérêts afférents à ces titres.

CHAPITRE VI

Conditions des prêts.

Article 54.

La Société internationale fait aux Sociétés nationales agréées par le Conseil des prêts remboursables, au moyen d'un amortissement annuel, dans un délai de trente ans au plus.

Les Sociétés nationales doivent prendre l'engagement formel d'employer les fonds qui leur seront prêtés exclusivement en prêts garantis par des hypothèques des premier rang sur des immeubles, bâtis ou non, situés dans le pays où elles ont leur siège et faisant partie d'une exploitation rurale ou servant à une exploitation de cette nature. Ces prêts, qui ne pourront pas excéder 50% de la valeur estimative des immeubles offerts en gage, doivent être réalisés en conformité des statuts desdites Sociétés, préalablement acceptés par le Conseil.

Article 55.

Le Conseil arrête les conditions auxquelles les Sociétés nationales peuvent être agréées aux termes de l'article précédent; il peut toujours retirer cet agrément.

Article 56.

Le Conseil nomme des représentants chargés de l'examen des opérations des Sociétés nationales et celles-ci doivent prendre l'engagement de faciliter à ces représentants l'exercice de leur mission.

Article 57.

Le Conseil fixe toutes les conditions des prêts par la Société internationale aux Sociétés nationales,

razumevajući tu i kamatnu stopu, godišnji iznos i trajanje amortizacije.

Zajmovi zaključeni kod međunarodnog Društva od strane nacionalnih Društava reprezentovani su obveznicama koje ova poslednja stvaraju u formi i pridržavajući se kamatne stope i modaliteta utvrđenih sporazumno sa međunarodnim Društvom.

Međunarodno Društvo može zahtevati da Vlade onih zemalja čija nacionalna Društva žele dobiti pozajmice njegovim posredovanjem preduzmu izvesne zakonodavne mere namenjene da se učine efikasnijim hipotekarne garantije koje služe kao zaloga za odobrene pozajmice. Međunarodno Društvo može tako isto zahtevati, kao uslov za pozajmicu jednom nacionalnom Društvu, — kad ono nade, iz makakvog razloga, da hipotekarni poverioci nemaju dovoljnih garantija u zemlji u kojoj to Društvo vrši svoju delatnost, — da Vlada te zemlje garantuje servis obveznica koje će ono predati međunarodnom Društvu u priznanje pozajmice.

Međunarodno Društvo može takođe zahtevati po svom nahodjenju, kao uslov za pozajmicu, da Vlada one zemlje u kojoj vrši svoju delatnost nacionalno Društvo koje traži pozajmicu, primi u celini ili delimično odredbe člana 7 i 8 Konvencije, ili da se obveže da neće povisiti tarifu niti učiniti težim postojeće uslove za naplatu poreza o kojima je reč u članu 8 Konvencije i da neće stvarati nove poreze te vrste.

Međunarodno Društvo ima uvek pravo da odbije traženje pozajmice.

Odbor može zahtevati od nacionalnih Društava koja traže zajam da stvore, u svojoj organizaciji, specijalni osek za poslove radene u vezi sa Međunarodnim Društvom, i da taj osek bude snabdeven posebnom glavnicom izuzetom od tužbe svih ostalih poverilaca nacionalnog Društva, ili da bude konstituisan kao posebno Društvo koje će zameniti nacionalno Društvo u pogledu svakog dejstva ovih Statuta.

Član 58

Godišnje amortizovanje obveznica predatih od strane nacionalnih Društava kao kontra-partija zajmova koje su ona zaključila kod međunarodnog Društva predviđeno je u tabeli izrađenoj vodeći računa o obavezama međunarodnog Društva. Ovu tabelu amortizovanja prima Odbor.

Nacionalno Društvo koje je dužnik ne može, ni pod kakvim pretekstom, smanjivati amortizaciju predviđenu tom tabelom; ali ono mora, pod pretpostavkom predviđenom u članu 50, paragrafa 2a, povećati amortizaciju u slučaju anticipiranog povraćaja pozajmica koje ono bude odobrilo, da bi se očuvala ravnoteža između obveznica koje je ono predalo međunarodnom Društvu i hipotekarnih potraživanja koja predstavljaju njihovo garantovanje.

Međunarodno Društvo ima pravo zahtevati, ako je isplaćeno pre roka, jednu oštetu koja ne može biti veća od sume ravne šestomesečnom interesu sračunatom na iznos tih plaćanja. Međunarodno Društvo može primati otplatu pre roka u svojim sopstvenim obveznicama.

Sretstva dobivena otplatama pre roka upotrebljuju se bilo za amortizovanje, bilo za otkup obveznica međunarodnog Društva, bilo na ostvarenje novih pozajmica. Obveznice međunarodnog Društva predate od nacionalnih Društava na ime otplatel pre roka

y compris le taux de l'intérêt, le montant annuel et la durée de l'amortissement.

Les emprunts contractés auprès de la Société internationale par les Sociétés nationales sont représentés par des obligations que ces dernières créent dans la forme et suivant le taux d'intérêt et les modalités arrêtés d'accord avec la Société internationale.

La Société internationale peut exiger que les Gouvernements des pays dont les Sociétés nationales désirent obtenir des prêts par son entremise prennent certaines mesures législatives destinées à rendre plus efficaces les garanties hypothécaires servant de gage aux prêts consentis. La Société internationale peut également exiger, comme condition d'un prêt à une Société nationale, — lorsqu'elle juge, pour une raison quelconque, que les créanciers hypothécaires n'ont pas de garanties suffisantes dans le pays où cette Société nationale exerce son activité — que le Gouvernement de ce pays garantisse le service des obligations qu'elle remettra à la Société internationale en reconnaissance du prêt.

La Société internationale peut aussi exiger à son gré, comme condition d'un prêt, qui demande le prêt exerce son activité accepte tout ou partie des dispositions des article 7 et 8 de la Convention, ou s'engage à ne pas majorer le tarif ni rendre plus onéreuses les conditions de perception existantes des impôts visés à l'article 8 de la Convention et à ne pas créer de nouveaux impôts de ce genre.

La Société internationale a toujours le droit de rejeter une demande de prêt.

Le Conseil peut exiger des Sociétés nationales emprunteuses qu'elles créent, dans leur organisation, un département spécial pour les affaires faites en relation avec la Société internationale, et que ce département soit pourvu d'un capital particulier soustrait à l'action de tous autres créanciers de la Société nationale ou qu'il constitué en une Société distincte qui sera substituée à la Société nationale pour tous les effets des présents Statuts.

Article 58.

L'amortissement annuel des obligations remises par les Sociétés nationales en contre-partie des emprunts contractés par elles auprès de la Société internationale est prévu dans un tableau dressé en tenant compte des engagements de la Société internationale. Ce tableau d'amortissement est accepté par le Conseil.

La Société nationale débitrice ne peut, sous aucun prétexte, réduire l'amortissement prévu par ce tableau; mais elle doit, dans l'hypothèse prévue à l'article 50, paragraphe 2 a, l'intensifier en cas de remboursement anticipé des prêts qu'elle aura consentis, afin de conserver l'équilibre entre les obligations qu'elle a remises à la Société internationale et les créances hypothécaires qui en constituent la garantie.

La Société internationale a le droit de demander, lorsqu'elle est remboursée par anticipation, une indemnité qui ne peut dépasser une somme égale à un semestre d'intérêt calculé sur le montant de ces remboursements. La Société internationale peut accepter les remboursements anticipés en ses propres obligations.

Les fonds provenant des remboursements anticipés sont employés soit à amortir, soit à racheter des obligations de la Société internationale, soit à réaliser de nouveaux prêts. Les obligations de la Société internationale remises par les Sociétés nationa-

odmah se poništavaju udaranjem žiga. Na taj način izvršena otpлата moći će se asimilirati načinu otplate predviđenom u stavu prvom člana 48.

Ako je međunarodno Društvo moralo uzeti na sebe, naspram upisnika njegovih obveznica, obavezu da ih neće otkupiti ili konvertovati pre određenog roka, ono mora zahtevati sličnu obavezu i bar jednako trajanje od nacionalnih Društava koja će i sama nametnuti svojim zajmoprimcima iste obveze.

Article 59.

Član 59. Obveznice predate od nacionalnih Društava kao reprezentacija odobrenih im pozajmica moraju glasniti na valutu koja ima zakonski utvrđen paritet sa zlatom; kamate se moraju plaćati i iznos glavnice vraćati u istoj valuti koja predstavlja istu težinu zlata.

To isto važi za hipotekarna potraživanja koja sebi stvaraju nacionalna Društva sretstvom pozajmica odobrenih im od međunarodnog Društva.

Article 60.

Član 60. Najveći razmak između kamatne stope po kojoj neko nacionalno Društvo uzajmljuje od međunarodnog Društva i kamatne stope po kojoj to nacionalno Društvo pozajmljuje sa svoje strane sretstva na taj način dobivena utvrdiće se sporazumno između tog nacionalnog Društva i međunarodnog Društva, sa staranjem da se poljoprivrednicima daju krediti po najboljoj mogućoj stopi, saobrazno suštini zadatka međunarodnog Društva.

Article 61.

Član 61. Summe koje duguju nacionalna Društva bilo na ime kamata ili amortizacije o roku neisplaćene, bilo na ime troškova učinjenih u nastojanju da međunarodno Društvo dode do naplate onoga što mu se duguje, nose, počev od dana kada su se mogle zahtevati, punovažno i bez odlaganja kamatu po stopi višoj za 1% od kamatne stope pozajmice.

Ako nacionalno Društvo ne plati kamatu ili ne izvrši otplatu obveznica u toku osam dana koji dolaze posle roka. Odbor ima pravo da oglasi tabelu amortizovanja kao nevažeću i da zahteva odmah naplatu svih obveznica koje su ostale na dugu.

Article 62.

Član 62. Međunarodno Društvo može davati nacionalnim Društvima pozajmice koje se imaju vraćati u srednjem roku sa amortizovanjem ili bez njega. Pravila sadržana u glavi VI primenjuju se na te pozajmice u meri u kojoj su podudarna sa karakterom rečenih pozajmica.

Article 63.

Član 63. U slučaju ako bi međunarodno Društvo bilo prinudeno da licitovanjem postane sopstvenik nekretna radi obezbede naplate svojih potraživanja, ono će morati opet prodati te nekretnine čim to bude moguće.

les à titre de remboursement anticipé sont immédiatement frappés d'un timbre d'annulation. Le remboursement ainsi effectué pourra être assimilé aux modes de remboursements prévus à l'alinéa premier de l'article 48.

Si la Société internationale a dû prendre, envers des souscripteurs de ses obligations, l'engagement de ne pas rembourser ou convertir avant un délai déterminé, elle doit exiger un engagement semblable et d'une durée au moins égale des Sociétés nationales qui devront elles-mêmes imposer à leurs emprunteurs les mêmes engagements.

Article 59.

Les obligations remises par les Sociétés nationales en représentation des prêts qui leurs sont consentis doivent être libellées en une monnaie ayant une parité avec l'or légalement exprimé; les intérêts doivent être payés et le montant du capital remboursé dans la même monnaie représentant le même poids d'or.

Il en est de même pour les créances hypothécaires que les Sociétés nationales se constituent au moyen des prêts à elles consentis par la Société internationale.

Article 60.

La marge maximum entre le taux d'intérêt auquel une Société nationale emprunte à la Société internationale et le taux d'intérêt auquel cette Société nationale prête à son tour les fonds ainsi obtenus sera fixée d'accord entre cette Société nationale et la Société internationale avec la préoccupation de fournir des crédits aux agriculteurs au meilleur taux possible, conformément à l'objet propre de la Société internationale.

Article 61.

Les sommes dues par les Sociétés nationales au titre soit des intérêts ou amortissements non payés à l'échéance, soit des frais de poursuite exposés par la Société internationale pour arriver au recouvrement de ce qui lui est dû, portent, à partir du jour où elles sont devenues exigibles, intérêt de plein droit et sans mise en demeure à un taux supérieur de 1% au taux d'intérêt du prêt.

A défaut de paiement des intérêts ou de remboursement des obligations par la Société nationale dans les huit jours qui suivent l'échéance, le Conseil a le droit de déclarer nul le tableau d'amortissement et d'exiger le remboursement immédiat de la totalité des obligations restant dues.

Article 62.

La Société internationale peut faire aux Sociétés nationales des prêts remboursables à moyen terme avec ou sans amortissement. Les règles contenues dans le chapitre VI s'appliquent à ces prêts dans la mesure où elles sont compatibles avec le caractère desdits prêts.

Article 63.

Dans le cas où la Société internationale serait obligée de se rendre adjudicataire d'immeubles pour assurer le recouvrement de ses créances, elle devra revendre ces immeubles aussitôt que possible.

GLAVA VII.

Računi i dobitak.

Član 64

Računska godina međunarodnog Društva počinje prvog januara i završava se 31. decembra. Međutim, što se tiče prve računске godine, Odbor će odrediti njeno trajanje.

Član 65

Međunarodno Društvo objavljuje godišnji izveštaj.

Odbor preduzima potrebne mere da račun dobitka i gubitka i bilans međunarodnog Društva koji se odnosi na svaku računsku godinu budu izradeni u određeno vreme da bi se podneli redovnoj glavnoj Skupštini.

Član 66

Račune i bilans moraju overiti komesari overači koje naimenuje finansijski Odbor Društva Naroda ili ma koji drugi organ određen od Saveta Društva Naroda. Ovi komesari overači opunomoćeni su da pregledaju sve knjige i račune međunarodnog Društva i da zahtevaju potpune podatke o svima njegovim operacijama.

Komesari overači moraju podneti izveštaj Odboru i glavnoj Skupštini i naznačiti u tom izveštaju, između ostaloga:

a) Da li su dobili ili ne, sva obaveštenja i sva objašnjenja koja su zahtevali;

b) Da li je, po njihovom mišljenju, bilans analisan u izveštaju sastavljen na način da daje tačan i ispravan pregled stanja poslova međunarodnog Društva, onako kako isto proizlazi iz pregleda knjiga međunarodnog Društva i ukoliko oni mogu to oceniti po podacima kojima raspolažu i po objašnjenjima koja su im bila data.

Oni naznačuju povrede Statuta i pravilnika koje bi konstatovali.

Po odobrenju od strane glavne Skupštine, godišnji izveštaj Odbora i izveštaj komesara overača dostavljaju se Savetu Društva Naroda.

Član 67

Čisti godišnji dobitak koji proizlazi iz računovodstva međunarodnog Društva, posle onih dodeljivanja provizijama i amortizacijama koja je mogao rešiti Odbor, i po vaspostavljanju, ako tome ima mesta, specijalnog rezervnog fonda B, na način da ukupni iznos specijalnih rezervnih fondova A i B ne budu manji od dvadeset pet miliona zlatnih švajcarskih franaka, ravno 7,258.064.516 grama finoga zlata, deli se, na sledeći način, pod rezervom odredaba člana 22.

1) 5% tog čistog dobitka unosi se u jedan rezervni fond nazvat »Legalni rezervni fond«, sve dok taj fond ne naraste do iznosa ravnog po vrednosti 10% emitovane društvene glavnice.

2) Zatim se čist dobitak upotrebljuje za plaćanje dividende do visine od 6% godišnje na uplaćenu glavicu međunarodnog Društva; ta dividenda biće kumulativna u tom smislu da će akcionar imati prava na isplatu zaostatka dividende pre svake druge podele dobika.

3) Iz ostatka, 75% dodeljuje se Vladama, i to

CHAPITRE VII

Comptes et bénéfices.

Article 64.

L'exercice social de la Société internationale commence le 1-er janvier et se termine le 31 décembre. Toutefois, en ce qui concerne le premier exercice, le Conseil en fixera la durée.

Article 65.

La Société internationale publie un rapport annuel.

Le Conseil prend les mesures nécessaires pour qu'un compte de profits et pertes et un bilan de la Société internationale se rapportant à chaque exercice social soient établis en temps voulu pour être soumis à l'Assemblée générale ordinaire.

Article 66.

Les comptes et le bilan doivent être vérifiés par des commissaires vérificateurs qui sont nommés par le Comité financier de la Société des Nations ou par tout autre organe désigné par le Conseil de la Société des Nations. Ces commissaires vérificateurs ont pleins pouvoirs pour examiner tous les livres et comptes de la Société internationale et pour demander des renseignements complets sur toutes ses opérations.

Les commissaires vérificateurs doivent soumettre un rapport au Conseil et à l'Assemblée générale, et indiquer dans ce rapport, entre autres choses:

a) S'ils ont obtenu ou non toutes les informations et toutes les explications qu'ils ont demandées;

b) Si, à leur avis, le bilan analysé dans le rapport est établi de manière à donner une vue exacte et correcte de l'état des affaires de la Société internationale, tel que celui-ci ressort de l'examen des livres de la Société internationale, et pour autant qu'ils puissent en juger d'après les renseignements dont ils disposent et les explications qui leur ont été données.

Ils signalent les infractions aux Statuts et règlements qu'ils auraient constatés.

Après approbation par l'Assemblée générale, le rapport annuel du Conseil et le rapport des commissaires vérificateurs sont transmis au Conseil de la Société des Nations.

Article 67.

Les bénéfices nets annuels ressortant de la comptabilité de la Société internationale, après telles affectations aux provisions et amortissements qui auront pu être décidées par le Conseil, et après reconstitution, s'il y a lieu, du fonds de réserve spéciale B, de manière que le total des fonds de réserve spéciale A et B ne soit pas inférieur à vingt-cinq millions de francs suisses or, équivalant à 7.258.064.516 grammes d'or fin, sont répartis de la manière suivante, sous réserve des dispositions de l'article 22:

1° 5% de ces bénéfices nets sont portés à un fonds de réserve appelé »Fonds de réserve légale«, jusqu'à ce que ce fonds atteigne un montant égal en valeur à 10% du capital social émis.

2° Les bénéfices nets sont appliqués ensuite au paiement d'un dividende jusqu'à concurrence de 6% par an sur le capital versé de la Société internationale; ce dividende sera cumulatif en ce sens que l'actionnaire aura droit au paiement des arriérés de dividendes avant toute autre distribution de bénéfices.

70% u otplatu avansa odobrenih primenom člana 5 Konvencije i 5% na ime bonifikacije na rečene avanse. Po potpunoj isplati avansa Vlada, tih 75% unosi se bilo u specijalni rezervni fond B, bilo u druge fakultativne rezerve predložene od Odbora i odobrene od glavne Skupštine. Saldo od 25% upotrebljuje se, bilo da se razdeli akcionarima dopunska nekumulativna dividenda, bilo da se dodeli rezervama, bilo da se prenese na novi račun. Nekumulativna dopunska dividenda na taj način podeljena ograničava se na 4%, dok povraćaj avansa Vlada ne bude potpuno izvršen, a zatim na 6% najviše.

Odbor može odlučiti da deo dobitka namenjen podeli eventualne i nekumulativne dopunske dividende zadržan kroz celu godinu i unesen u kredit jednog specijalnog rezervnog fonda za dividende namenjenog da obezbedi podelu kumulativne dividende od 6% predviđene u prednjem paragrafu 2 ili da bude naknadno podeljen između akcionara, svagda na ime dividende.

GLAVA VIII.

Likvidacija.

Član 68

Međunarodno Društvo može se likvidirati na osnovu odluke donesene od glavne Skupštine, na predlog Odbora, pod uslovima predviđenim u članu 44.

U slučaju ako bi Konvencija bila ukinuta primenom njenog člana 19, Odbor će sazvati vanrednu glavnu Skupštinu radi donošenja odluke da li Društvo treba da bude likvidirano ili da li treba da produži svoju delatnost pod drugom formom.

Glavna Skupština bira likvidatore i određuje njihovu vlast.

Član 69

Prilikom likvidacije, dragovoljne ili druge, međunarodnog Društva, po regulisanju emitovanih obveznica, ostalih dugovanja, i, na poslednjem mestu, povraćaja salda avansa odobrenih od Vlada u primeni člana 5 Konvencije, preostala aktiva deli se među akcionare.

GLAVA IX.

Izmena Statuta.

Član 70

Izmena svih članova Statuta, izuzimajući članove pobrojane u članu 71, mogu biti predložene vanrednoj glavnoj Skupštini od strane Odbora koji rešava većinom od dve trećine glasova. Ako glavna Skupština primi te izmene pod uslovima predviđenim u članu 44 one stupaju na snagu, pod uslovom ako nisu nepodudarne sa odredbama članova pobrojanih u članu 71.

3° Sur le surplus, 75% sont attribués aux Gouvernements, savoir 70% en remboursement des avances consenties en application de l'article 5 de la Convention et 5% à titre de bonification sur lesdites avances. Après le remboursement total des avances des Gouvernements, ces 75% sont portés soit au Fonds de réserve spéciale B, soit à d'autres réserves facultatives proposées par le Conseil et approuvées par l'Assemblée générale. Le solde de 25% est soit employé à distribuer aux actionnaires un dividende supplémentaire non cumulatif, soit affecté, aux réserves, soit reporté à nouveau. Le dividende supplémentaire non cumulatif ainsi distribué est limité à 4%, tant que le remboursement des avances des gouvernements n'a pas été intégralement effectué, et ensuite à 6% au maximum.

Le Conseil peut décider que la portion des bénéfices destinée à la répartition d'un dividende supplémentaire éventuel et non cumulatif sera retenue pendant toute l'année et portée au crédit d'un fonds spécial de réserve de dividendes destiné à assurer la distribution du dividende cumulatif de 6% prévu au paragraphe 2 ci-dessus ou à être réparti ultérieurement entre les actionnaires, toujours à titre de dividende.

CHAPITRE VIII

Liquidation

Article 68.

La Société internationale peut être liquidée en vertu d'une décision prise par l'Assemblée générale, sur la proposition du Conseil, dans les conditions prévues à l'article 44.

Au cas où la Convention serait abrogée en application de son article 19, le Conseil convoquera l'Assemblée générale extraordinaire pour décider si la Société doit être mise en liquidation ou si elle doit continuer son activité sous une autre forme.

L'Assemblée générale fait choix des liquidateurs et détermine leurs pouvoirs.

Article 69.

Lors de la liquidation, volontaire ou autre, de la Société internationale, après le règlement des obligations émises, des autres dettes, et, en dernier lieu, le remboursement du solde des avances consenties par les Gouvernements en application de l'article 5 de la Convention, l'actif restant est réparti entre les actionnaires.

CHAPITRE IX

Modifications des Statuts

Article 70.

Des modifications à tous les articles des Statuts, à l'exception des articles énumérés à l'article 71, peuvent être proposés à l'Assemblée générale extraordinaire par le Conseil statuant à la majorité des deux tiers. Si ces modifications sont adoptées par l'Assemblée générale dans les conditions prévues à l'article 44, elles entrent en vigueur, pourvu qu'elles ne soient pas incompatibles avec les dispositions des articles énumérés à l'article 71.

Član 71

Članovi 2, 3, 4, 7 (prvi stav), 21, 22, 23, (samo Br. 1 2 i 3) 24, 37 (poslednji stav), 44, 59, 66 (prvi stav), 67, 69, 70, kao i ovaj član, mogu se menjati samo pod uslovom predviđenim u paragrafu 3 Povelje međunarodnog Društva.

Ovaj Zakon stupa u život, danom obnarodovanja u Službenim novinama, a obavezu silu dobija,

Article 71.

Les articles 2, 3, 4, 7 (premier alinéa), 21, 22, 23 (N° 1°, 2° et 3° seulement), 24, 37 (dernier alinéa), 44, 59, 66 (premier alinéa), 67, 69, 70, ainsi que le présent article ne peuvent être modifiés que dans les conditions prévues au paragraphe 3 de la Charte de la Société internationale.

2. Ovaj Zakon stupa u život, danom obnarodovanja u Službenim novinama, a obavezu silu dobija, pošto se ispune uslovi iz člana 16 pomenute Konvencije.

INTERPELACIJA

Dr. Nikole Kešeljevića narodnog poslanika na Gospodina Ministra unutrašnjih dela, o Radojku Gavriloviću, odborniku opštine grada Beograda, koji prima mito i vrši druge nezakonite i koruptivne radnje.

Gospodine Ministre,

Radojko Gavrilović, odbornik opštine grada Beograda, optužen je od strane nekolicine građana Sudu za to, što prodaje za novac mesta poslužitelja, čistača i t. d., prodaje razne druge usluge i vrši razne intervencije za novac.

Optužbu protiv takvoga rada odbornika Radojka Gavrilovića, podneli su građani pod svojim punim potpisom Sudu. Međutim niti je Ministarstvo unutrašnjih dela, niti Gospodin Ministar pravde preduzeo ma što, da bi se taj gospodin odmah udaljio iz opštinskog odbora i bio stavljen na optuženičku

klupu.

Optužni materijal i veliki broj prljavih dela koje je učinio g. Radojko Gavrilović, ustupicu Gospodinu Ministru sa potpisima građana koji ga optužuju.

Misli li Gospodin Ministar preduzeti hitne mere, da se gospodin Gavrilović odmah suspenduje, stavi pod istragu i da ili on ili građani koji ga optužuju ako govore neistinu idu u zatvor?

Molim gospodina Ministra, da mi na ovu interpelaciju da odgovor u Narodnoj skupštini.

24 jula 1933 g. **Dr. Nikola Kešeljević, s. r.**
Beograd. **narodni poslanik.**

INTERPELACIJA

Dr. Nikole Nikića i drugova na gospodina Ministra finansija radi protuzakonitog ubiranja trošarinske pristojbe na vino po općini grada Slavonskog Broda dr. Fridrihu Dufeku.

Gospodine Ministre,

Po zakonu o državnoj trošarini, ne može ni jedna opština osim trošarinske pristojbe ubirati nikakove druge pristojbe.

Učinjeno je to zato, da se potrošnja naših vina ne bi veštačkim načinom smanjavala i sprečavala više, nego što je to iz najnužnijih javnih obzira potrebno.

Pa ipak u suprot svega toga odredilo je Gradsko zastupstvo u Slavonskom Brodu da se osim din. 1 po litri redovite trošarinske pristojbe ubire još i 1 dinar po litri uvoznine.

U gradanstvu grada Broda nastalo je radi toga veliko uzbuđenje, jer ta odredba nije samo išla protiv veletrgovaca vinom i gostioničara nego i protiv građana koji imaju svoje vinograde izvan atara grada Broda. To se uzbuđenje još više potenciralo kada je Gradsko zastupstvo po predlogu načelnika grada Broda dr. Dufeka, donelo zaključak da se ondašnjoj vinogradskoj zadruzi (kojoj je g. dr. Dufek predsednik), oprosti ne samo plaćanje te pristojbe, nego da joj se oprosti i uvoznina u dve godine unatrag.

Kako sve dosadašnje opravdane pritužbe građana grada Broda nadležnim višim vlastima nisu na žalost imale nikakvog povoljnog rezultata, tražimo da nam u Narodnoj skupštini na ovu interpelaciju odgovorite:

1 — Da li Vam je poznato, da se protivno Zakonu o državnoj trošarini u gradu Brodu ubire osim redovnih trošarinskih pristojbi još i uvoznina od 1 dinara po litri vina?

2 — Da li Vam je isto tako poznato, da je ipak jedan deo brodskih građana od ove vozarinske pristojbe oprošten i to onaj dio, koji je s brodskim načelnikom g. dr. Dufekom prijateljen, i začlanjen u brodskoj vinogradarskoj zadruzi, kojoj je g. dr. Dufek predsednik, a opštinski odbornici članovi uprave?

3 — Kada Vam je sve ovo sad poznato, da li ste voljni ovu protivzakonitu uvozninu u gradu Brodu ukinuti?

24 juli 1933 g., Beograd

Narodni poslanici:
dr. Nikola Nikić, s. r., dr. Ivan Lončarević, s. r., dr. Franjo Gruber, s. r., Lovro Knežević, s. r., Stjepan Valjavec, s. r.

I N T E R P E L A C I J A

-narodnog poslanika dr. Ivana Lončarevića i drugova
-skih komisija kod revizije predloga poreskih uprava
-Gospodine Ministre,

Kad smo se u ovogodišnjoj budžetskoj debati
odlučno protivili, da se na naš narod navale ogromni
poreski tereti, mi smo Vas već onda upozorili, da
svakom poznavaoću narodne privredne snage para-
doksalno zvuči, što u budžetskoj godini 1933-34 pre-
vidate za Din. 200 miliona više državnih prihoda, ne-
go što ste ih imali, kad je opće gospodarsko stanje
bilo mnogo bolje.

Analizirali smo Vam Vaše predviđene državne
prihode, i kod kućarine, tečevine i poreza na po-
slovni promet stavili opravdane prigovore. Tako smo
Vam prigovorili kod kućarine, da nikako u obzir ne
uzimate rapidno opadanje stanarina, koje svuda u
zemlji iznosi već 50% a koje je već u vreme valo-
vanja iznosilo sigurno već 30%. Zbog toga smo Vas
upozorili na činjenicu, da će poreske vlasti ovo opa-
danje visine stanarina iz razloga pravednosti morati
uzeti u obzir kod odmere poreza za vlastite stanove
kućevlasnika, pa da ćete predvideni rezultat od Din.
270 miliona dobiti samo onda, ako bez svakog obzi-
ra, i pod svaku cijenu, uz ovo Vaše geslo, odmerite
porez na zgrade, kako Vam se sviđi.

Kod tečevine smo Vam prigovorili, da je ovaj
najglavniji i najpravedniji porez nažalost zbog zasto-
ja svakog poslovanja, i nikakvog narodnog prihoda
već takav postao, da dira i u takve kapitale, koji s
njime nemaju ništa zajedničko, i da zbog toga ne
može i ne smije dati rezultate prošle godine, ako
možda praktično ne mislite promijeniti zakonski ka-
rakter ovoga poreza. Takvi su nam opravdani pri-
govori bili na povišenje poreske stope poreza na po-
slovni promet, koje prometu ne odgovara, a lako-
mislenost Kr. Vlade najbolje ilustruje.

S Vašom ste većinom međutim uza sve ovo ostali
kod Vaših predloga, a ovih ste dana kod narodnog
opozivanja pokazali, na koji ih užasni način mislite
i ostvariti.

I N T E R P E L A C I J A

dr. Nikole Nikića i drugova narodnih poslanika na
merijskih organa u selu Otočac opštine Remetinec,
Severin srez Belovar, Žuljani srez Pelešac i Zeravac

Gospodine Ministre,

Već u nekoliko navrata mi smo u našim inter-
pelacijama vraćali Vašu pozornost na protivzako-
nita nasilja Vaših podređenih žandarmerijskih organa,
naročito prilikom njihovog zvaničnog rada sa se-
ljačkim svetom. Do danas nismo na te interpelacije
dobili odgovor, a niti je od Vaše strane pokrenut ka-
kav postupak protiv krivaca, tako da narod dobija
impresiju da se bjes Vaših žandarma tolerira i da se
puštaju slobodne uzde Vašim organima, kada su u
pitanju tako velika građanska prava kao što je slo-
boda, telesna bezbednost i svetost kućnog praga.

Odazivajući se vapaju naroda mi smo prinudeni
da ponovo ukažemo na nekoliko tipičnih i drastičnih
nasilja Vaših žandarmerijskih organa.

1 — Na samo Tjelovo ove godine u selu Otočcu
opština Sv. Klara žandarmi su uhapsili bez ikakva

na Ministra finansija o navijačkom radu ministar-
s. obzirom na porez tečevine i poslovnog prometa.

Poreske su uprave naime ovih dana završile rad
oko razreza kućarine, i započele s radom razreza po-
reza tečevine i poslovnog prometa. Makar da njihov
razrez kućarine nije vodio nikakvog računa o opa-
danju stanarine, makar da su već njihovi predlozi
razreza poreza tečevine i poslovnog prometa prešli
svaku narodnu poresku snagu, Vi ste još diljem cijele
zemlje razaslali ništa manje nego nekih različitih
5—6 inspekcija, koje su redom jedna za drugom u
sve poreske uprave zemlje dolazile, i poreske pred-
loge tečevine i poreza na poslovni promet sve jače
navijale.

Kako je ovakav postupak prava katastrofa za
sve privrednike tražimo, da nam na ovu interpelaciju
u Narodnoj skupštini odgovorite:

1 — Zašto ste ovih dana diljem zemlje razaslali
vaše komisije sa zadatkom, da predloge tečevine i
poreza na poslovni promet poreskih uprava povise,
kad Vam je poznato, da su privrednici dosad držav-
nim finansijama već dali sve, što se uopće moglo
dati?

2 — Da li ste u interesu zemaljske privrede i
opstanka privrednika voljni odmah raspisom svima
državnim poreskim upravama narediti, da bez obzi-
ra na ove Vaše navijačke komisije svoje poreske
predloge tečevine i poslovnog prometa po svom naj-
boljem znanju i savesti shodno narodnoj privrednoj
snazi sačine?

3 — Da li ste napokon voljni izjavom u Narod-
noj skupštini potvrditi, što smo od Vas već u budžet-
skoj debati tražili: Da li su po Zakonu o neposrednim
porezima mjesni poreski odbori po sve slobodni, i
da se na njih ni s koje strane ne smiju činiti nikakove
presije?

Dana 10 srpnja 1933, Beograd.

Narodni poslanici:

dr. Ivan Lončarević, s. r., Lovro Knežević, s. r., Stje-
pan Valjavec, s. r., dr. Franjo Gruber, s. r., dr. Ni-
kola Nikić, s. r.

g. Ministra unutrašnjih poslova o nasiljima žandar-
merijskih organa u selu Otočac opštine Remetinec,
Severin srez Belovar, Žuljani srez Pelešac i Zeravac

razloga Dragu Potočnik, a njezinu majku staricu od
75 godina ispremlatili su do krvi samo zato, što je
molila da joj ćerku ostave kod kuće do ujutru.
Uhapšena Draga Potočnik podvrgnuta je najstrašni-
jim mukama, jer su joj metali među prste drveće i
stiskali ih da je od toga padala u nesvest, vezali su je
u klupko i po njoj gazili i udarali, i ako je ta žena
u drugom stanju. Svaki čas je pretilo da će Potočnik
Draga pod ovim mukama izdahnuti. Sam opštinski re-
dar bio je svedokom, kako Draga Potočnik sva izuda-
rana i izmučena leži na zemlji, tako da se nije znalo
da li je živa ili mrtva, a Sresko načelstvo u Zagrebu
odredilo je da ju se smesta odpremi kući kako ne bi
izdahnula u kasarni.

2 — Nekoliko dana prije toga isti žandarmi
uhapsili su Pavla Miljkovića iz sela Remetinca pod
sumnjom da je delio protudržavne letke. Kada nije

ništa priznao, počelo je mučenje, koje se u svojoj svireposti jedva može takmičiti sa srednjovekovnom torturom. Od muka nije samo padao u nesvest stari Miljković, koji je presao već 50 godinu nego je u nesvest padala čak i žand. kuvarica koja je sve to gledala. Istragom je utvrđeno da je taj čovek nevin. Kada je posle toga pregledan u Državnoj bolnici utvrđeno je, da mu je pored ostalih ozleda po žandarmima slomljeno i jedno rebro.

3 — U Zaboku srezu kražinskog, žand. narednik Stjepan Smolčić proganja sve one koji mu nisu po ćudi, a naročito uglednoga građanina Stjepana Dugačića iz Velikog Trgovišta srez Klanac, kojega u noćno doba diže iz kreveta bez ikakvog razloga i bez izričitog naloga sreskog načelnika. 20 lipnja o. g. provalili su i opet u noćno doba sa takvom žestinom u njegovu kuću žandarmi, da je od toga brutalnog napada na kuću njegova mala ćerka dobila potres živaca. Stalnim veksacijama protiv ovog uglednoga građanina štetuju mu oni ne samo u njegovom zvanju nego i u njegovome gospodarstvu. On je protiv ovih postupaka žandarma podneo pritužbu Komandantu 9. žand. puka u Zagrebu, a da po toj tužbi do danas nije još ništa urađeno, a morao se je telegramom žaliti zbog toga i na samog Nj. V. Kralja na Plitvičkim Jezerima.

4 — Žandarmi žandar. stanice Nova Rača srez Belovar uhapsili su 20 maja ove godine, mladiće Branka Maršića, Đuru Zjačića i Milu Predatića svu trojicu iz Kašljavca, koje su prvo natukli, a onda ih vodali od sela do sela da od njih iznude neko priznanje.

5 — U Žuljanima na otoku Pelešcu žandarmi u svakom seljaku gledaju razbojnika i zlikovca, jer ih bezmilosrdno sve od reda tuku i uskraćuju izdavanje legitimacija, koje su tome siromašnome narodu potrebne da mogu ribariti, od čega oni jedino tamo žive prehranjujući sebe i svoje mnogobrojne porodice. U koliko izdaju legitimacije za slobodno ribarenje, to čine samo pristalicama, koji su upisani u

J.R.S.D., a ostali svet po logici Vaših žandarma ima da umre od gladi.

6 — 17 aprila ove godine u Žeravcu srez Derventa žand. podnarednik Bubalo Jakov, sa još jednim žandarmom i opštinskim redarom Matom Marijićem izvršili su premetačinu u samoj crkvi za vreme službe božje. Od župnika je tražio da zatvori vrata od crkve, a da narod pušta samo kroz jedna vrata, kod kojih je stajao podnarednik vršeci na svakom pojedinom vjerniku lični pretres opipavanjem i pretragom. I ako se tome protivio župnik podnarednik Bubalo postavio je na jedna crkvena vrata žandarma, a na druga općinskog stražara, dok je kroz treća kod kojih je stajao on, prolazio narod nad kojim je vršio pretres. U crkvi je nastala panika. Fra Josip Loparević, morao je izići u crkvenom odelu pred crkvu da protestuje protiv ovoga postupka žandarma, ali je podnarednik u prkos ovoga protesta i panike koja je među svetom nastala, provodio dalje premetačinu.

Povodom svega toga pitamo Vas, gospodine Ministre:

1 — Da li su Vam svi ovi zulumi Vaših žandar. organa poznati, koji praktički znače suspendovanje ustavnih odredaba u pogledu najosnovnijih građanskih sloboda, kao što je sloboda kretanja, sloboda ličnosti, te nepovredivost kućnoga praga, lišavanje slobode i t. d.?

2 — Što mislite preduzeti protiv krivaca, da se stane na kraj ovim našiljima žandarm. organa, koji uz blagonaklono ćutanje svojih viših starešina sprovode teror nad mirnim i bezpomoćnim seljačkim svetom?

25 jula 1933 god., u Beogradu.

Narodni poslanici: dr. Nikola Nikić, s. r., dr. Ivan Lončarević, s. r., dr. Franjo Gruber, s. r., Lovro Knežević, s. r., dr. Stjepan Valjavec, s. r.

INTERPELACIJA

g. Riste Đokića, narodnog poslanika, na g. Ministra unutrašnjih poslova o uklaňanju sa položaja Ivana Frkovića višeg činovnika Ministarstva šuma i rudnika i traži da joj se prizna prvenstvo.

Gospodine Ministre,

Kao šefu državne javne bezbednosti biće Vam poznato, da je Sud za zaštitu države među mnogima osudio i Nikolu Juraja Frkovića, na 6 godina robije i trajan gubitak časnih prava.

Osudeni Nikola Frković, rođeni je brat Ivana Frkovića bivšeg šefa kabineta Ministarstva šuma i rudnika, a sada višeg činovnika u istome ministarstvu, (ne bez razloga, nazvanom tutoru svojih ministara).

Povodom toga ja Vas pitam gospodine Ministre:

1 — Da li Vam je poznato da je bivši šef kabineta gospodin Ivan Frković u krvnom srodstvu sa vodama t.zv. ličkih ustaša Frkovića, Oreškovića i Rukavine? Da li Vam je poznato da je cela porodica dr. Mačeka, bila u gostima kod pomenutog Frkovića za svo vreme dok je bio u zatvoru i dok nije pala presuda dr. Mačeku po zakonu o zaštiti države?

2 — Da li Vam je poznato da je pomenuti gospodin Frković, zaštitnik i protežer anacionalnih i separa-

tističkih elemenata u šumarstvu i rudarstvu?

Smatrajući Vas zakonski odgovornim za javnu bezbednost u zemlji, a nemajući ni malo vere u ispravni rad sadašnjega Ministra šuma i rudnika, ja Vas pitam gospodine Ministre:

1 — Šta mislite preduzeti, da se pomenuti Frković ukloni sa položaja, koga svojim postupcima ne zaslužuje i sa koga položaja čini nepodesna djela za državu i krnji njen ugled;

2 — Da li ste gospodine Ministre, kao šef javne bezbednosti voljni da od njegovog resornog ministra (sa kojim se g. Frković drugarski ponaša) tražite objašnjenje radi gore navedenih ispada njemu podređenom činovniku.

U smislu § 73 Zakona o poslovnom redu tražim hitnost po ovom pitanju, a usmeni odgovor u Narodnoj skupštini.

Izvolite primiti, gospodine Ministre, i ovom prilikom uverenje o mom odličnom poštovanju.

12 jula 1933 god. Risto Đokić, s. r.
Beograd. narodni poslanik.

INTERPELACIJA

g. dr. Milana Metikoša, narodnog poslanika na gospodina Pretsednika Ministarskog saveta o zloupotrebanu upravnih organa kod sastava i predaje kandidatskih lista za opštinske izbore.

Gospodine Pretsedniče,

Na 6 avgusta 1933 godine raspisani su opštinski izbori u Moravskoj i Vrbaskoj banovini. Po zakonu o opštinama imaju se sudu na potvrdu predložiti kandidatske liste u dva primerka. Međutim sreski načelnici u Moravskoj banovini odredili su, da se imaju popuniti u tri primerka kandidatske liste, od kojih se jedan primerak ima lično predati sreskom načelniku, koji onda vrši nedozvoljeni uticaj na sastav liste. Utvrđeno je i kod sreskih sudova, da su takova naređenja od upravnih vlasti stigla, dapače telefonski i usmeni nalozi. Na taj način uskraćuje se biračima slobodan sastav kandidatskih lista za opštinske izbore, jer se nosiocima lista čine razne zamere i pretnje, glede kandidata upisanih na liste, a to sreski načelnici po zakonu nemaju prava da čine. Ima više slučajeva da su sreski načelnici, odnosno njihovi područni organi javno pred narodom pretili kandidatima, koji su članovi Jugoslovenske narodne stranke, da će i ako budu izabrani, od Bana biti smenjeni. Proturaju isti organi preko prvaka u narodu, da je Jugoslovenska narodna stranka republikanska i antidržavna i da se ne upisuju u tu stranku i neka ne glasaju za nju jer da će proći kao komuniste, a da se upisuju i glasaju samo za JRSD, jer da je to jedina državna stranka. Imam u rukama prepis akta pov. br. 634 od 22-VI-1933 godine od sreskog načelnika iz Bele Palanke, u kome je preko telefona, naredeno sudu svih područnih opština sledeće: »Naredujem sudu, da mi neizostavno i bez ikakvog izgovora, a najdalje sutra 23 o. m. do podne podnese tačan spisak svih činovnika i službenika državnih, na teritoriji opštine koji nisu prišli organizaciji JRSD. Ovo naređenje čuvati u najvećoj tajnosti i paziti na rok u protivnom odgovorni opštinski časnici t. j.

pretsednik i delovođa toga suda imaju snositi najstrožije zakonske posledice. Hitno je. Sreski načelnik Sima Kosnić«.

Tako se radi u mnogim srezovima, napose u Moravskoj banovini, osobito u srezovima Nišavskom, Caribrodskom, Lužičkom i t. d. gde se narod oseća kao pod pravom okupacijom upravnih organa. Prema tome narod je opravdano uzrujan što mu se oduzima jedino njegovo pravo u opštinskim izborima a to je sloboda izbora ličnosti kod sastava kandidatskih lista. Zašto se ovako gazi zakon od upravnih organa, kada je po opštinskom zakonu, a zaslugom JRSD onako naredeno javno glasanje kod ovih izbora.

Slobodan sam Vas umoliti, gospodine Pretsedniče Ministarskog saveta, da mi izvolite u Narodnoj skupštini usmeno odgovoriti:

1 — Je li Vam poznato da organi upravnih vlasti rešavaju na razne nezakonite načine postavljanje kandidatskih lista za opštinske izbore po srezovima Moravske banovine i da agituju na nezakonit način za kandidate Vladine partije a protiv organizacije Jugoslovenske narodne stranke?

2 — Jeste li volini odrediti da se pismenom naredbom prekine ovakav nezakoniti rad i nasilja upravnih organa te privesti, dati zasluženoj kazni odgovorne upravne organe, ili odredbe obustavu vršenja opštinskih izbora pod ovakvim prilikama, da se poštedi narod od bezakonja osobito sada u ovako teškim privrednim prilikama da se ne dangubi i da se narod uzalud ne muči, kada zakon ne važi za upravne organe.

Izvolite, gospodine Pretsedniče Ministarskog saveta, primiti uverenje o mome osobitom poštovanju.
25 jula 1933 god. Dr. Milan Metikoš, s. r.
Beograd. narodni poslanik.

